

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра дизайну інтерє'ру

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

_____ Олійник О.П.

«___» _____ 2020р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ВИПУСКНИЦІ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ

«МАГІСТР»

Тема: **«Особливості дизайну інтер'єрів для тимчасового проживання
(гуртожитки для працівників)»**

Виконавець: студентка групи 201М Пилипенко Наталія Андріївна _____

Керівник: канд. арх., доцент, Гнатюк Лілія Романівна _____

Консультанти з окремих розділів:

Охорона навколишнього середовища: _____ Фролов В. Ф., д.т.н., доцент

Охорона праці та безпека життєдіяльності: _____ Гулевець В. Д., к.т.н., доцент

Нормоконтроль: _____ Москальцов А. Ю., викладач КДІ

Київ 2020

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет архітектури, будівництва та дизайну

Кафедра дизайну інтер'єру

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 022 «Дизайн»
(шифр, найменування)

ОПП Дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Олійник О.П.

«__» _____ 2020р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломної роботи
Пилипенко Наталія Андріївна

1. Тема дипломної роботи : **«Особливості дизайну інтер'єрів для тимчасового проживання (гуртожитки для працівників)»**

затверджена наказом ректора від « 14 » листопада 2020р. № 2320/ст

2. Термін виконання роботи: з 05 жовтня 2020 р. по 27 грудня 2020р.

3. Вихідні дані до роботи: плани приміщень, фасади, розрізи.

4. Зміст пояснювальної записки:

Розділ 1 Формування архітектурно-планувальних рішень житлових комплексів;

Розділ 2 Функціонально-просторові основи організації інтер'єрів гуртожитків для працівників;

Розділ 3 Особливості дизайну інтер'єрів для тимчасового проживання (гуртожитки для працівників);

Розділ 4 Дизайн інтер'єру гуртожитку для тимчасового проживання (гуртожитки для працівників).

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Збір матеріалів по темі дипломної роботи	05.10.20	
2.	З'ясувати передумови виникнення та розвитку дизайну інтер'єрів гуртожитків	16.10.20- 17.10.20	
3.	Дослідити та проаналізувати вітчизняний та закордонний досвід формування дизайну інтер'єрів гуртожитків	17.10.20- 27.10.20	
4.	Визначити функціонально-просторові основи організації інтер'єрів гуртожитків	27.10.20- 10.11.20	
5.	Розглянути питання кольору та світла	17.10.20	
6.	Сформулювати основні прийоми та засоби формування дизайну інтер'єру гуртожитків	17.10.20- 18.11.20	
7.	Розробка та опрацювання планів, схем, візуалізацій інтер'єрів, умеблювання	18.11.20- 08.12.20	
8.	Підготовка презентації	08.12.20- 15.12.20	

7. Консультанти з окремих розділів

Розділ	Консультант (посада, П.І.Б.)	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Охорона навколишнього середовища	завідувач кафедри екології, д.т.н., доцент Фролов Валерій Федорович,		
Охорона праці та безпека життєдіяльності	доцент кафедри цивільної та промислової безпеки, к.т.н., доцент Гулевець Вадим Дмитрович		
Нормоконтроль	викладач кафедри дизайну інтер'єру Москальцов Андрій Юрійович		

8. Дата видачі завдання: « 05 » жовтня 2020р.

Керівник дипломної роботи _____ Гнатюк Л.Р.
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання _____ Пилипенко Н.А.
(підпис випускника) (П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи: «ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ (ГУРТОЖИТКИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ)».

Ключові слова: ГУРТОЖИТКИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ТИМЧАСОВЕ ЖИТЛО, СТАЛИЙ РОЗВИТОК, ІНТЕР'ЄР.

Об'єктом дипломної роботи — інтер'єри гуртожитків для робітників.

Предмет дипломної роботи — особливості дизайну інтер'єру приміщень загального громадського призначення у складі гуртожитку та житлових кімнат.

Мета — виявлення особливостей дизайну інтер'єру гуртожитків та розробка дизайну інтер'єру гуртожитку для робітників.

Завдання. Реалізація поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

- провести аналіз історичного формування та розвитку структури гуртожитків;
- дослідити вітчизняний та закордонний досвід, проаналізувати типологію, класифікацію;
- розкрити функціонально-просторові основи організації, особливості та засоби композиційного формування інтер'єрів гуртожитків;
- розробити дизайн інтер'єру гуртожитку для робітників з використанням новітніх технологій і підходів у цій галузі, із застосуванням принципів сталого розвитку.

Методи дослідження. Для досягнення наукової об'єктивності результатів роботи використано комплекс методів дослідження: синергетичний і теоретичний підхід, аналіз та порівняння аналогів вітчизняного та закордонного досвіду, систематизація планувальних рішень житлового простору гуртожитків, що дозволило виділити найбільш важливі особливості дизайну інтер'єрів для тимчасового проживання.

Наукова новизна. Обумовлена згідно поставлених завдань та засобами їх вирішення, зокрема, в області комплексного дослідження сучасного стану

гуртожитків, світових стратегій розвитку дизайну з врахуванням глобальних цілей сталого розвитку.

Практична цінність. Створення комфортних умов для проживання працівників, шляхом максимального використання екологічних матеріалів.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1 ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ	11
1.1. Аналіз попередніх досліджень та публікацій	11
1.2. Структура сучасного житла.....	13
1.3. Класифікація гуртожитків	16
1.4. Вітчизняний та закордонний досвід проектування гуртожитків.....	25
Висновки до 1-го розділу.....	32
РОЗДІЛ 2 ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕР'ЄРІВ ГУРТОЖИТКІВ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ	33
2.1. Організація простору житлових секцій.....	33
2.2. Організація простору харчування для працівників	52
2.4. Організація простору приміщень для занять спортом.....	63
Висновки до 2-го розділу.....	67
РОЗДІЛ 3 ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ (ГУРТОЖИТКИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ)	68
3.1. Загальні особливості дизайну інтер'єрів.....	68
3.2. Сучасні напрямки в дизайні інтер'єрів гуртожитків.....	71
3.3. Особливості функціонального зонування приміщень	72
3.4. Композиційні засоби	73
3.5. Колірне вирішення.....	76
3.6. Вимоги щодо освітлення приміщень.....	77
3.7. Предметне наповнення.....	79
3.8. Прийоми формування дизайну інтер'єрів.....	80
3.9. Перспективні напрямки розвитку дизайну просторово-предметного середовища в контексті нових технологій і вимог сталого розвитку.....	81
Висновки до розділу 3.....	88
РОЗДІЛ 4 ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ ГУРТОЖИТКУ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ (ГУРТОЖИТКИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ)	90

4.1. Розташування майданчика. Генеральний план.....	90
4.2. Об'ємно-просторове рішення.....	91
4.3. Функціональне зонування	92
4.4. Плани поверхів	94
4.5. Рішення дизайну інтер'єру.....	96
4.6. Конструювання меблів та обладнання.....	97
4.7. Ергономічні фактори дизайну інтер'єру гуртожитку.....	97
4.8. Інженерне проектування та конструювання.....	101
4.8.1. Архітектурно-будівельні рішення.....	101
4.8.2. Основні рішення водопостачання та каналізації.....	102
4.8.3. Основні рішення опалення та вентиляції.....	104
4.8.4. Основні електротехнічні рішення.....	106
4.9. Рішення з інженерної підготовки території і захисту будинків,будівель і споруд від небезпечних природних чи техногенних факторів.....	106
4.10. Охорона праці	107
4.10.1. Заходи щодо забезпечення безпеки процесів та виробів.....	108
4.10.2. Заходи щодо забезпечення безпеки процесів та виробів.....	109
4.10.3. Заходи з вибухопожежної та пожежної безпеки	110
4.10.4.Надання першої долікарської допомоги	111
4.11. Оцінка впливу на навколишнє середовище.....	119
Висновки до розділу 4.....	115
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	120
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	125

ВСТУП

Актуальність теми. Швидке зростання попиту на житло у великих містах та їх околицях потребує забезпечення робітників житлом. Створення дизайну інтер'єрів для тимчасового проживання є актуальним в наш час у зв'язку з тим, що житло для працівників повинно вмещувати лише предмети першої необхідності в побуті, але мати візуально естетичний, привабливий вигляд. Сьогодні в Україну приходить закордонний досвід, згідно з яким гуртожиток — це не лише тимчасове житло для працівників з інших міст, а ще й будівля з оригінальним дизайном, ергономічними меблями та красивим декором. Будівля, де розміщуються житлові кімнати для працівників також може вмещувати приміщення для харчування, бібліотеки, кімнати для відпочинку, басейн, спортивні зали та інші приміщення, необхідні для повноцінного життя. Дизайн гуртожитку ґрунтується на проєктуванні як житлових кімнат й побутових приміщень, так і закладів громадського призначення, що входять до його комплексу.

Об'єктом дипломної роботи — інтер'єри гуртожитків для робітників.

Предмет дипломної роботи — особливості дизайну інтер'єру приміщень загального громадського призначення у складі гуртожитку та житлових кімнат.

Мета — виявлення особливостей дизайну інтер'єру гуртожитків та розробка дизайну інтер'єру гуртожитку для робітників.

Завдання. Реалізація поставленої мети передбачає вирішення наступних завдань:

- провести аналіз історичного формування та розвитку структури гуртожитків;
- дослідити вітчизняний та закордонний досвід, проаналізувати типологію, класифікацію;
- розкрити функціонально-просторові основи організації, особливості та засоби композиційного формування інтер'єрів гуртожитків;
- розробити дизайн інтер'єру гуртожитку для робітників з використанням новітніх технологій і підходів у цій галузі, із застосуванням принципів сталого розвитку.

Методи дослідження. Для досягнення наукової об'єктивності результатів роботи використано комплекс методів дослідження: синергетичний і теоретичний підхід, аналіз та порівняння аналогів вітчизняного та закордонного досвіду, систематизація планувальних рішень житлового простору гуртожитків, що дозволило виділити найбільш важливі особливості дизайну інтер'єрів для тимчасового проживання.

Наукова новизна. Обумовлена згідно поставлених завдань та засобами їх вирішення, зокрема, в області комплексного дослідження сучасного стану гуртожитків, світових стратегій розвитку дизайну з врахуванням глобальних цілей сталого розвитку.

Практична цінність. Створення комфортних умов для проживання працівників, шляхом максимального використання екологічних матеріалів.

РОЗДІЛ 1

ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ І АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ ЖИТЛОВИХ КОМПЛЕКСІВ

1.1. Аналіз попередніх досліджень та публікацій

Проблема житла - одна з найсерйозніших проблем людства. Вона породжена соціальними причинами і має соціальний зміст. Способи вирішення цієї проблеми не можуть бути чисто технічними, інженерними, архітектурними або художніми, вони багато в чому залежать від економічних, політичних і екологічних обставин.

Проблема архітектурно-планувальних вирішень гуртожитків стала предметом дослідження низки вчених. У той же час, своєрідною «білою плямою» в українській історіографії є питання про формування тимчасового міграційного, так званого «маятникового» переміщення населення в пошуках місця роботи. За відсутності спеціальних досліджень з цієї проблематики, тільки певною мірою перебувало у полі наукового інтересу.

Дизайн та планування гуртожитків — це результат ефективної співпраці архітекторів та дизайнерів, втіленням їх творчих концепцій, які мають велике значення під створення багатофункціонального простору.

Дизайн-проектування гуртожитків, планування і зонування приміщень, а також інтер'єрів, декоративного оздоблення, меблів і фурнітури розглянуті і опубліковані наступними авторами: Амлінський М., Артамонова М., Балашова М, Гаскюель Ж. [28], Молодцова А. В., які в своїх працях розглядають основи в галузі проектування громадських будівель та споруд та їх конструктивних системи, інженерно-технічне оснащення, економіку проектування, а також цілому архітектурно-композиційні прийоми та принципи.

Важливими показниками є норми освітлення, композиції та рівень шуму в приміщенні. Колір і його властивості розглядаються не тільки з погляду мистецтва, але й з точки зору хімії, фізики, психології та інших наук. Також розглядається питання про співвідношення кольорів і геометричних форм.

Дані проблеми були досліджені в працях таких вчених: Тіц А.А. [61], Алексеев С. [15], Голубева О.Л. [30], Гнездилов В. Н. [29], Айзенберг Ю.Б. [12], Устин В.Б. [63]. Колір і його властивості широко розглядаються не тільки з погляду мистецтва, але й з точки зору таких наук, як хімії, фізики, психології та інших наук. Також розглядається питання про співвідношення кольорів і геометричних форм.

Бухман Г. Б., Воронец Л.А. [25], розглянули взаємозв'язок інтер'єру приміщення та його штучного освітлення. Автори описують основні прийоми, способи їх застосування штучного освітлення громадських будівель, а також дають рекомендації по їх використанню.

Використання елементів естетики в дизайні інтер'єру враховувалося як один із засобів забезпечення комфорту проживання, при цьому особлива увага приділялася теоретичним принципам композиції - Молодцова А. В., Кузнецова І. О. [48].

Організація внутрішнього простору за умов нових технологій досліджували: Гаскюэль Ж. [28], Гнездилов В. Н. [29], Горбунова Е. [31], Диянская Г. П [35].

Типологія в більш сучасній, завершеній формі, яка була розглянута не тільки як своєрідним систематизуючим реєстром, але й з більш концептуальними засобами була проаналізована в працях таких науковців: Акилина М.И. [13], Гришин А.В. [32], Гукова В.Г. [33], Селиверстова Е.Т. [60], Каліберда Л. [43], Тюлина Н.И. [62].

В області розробки проектів з благоустрою території працювали: Николаевская И.А., Астахова Е, Ивахова Л. И. [33], Елшин И. М. [37], які виділили основні положення проектування й експлуатації різних елементів інженерного та декоративного благоустрою території, а також основну увагу було приділено санітарному очищенню міських територій, озелененню та освітленню території та оснащенню малими архітектурними формами.

Стилістику та дизайн розглядали: Акилина М.И. [13], Алексеева И.Ф. [16], Артамонова С. С. [21].

Автори: Олійник О.П., Гнатюк Л.Р., Чернявський В.Г. [55] охарактеризували основи розробки дизайн-проектів інтер'єрів різних за їх складністю і призначенням, а також широко розглянули принципи та застосування дизайнерських прийомів, описані способи та методи можливого перепланування, методи найбільш

ефективного використання житлової та робочої зони. Були проаналізовані варіанти вирішення різних приміщень з точки зору їх функціонального призначення.

Історію виникнення та розвитку, а також проблемами формування житла в концепції сучасного містобудування займалися як відомі вітчизняні та і закордонні вчені: Верменич Я., Гнесь І., Гелбрейт Дж., Плешканівська А., Підгрушний Г., Ламберт Д., Ружже В., Буркинський Б., Альшевських А., Безлюдов А., Блохнін А., Тімохін В., Качала Т. та інші. Однак їхня увага головним чином привернута в основному до історичних аспектів, соціальних чи архітектурних аспектів.

За різних часів різними проблемними аспектами житлово-правового регулювання перймалися такі вчені, як: М.К. Галянтич, Є.О. Мічурін, І.В. Міщенко, О.С. Омельчук та інші. В рамках даної проблематики деяка увага гуртожиткам як складовому елементу житлового фонду визначеного як спеціального призначення була приділена Федосєєвою Т.Р. [65] в контексті деяких пропозицій щодо впровадження та застосування щодо класифікації житлового фонду за призначенням.

Питання щодо приватизації кімнат у гуртожитках, визнання прав мешканців гуртожитків розглядається у літературі такими науковцями як: М. Галянтич, В. Мельниченко, Є. Мічурін, Н. Горобець та ін.

1.2. Структура сучасного житла

Сучасне житло — один з основних елементів формування життєвого середовища суспільства.

Структура сучасного житла відображає найважливіші соціальні вимоги: досягнення в організації, засновані на розвитку системи громадського обслуговування населення (столові, дитячі сади, ясла, санаторії, будинки відпочинку, різні види громадського транспорту та комунально-побутового обслуговування, клуби і бібліотеки, туристські бази і пансіонати).

Функції житла. Сучасне житло звільняється від деяких функцій, які воно виконувало в період досоціалістичних формацій. В наш час функції житла в цілому зберігаються, хоча зміст деяких з них суттєво змінюється за рахунок скорочення

витрат часу на ведення домашнього господарства шляхом швидкого розвитку побутового обслуговування, громадського харчування, збільшення виробництва і продажу населенню напівфабрикатів і кулінарних виробів та доставки. Домашня праця зберігається лише як форма самообслуговування, безпосередньо пов'язана з особливостями особистості та сім'ї і самим актом споживання продуктів і послуг, які представляються системою громадського обслуговування. Звідси виникають вимоги радикальної зміни рівня побутового обслуговування в житлі, тенденції взаємопроникнення функції житлових осередків та системи громадського обслуговування, зрощення їх в єдиний об'ємно-просторовий організм [1].

Значну роль в розвитку функцій житла відіграє підвищення рівня його комфорту, збільшення норм житлової забезпеченості. Відбуваються зміни в частині нормування, проектування і планування житлових осередків від житлової до загальної площі, що дозволяє використовувати більш альтернативний підхід до поділу житлового простору на житлові та допоміжні приміщення, щоб мати різну кількість кімнат для задоволення потреб різних сімей.

Розвиток економіки, перетворення науки в безпосередню продуктивну силу, інтелектуалізація і все більш творчий характер праці означають, що межа між сферою виробничої і побутової діяльності (яка спостерігається сьогодні в житті вчених, працівників мистецтва та ін.) все більше стирається, зможе розміщуватися не тільки в виробничих приміщеннях, але частково і в житловому осередку. Той же процес і розвиток житлової структури в найближчому майбутньому будуть сприяти освіті, коли воно стане об'єктивною необхідністю для подолання професійних обмежень і безперервної самоосвіти. Тому підвищення кваліфікації стане невід'ємною частиною життя і увійде в структуру функції житла.

З огляду на останні події розповсюдження COVID-19 ці оговорені зміни вже ввійшли в життя людей, з неможливістю переміщення до місць роботи та навчання, багато людей змушені були організувати робочі та навчальні місця вдома.

Підвищення освітнього і культурного рівня призведе до інтенсифікації їх культурної активності, збільшення різноманітних форм проведення вільного часу, буде сприяти розвитку спілкування, що неминуче позначиться на організації житла.

Розвиток житлового будівництва в нашій країні поряд зі збільшенням житлової площі на кожну людину і зміною структури квартири визначалося і визначалося кількісними і якісними межами в розвитку економіки країни, зокрема в житловому будівництві. Як відомо, впорядковані житлові умови в першу чергу сприяють підтримці здоров'я населення, створення здорового душевного клімату в родині.

Поліпшення житлових умов — один з головних факторів якісної сторони відтворення населення, збереження і зміцнення здоров'я підростаючого покоління, зростання її культурного та освітнього рівня, розвитку його комунікабельності. У той же час в добре облаштованому житлі збільшуються можливості організації повноцінного відпочинку, відповідно створюються умови для відновлення фізичних і духовних сил людини.

Для формування структури житла і особливостей його функціонування з точки зору повноцінного задоволення потреб потрібно розглянути їх характеристики: циклічність, протяжність, періодичність. Характер більшості потреб має не одноразовий, а повторюваний характер. Циклічність потреби — це повторюваний процес від її виникнення до повного задоволення і до нового виникнення (на колишньому або іншому рівні). Час одного циклу являється протяжністю потреби, яка вимірюється секундами, годинами, місяцями, строком всього життя.

Періодичність — число циклів в одиницю часу (наприклад, одноразовий сон на добу, п'ятиразове харчування тощо). Проте не всі потреби можуть бути виконані в кожен відповідний конкретний час з соціальних, технічних чи економічних причин. Отже, будь-який перелік вимог до житла, що впливає з потреб індивіда чи суспільства, має сенс тільки як віднесений до певної історичної епохи, конкретному суспільству, часу.

Динаміка одиничної біофізичної потреби (при її нормальному задоволенні) з огляду на її відносну стабільність не надає дієвого впливу на зміну вимог до житла. Динаміка одиничної соціально-культурної потреби залежно від її постійності і викликає зміни вимог до оселі.

Житлові кімнати гуртожитків проектують на 2—3 чол. виходячи з норми 6 м² на людину. Для учнів ПТУ допускаються кімната на 4 чол. Житлові кімнати об'єднуються в групи кімнат по 12—18 чоловік, які проживають у гуртожитках секційного типу. Кожна така група забезпечується умивальними, вбиральнями, душевою (за нормами), кухнею, кімнатою для чищення і прасування одягу, приміщенням для відпочинку і для занять.

Кімнати відпочинку рекомендується об'єднувати для двох груп і розташовувати більш ізольовано [12].

Квартири в гуртожитках для молодих сімей можуть мати різноманітні планування, що враховують демографічні особливості молодих сімей. Зазвичай вони складаються з кімнати із спальнею, міні кухні, суміщеного санітарного вузла з душем або малогабаритної ванної. До переліку обслуговуючих приміщень у таких гуртожитках додаються приміщення колясочної, магазину кулінарії, пункту молочної кухні [29].

Секційні житлові будинки отримали найбільш масове поширення у всіх кліматичних районах. Вони характерні тим, що всі квартири однієї секції групуються по поверхах навколо вузла вертикальних комунікацій, сходів або сходів і ліфтів. З числа секційних будинків в особливу групу виділено односекційні будинки (баштового типу). Секції можуть бути 2—3—4—6—8-квартирні і більше. Багатоквартирні секції з 6-8 квартирами на поверсі загальною площею не менше 300 м² розташовуються в будинках з ліфтами і вимагають пристрою невеликих коридорів. У секційних будинках до 5 поверхів (у кліматичних підрайонах ІА, ІБ, ІГ, ІУА — до 4 поверхів) вертикальні комунікації складаються зі сходів в кожній секції, в 6—9-поверхових — з драбини і ліфта, 10-поверхових і більше — із незадимлюваної драбини і двох ліфтів (пасажирського та вантажного).

1.3. Класифікація гуртожитків

Гуртожиток, у його початковому задумі, був призначений для тільки тимчасового, проживання учнів, студентів, працівників з підприємств, як

тимчасових, так і постійних «молодих спеціалістів» за направленнями закладів. Можуть бути малосімейні гуртожитки та холостяцькі гуртожитки, які раніше мали називали «молодіжні», які розділяються на «чоловічі» та «жіночі». З розвалом Радянського Союзу мешканці у гуртожитках залишилися майже назавжди, тому статус «молодіжних» існує тільки лише формально. Слід також виділяти: студентські гуртожитки, робітничі гуртожитки, а також гуртожитки для нелегалів. Зазвичай, площа у гуртожитках розподіляється з нормативу 6 м² на одного мешканця (так зване «ліжко-місце»). Для м. Київ: 5 м² на одну особу. В одній житловій кімнаті може проживати різна кількість людей залежно від розміру кімнати та діючих чинних нормативів. Рівень комфорту в гуртожитках є, як правило, достатньо низьким та суттєво залежить від конкретних умов.

З часів Середньовіччя будували гуртожитки при університетах для бідних студентів (а в Росії — при духовних навчальних училищах й семінаріях до 1917 року) які називалися бурсами.

Із зміною суспільно-політичного ладу в державі гуртожитки для багатьох українців стали постійним місцем проживання для людей без надії на отримання іншого житла. Керівники деяких підприємств гуртожитки перепродають, а мешканців намагаються виселити, шляхом позбавлення комунальних послуг, які призводять до масових протестних акцій, позовів, мабуть, завдяки яким в останні роки відбулись істотні зміни у законодавстві України стосовно гуртожитків. Житлові кімнати в гуртожитках, які не відносяться до житлового фонду соціального призначення або навчальним закладам та знаходяться у комунальній власності законодавством дозволено приватизувати мешканцям, що у них постійно проживають. Варто також зазначити, що більша кількість робітничих гуртожитків знаходиться у статутних фондах акціонерних товариств або має статус ого підприємства. У таких будинках дані мешканці не мають права на загальну приватизацію займаних помешкань.

Згідно даними з Державного комітету статистики України в Україні станом на вересень 2014 року в Україні нараховувалося 9 561 гуртожиток. В той же час згідно оцінок Міністерства регіонального розвитку та будівництва та житлово-

комунального господарства України, під дію Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків» підпадають приблизно 3 372 гуртожитки (у тому числі в державній власності перебуває 761 гуртожиток, в комунальній власності – 1 957 гуртожитки [50]). Нормативне законодавство щодо функціонування гуртожитків базується на положеннях глави 4 Житлового кодексу УРСР 1983 року, які певною мірою є застарілими, як і деякі більшість норм цього кодифікованого нормативного акта, на чому неодноразово акцентувалася увага фахівців науки з житлового права.

Питання щодо реалізації житлових прав мешканців гуртожитків згідно законодавства, а також надання їм жилої площі гуртожитків в користування деяким категоріям громадян розпорошені по різних нормативних актах. Майже сформованим є спеціальне законодавство про фонд соціального призначення і відповідна нормативна база щодо функціонування соціальних гуртожитків. З іншого боку, через прийняття нових спеціальних законодавчих актів (на кшталт Закону України «Про забезпечення житлових прав мешканців гуртожитків»), чинний Житловий кодекс УРСР в існуючому вигляді втрачає свою актуальність. Зазначені обставини свідчать про потребу класифікації існуючих видів гуртожитків у житловому законодавстві України.

Питання нормативно-правового регулювання функціонування гуртожитків у вітчизняній науці житлового права досліджені недостатньо. В різні періоди різноманітними проблемними аспектами житлово-правового регулювання опікувались такі вчені, як: М.К. Галянтич, Є.О. Мічурін, І.В. Міщенко, О.С. Омельчук та інші. В рамках означеної проблематики певна увага гуртожиткам як складовому елементу житлового фонду спеціального призначення була приділена Федосєєвою Т.Р. [65] в контексті пропозицій щодо впровадження та застосування класифікації житлового фонду за призначенням.

Важливим є визначення дефініції, що застосовується в науці житлового права щодо гуртожитку. Гуртожитком вважається спеціально побудований або переобладнаний житловий будинок або жилі приміщення в житлових будинках і нежилых будівлях, на які виданий єдиний ордер для проживання робітників і

службовців, студентів та інших громадян на період роботи або навчання [27]. Даний висновок (щодо передачі житлової площі в гуртожитку деяким категоріям осіб для проживання на період роботи або навчання) впливає із змісту ч.1 ст.127 Житлового кодексу УРСР 1983 р. [27].

Так, згідно ч.1 ст.127 цього Кодексу для проживання робітників, службовців, студентів, учнів, а також інших громадян у період роботи або навчання можуть використовуватись гуртожитки. Така ж норма міститься і в п.2 Примірного положення про гуртожитки [46].

Крім того, згідно зі ст.127 Житлового кодексу УРСР для тимчасового проживання осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк і потребують поліпшення житлових умов або жила площа яких тимчасово заселена чи яким повернути колишнє жила приміщення немає можливості, а також осіб, які потребують медичної допомоги у зв'язку із захворюванням на туберкульоз, використовуються спеціальні гуртожитки.

Відсутність чіткої дефініції поняття гуртожитку призводить до занадто розширеного її тлумачення. Так, у науці висловлювалась думка про те, що до гуртожитків належать будинки-інтернати для громадян похилого віку та інвалідів (дорослих і дітей), дитячі будинки, інтернати при школах та школи інтернати [27, с. 301]. Проте, ми не можемо погодитись з цією точкою зору з наступних підстав. Ці заклади різні за своїм призначенням.

Так, наприклад, згідно пункту 1.1. Типового положення про дитячий будинок-інтернат [27] дитячий будинок-інтернат – це соціально-медична установа для постійного проживання дітей. В свою чергу, гуртожитки надаються в будь-якому разі для тимчасового проживання.

Крім того, інтернат, за загальним розумінням – це освітній заклад з цілодобовим перебуванням учнів, створений з метою навчання та виховання дітей, в окремих випадках – з поглибленим вивченням окремих дисциплін. Загальноосвітня школа-інтернат – це загальноосвітній навчальний заклад, що забезпечує реалізацію права дітей на загальну середню освіту [27].

Під поняттям «дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» законодавець розуміє навчальні заклади, що забезпечують дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, умови для проживання, різнобічного розвитку, виховання, здобуття освіти, професійної орієнтації та підготовки, готують дітей до самостійного життя [27].

При цьому правовою основою діяльності таких закладів визначає законодавство про освіту. Жодним чином на ці відносини не поширюватиметься житлове законодавство в частині надання житлових приміщень в гуртожитках в користування.

Будинок-інтернат для громадян похилого віку та інвалідів в загальному розумінні – це стаціонарна соціально-медична установа загального типу для постійного проживання громадян похилого віку, ветеранів війни та праці, інвалідів, які потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування [27].

В свою чергу, психоневрологічний інтернат – це стаціонарна соціально-медична установа, призначена для постійного проживання громадян з психоневрологічними захворюваннями, які потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування [46].

Таким чином, основне призначення гуртожитків є розміщення осіб для тимчасового проживання. При цьому задоволення та реалізація інших конституційних прав громадян (крім житлових), як-то: право на освіту, право на охорону здоров'я тощо не є призначенням гуртожитку.

Поряд з цим, такі заклади, як «інтернат», «школа-інтернат», «будинок-інтернат» мають метою забезпечення як освітніх, так і медичних потреб. При цьому, житлові потреби не є основними. Ці заклади як правило мають соціально-медичну або освітню спрямованість.

Відповідно, а ні школа-інтернат, а ні будинок-інтернат за своєю правовою суттю не можуть бути віднесені до гуртожитків.

Звернемося безпосередньо до класифікації гуртожитків за різних підстав та критеріїв. Згідно п.4 Примірного положення про гуртожитки поділяються на два

види: – для проживання одиноких громадян (жилі приміщення знаходяться у спільному користуванні кількох осіб, які не перебувають у сімейних стосунках); – для проживання сімей (жилі приміщення, що складаються з однієї або кількох кімнат, перебувають у відособленому користуванні сімей) [46].

При цьому у гуртожитках, призначених для проживання одиноких громадян при необхідності, з дозволу виконавчого органу місцевого самоврядування, можуть бути виділені приміщення для проживання сімей. У підтвердження цього наведемо пункт 11 Примірного положення про студентський гуртожиток вищого навчального закладу, згідно з яким гуртожитки можуть бути:

а) для проживання окремих осіб (житлові приміщення знаходяться в загальному користуванні декількох осіб, які не знаходяться між собою в сімейних стосунках;

б) для проживання сімей студентів (житлові приміщення, що складаються з однієї або декількох кімнат, знаходяться в користуванні однієї сім'ї) [46].

У даному випадку критерієм класифікації можна визначити сімейний статус осіб, які мають право на отримання житла (житлової площі, житлового місця) в гуртожитку. Слід зауважити, що Кабінетом Міністрів України до цього часу не приведені у відповідність із новим законодавством про житлові права мешканців гуртожитків застаріле Примірне положення про гуртожитки [46]. Через це п.6.8 Рекомендацій парламентських слухань було доручено Кабінету Міністрів України протягом 2014 р. затвердити нове Примірне положення про гуртожитки з урахуванням положень Закону України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків».

За формою власності гуртожитки можуть бути поділені на такі види: – гуртожитки, що є об'єктом права державної власності;

– гуртожитки, що є об'єктом права комунальної власності;

– гуртожитки, що знаходяться у приватній власності. До цієї ж категорії відносяться гуртожитки, що було включено до статутних капіталів товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації).

За призначенням можна виділити такі види:

– гуртожитки, призначені для тимчасового проживання у зв'язку з навчанням, перенавчанням, підвищенням кваліфікації у навчальних закладах. Наприклад, наказом Міністерства освіти і науки України від 13 листопада 2007 р. № 1004 було затверджено Примірне положення про студентський гуртожиток вищого навчального закладу [46].

– гуртожитки, призначені для тимчасового проживання у зв'язку з роботою (службою);

– спеціальні гуртожитки, призначені для тимчасового проживання осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк і потребують поліпшення житлових умов або жила площа яких тимчасово заселена чи яким повернути колишнє жила приміщення немає можливості;

– спеціальні гуртожитки, призначені для осіб, які потребують медичної допомоги;

– гуртожитки, що мають статус соціальних. Їх також, у свою чергу, можна поділити на 2 групи.

Перша група – гуртожитки, що створюються на підставі Закону України «Про житловий фонд соціального призначення. Так, згідно п.2 Типового положення про соціальний гуртожиток жила площа в такому гуртожитку надається громадянину та членам його сім'ї на час перебування на соціальному квартирному обліку за умови, що таке житло є єдиним місцем проживання зазначених осіб.

Друга група – гуртожитки, що створюються на підставі Закону України «Про забезпечення організаційноправових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» [46].

Так, згідно Типового положення про соціальний гуртожиток для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування соціальний гуртожиток для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – це заклад для тимчасового проживання дітей-сиріт.

Водночас слід зауважити, що ст.13 Закону України «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк» від 17 березня 2011 року передбачено можливість створення

спеціального будинку-інтернату як соціально-медичної установи, призначеної для постійного проживання звільнених осіб

— громадян похилого віку, інвалідів I та II груп, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, побутового і медичного обслуговування.

В розвиток цієї норми наказом Мінсоцполітики України від 09 листопада 2011 року № 432 було затверджене Типове положення про спеціальний будинок-інтернат (зар. в Міністерстві юстиції України 01 грудня 2011 року за № 1389/20127) для дітей позбавлених батьківського піклування, віком від 15 до 18 років, а також осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 18 до 23 років, метою діяльності якого є створення умов для соціальної адаптації осіб, що в ньому проживають, та їх підготовка до самостійного життя.

До таких гуртожитків поселяються особи після завершення періоду перебування у відповідних закладах для таких осіб, дитячих будинках сімейного типу тощо. Залежно від умов проживання гуртожитки можна поділити на такі види: – чоловічі; жіночі; загального проживання; пансіонатного або готельного типу; з самообслуговуванням і самоврядуванням [46].

Класифікація будівель та споруд подає наступну класифікацію гуртожитків

113 Гуртожитки

1130 Гуртожитки 52 119.p2

Цей клас включає:

— житлові будинки для колективного проживання, включаючи будинки для людей похилого віку та інвалідів, студентів, дітей та інших соціальних груп, наприклад, будинки для біженців, гуртожитки для робітників та службовців, гуртожитки для студентів та учнів навчальних закладів, сирітські будинки, притулки для бездомних та т. ін.

Цей клас не включає:

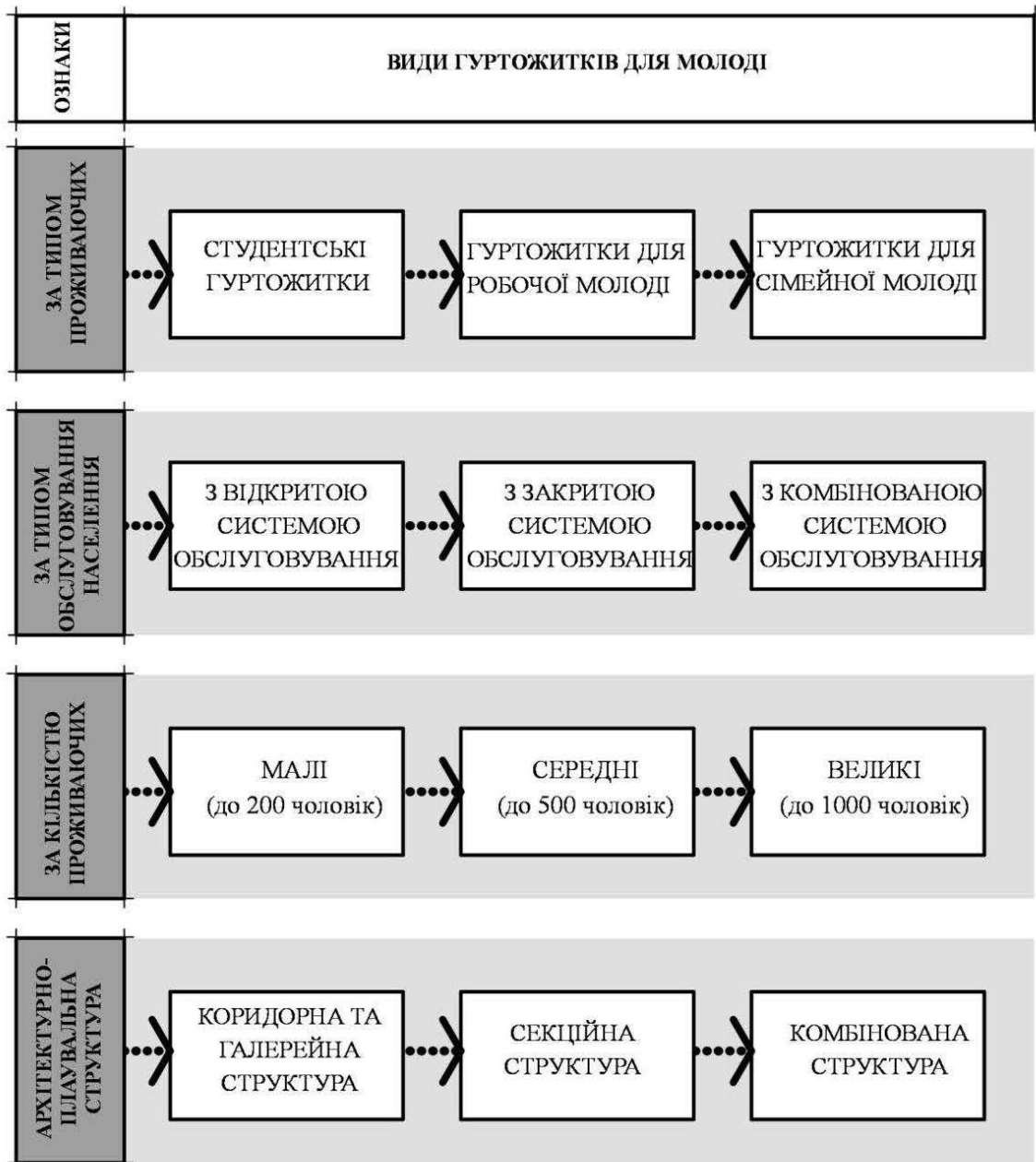
— лікарні, клініки (1264)

— в'язниці, казарми (1274)

1130.1 Гуртожитки для робітників та службовців

- 1130.2 Гуртожитки для студентів вищих навчальних закладів
- 1130.3 Гуртожитки для учнів навчальних закладів
- 1130.4 Будинки-інтернати для людей похилого віку та інвалідів
- 1130.5 Будинки дитини та сирітські будинки
- 1130.6 Будинки для біженців, притулки для бездомних

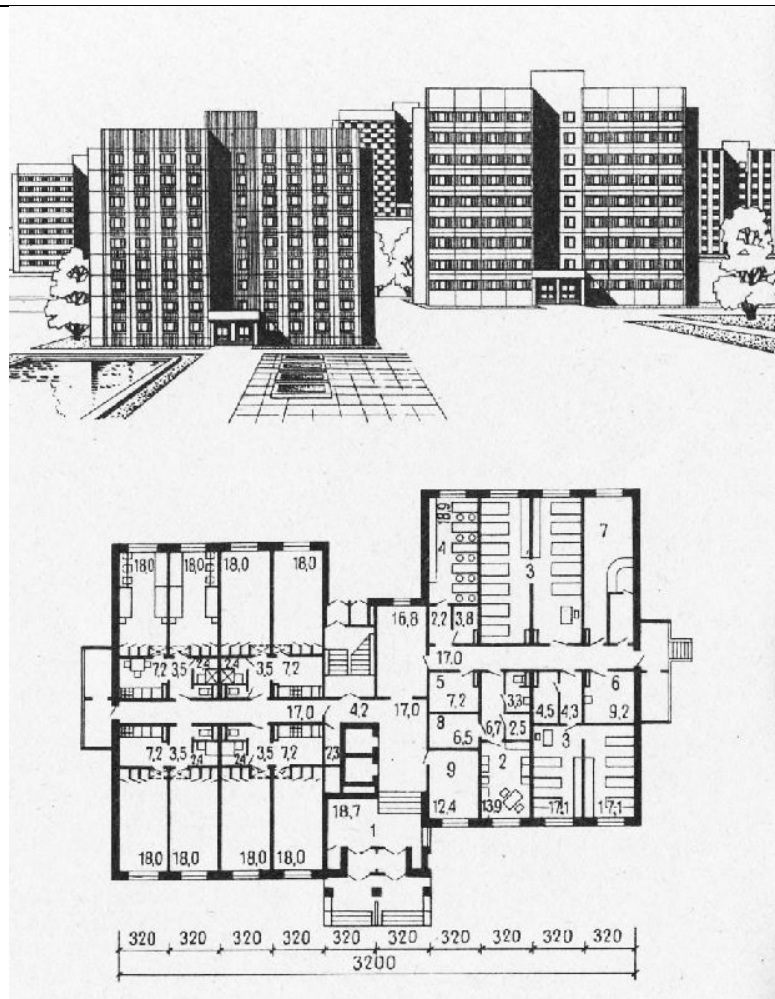
Таблиця 1.1. Види гуртожитків для молоді

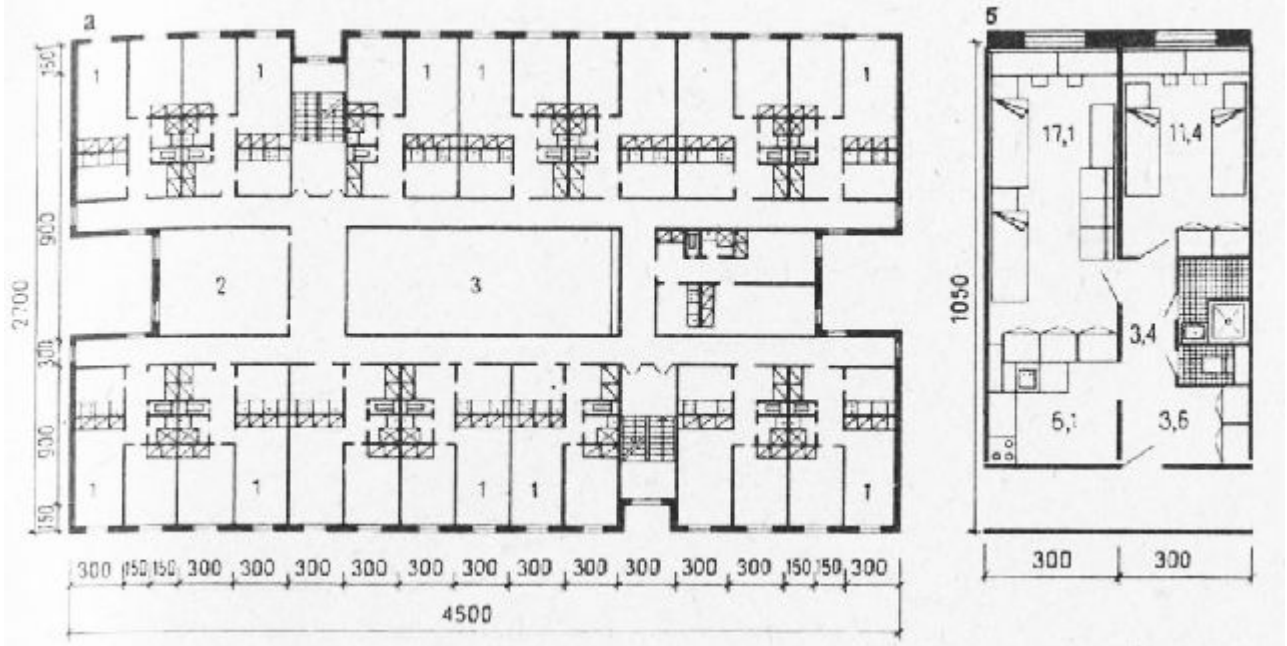
1.4. Вітчизняний та закордонний досвід проектування гуртожитків

Вітчизняний досвід у будівництві гуртожитків для працівників в основному представлено будівлями радянських часів за типовими проектами.

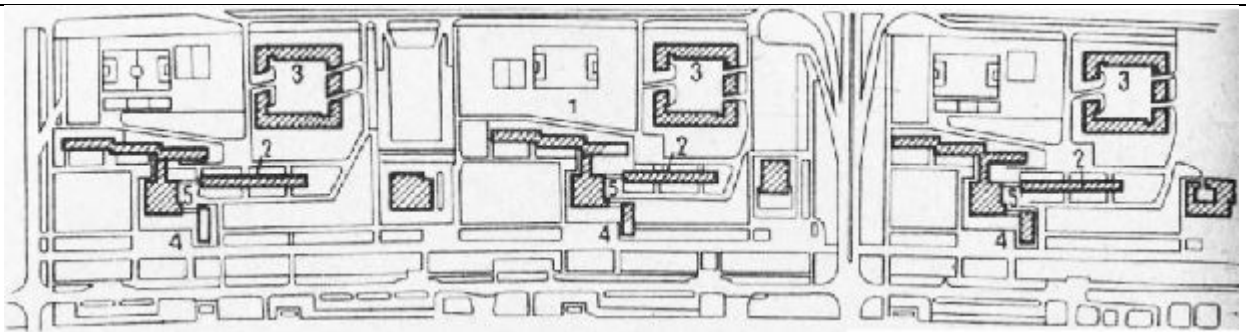
За умов створення і швидкого зростання нових міст і робітничих селищ, будівництва великих промислових підприємств, особливо в районах нового освоєння Сибіру і Далекого Сходу, при підвищеній міграції молодих людей, були складнощі з можливостями швидкого забезпечення працівників новим постійним комфортабельним житлом. За тих умов відбувалося будівництво комплексів гуртожитків, які були розраховані на проживання робітничої молоді, в першу чергу будівельників, до моменту отримання ними квартир в звичайному житловому фонді.

Мал. 1.1 Дев'ятиповерховий гуртожиток серії 121 на 384 місця. ЦНДІЕП житла. Колектив авторів, керівник П. С. Волчок, архіт. Б. Н. Меньшиков і ін. Фасад і план першого поверху
1 - вестибюль; 2 - кімната коменданта і вихователя; 3 - комора для зберігання особистих речей;
4 - кімната для занять; 5 - Білизна; 6 - кімната персоналу

Мал. 1.2 П'ятиповерховий гуртожиток на 360 місць серії 97. СнБЗНІЕП. Архітектори М. К. Печерін і В. А. Прошняков а - план третього поверху: 1 - житлова осередок; 2 - кімната відпочинку; 3 - зал для культурно-масових заходів; б - план житлового осередку

Мал. 1.3 Комплекс гуртожитків в м Тольятті. ЦНДІЕП житла. Колектив авторів, керівник О. А. Жагаре, архітектори А. Н. Білоконь, А. С. Образцов, М. Майорова, Н. Мелікова, і.ж. М. Коїтрідзе. Генеральний план 1 - 12-поверховий корпус; 2 - дев'ятиповерховий корпус; 3 - чотириповерховий корпус; 4 - 20-поверховий корпус; 5 - блок обслуговування

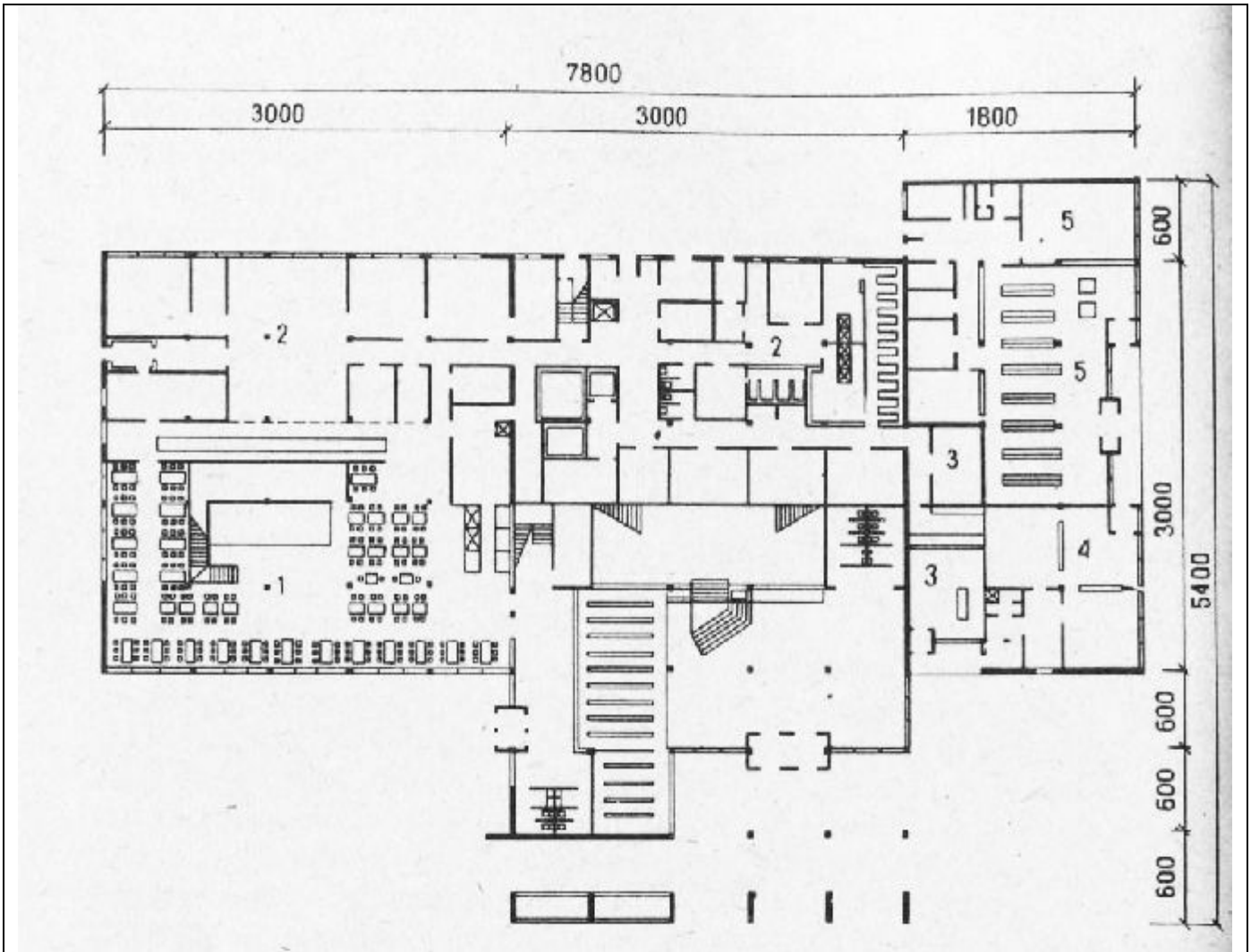

Мал. 1.4 Блок обслуговування в комплексі гуртожитків м.Тольятті. Загальний вигляд

У 1981 р ЦНДІЕП житла виконав проект планування сіл. Агідель при АЕС розробив проекти гуртожитків, громадських будівель і споруд. Майданчик для будівництва комплексу гуртожитків (близько 13 га) розташована в південно-східній частині селища на березі водосховища. Він ділиться на три зони: житлову, громадську та спортивну. Житлова зона формована з чотирьох типів гуртожитків: одна група - для однаків на 1900 осіб і три - для сімейної молоді на 4040 чоловік. Загальна місткість комплексу гуртожитків - 5940 чоловік.

Група п'ятиповерхових гуртожитків для однаків складається з двох корпусів з П-подібною формою плану, які утворюють внутрішній двір для відпочинку. Кожна група гуртожитків для молодих сімей скомпонована з трьох однакових корпусів, які утворюють внутрішній двір. При входах в ці групи розміщуються кіоски для продажу газет і квітів, для будь-якої з цих груп розміщуються дитячі ясла-сади на 160 дітей кожен. До житлової зони примикають з одного боку зона громадського обслуговування та спортивна, яка пов'язана з парком, з іншого боку - кінотеатр.

Приміщення культурно-побутового обслуговування зосередженні в основному в блоці обслуговування (на нижніх поверхах гуртожитків передбачені лише кімнати відпочинку і занять, дитячі кімнати, колясочні і адміністративно-господарські приміщення).

Мал. 1.5 Громадський центр для комплексу гуртожитків в селищі АЕС. План першого поверху
1 – приміщення прийому їжі; 2 - підсобні приміщення; 3 - магазин кулінарії; 4 - роздавальний пункт молочної кухні; 5 - магазин товарів повсякденного попиту

В деяких старих радянських гуртожитках роблять косметичний ремонт, але за браком коштів, умови для проживання залишаються поганими.

Мал. 1.6 Гуртожиток «Теплий Стан» м. Москва

Мал. 1.7 Гуртожиток для медпрацівників після реконструкції. м.Київ

Дух колективізму був основним стимулом сучасної модернізації в Китаї. Поточний стан суспільства з його роз'єднаністю і індивідуалізацією, викликаними масштабної, стрімкої урбанізацією, здавалося, послабило колишню ідеологію.

Мал. 1.8 Гуртожиток компанії Vanke в китайській провінції Гуандун

Зведення нового гуртожитку від O-office Architects для персоналу Дослідницького центру індустріалізації будівництва компанії Vanke стало для архітекторів унікальною можливістю підійти до питання нових соціальних форм життя. Майданчик в південно-східній частині території центру межує з областями, розвиненими з колишніх сіл в примітивну міську структуру.

Головною дизайнерською завданням стало будівництво гуртожитку для 155 співробітників, від охорони до технічних фахівців, які працюють в центрі. Одним з основних рішень було застосування системи залізобетонних каркасів, а також ряду інноваційних будівельних екотехнологій.

Завершена будівля складається з п'яти поверхів з трьома видами кімнат: одномісний, двомісний і чотиримісний номери. Південний фасад триповерхової

крила з назвою Nabita передбачає окремий балкон для кожної одиниці житла, а п'ять великих сталевих блоків для громадських приміщень підвішені на різних рівнях північного фасаду з видом на Дослідницький центр. Об'єкти загального призначення, такі як тренажерний зал і бібліотека, сформовані в L-подібний обсяг Mount, що піднімається від землі до приміщення прийому їжі на самій вершині. Гора - це не тільки метафора, а справжня скелелазна стіна в поєднанні з озелененою поверхнею прямо на східному фасаді. Невеличке підвищення з бетонних блоків виростає з ландшафту і створює імпровізовані підмостки під відкритим небом. Сходи, ліфти, коридори і мости пов'язують будівлю вертикальної мережею.

Коллективізм тут стає яскравим і спонтанним співтовариством, ініційованим соціальною та архітектурною концепціями.

Мал. 1.9 Будинок Гуртожиток для працівників в Заамин, Жізахская область, Узбекистан.

Висновки до 1 розділу

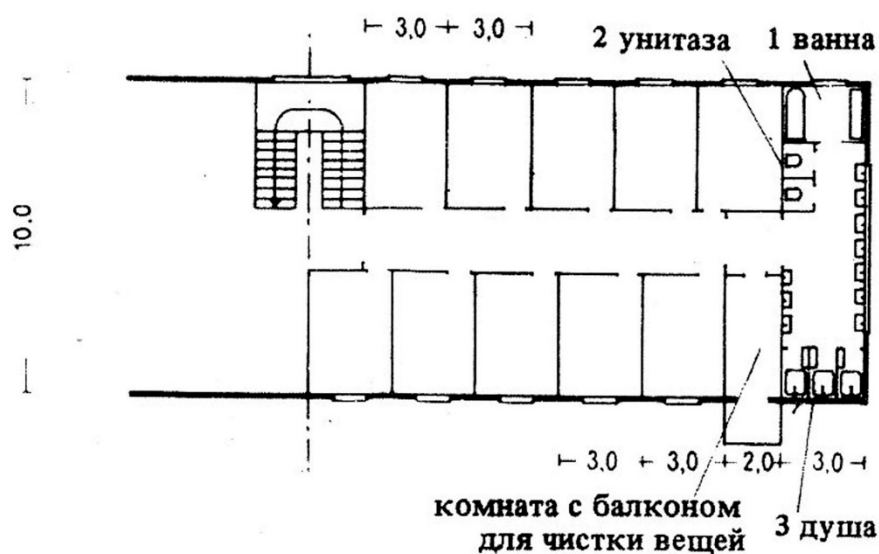
1. Аналіз попередніх досліджень та публікацій показав недостатнє вивчення проблем особливостей дизайну інтер'єрів гуртожитку для працівників.
2. Виявлено, що принципи уніфікованого типового проектування, які широкого використовувалися у вітчизняному просторі, позначилися на якості житлового середовища для тимчасового проживання.
3. Виявлено недостатній рівень та кількість організації житлового середовища на пострадянських теренах в порівнянні із зарубіжними аналогами.
4. Визначено, що для сучасного вітчизняних житла для тимчасового проживання: відсутність цікавих, різноманітних архітектурно-планувальних рішень; низький рівень споживчих якостей житла; незадовільні естетичні якості житлової середовища.
5. Визначено основні цілі і задачі проектної діяльності:
 - створення інтер'єра гуртожитку, якій би відповідав всім нормам і правила, був би функціональним і ергономічним;
 - створення комфортних умов мешкання з розміщення всіх необхідних речей і обладнання на досить невеликій площі приміщення;
 - поєднання конструкторських рішень і творчої думки, процес перетворення приміщення, з метою додати йому неповторний вигляд, що підкреслює кращі сторони та уміло приховує його недоліки, завдяки чому створюється в ньому атмосфера комфорту та відповідність прямому призначенню;
 - це створення для проживаючих в гуртожитку ідеального середовища помешкання, оточення, що буде буде позитивно впливати проживаючих.

РОЗДІЛ 2

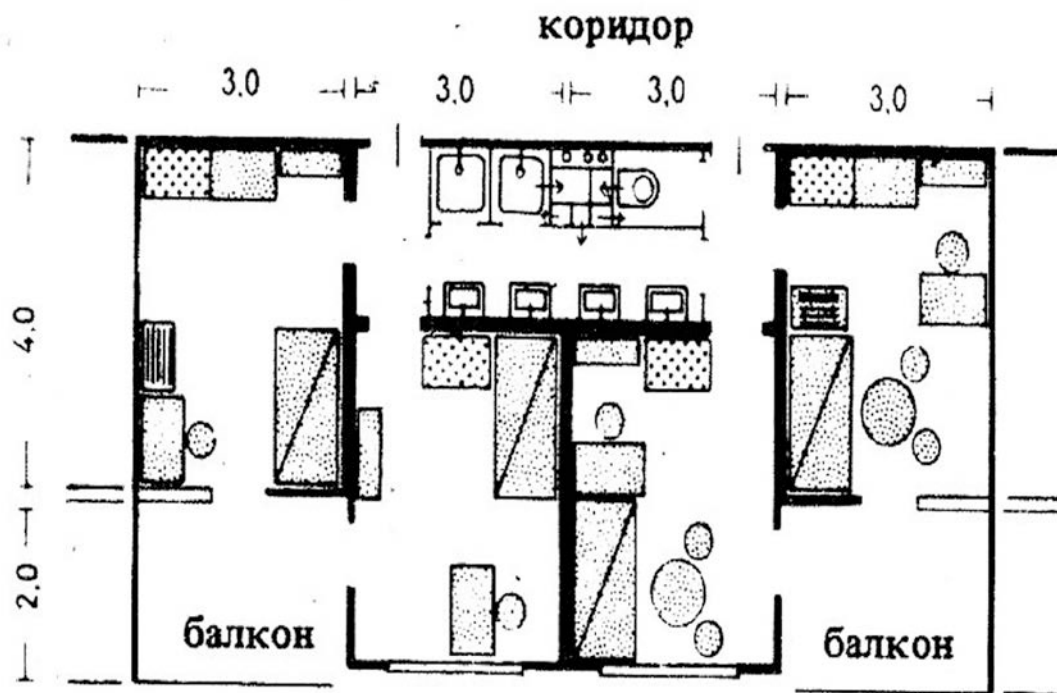
ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕР'ЄРІВ ГУРТОЖИТКІВ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ

2.1. Організація простору кімнат для працівників

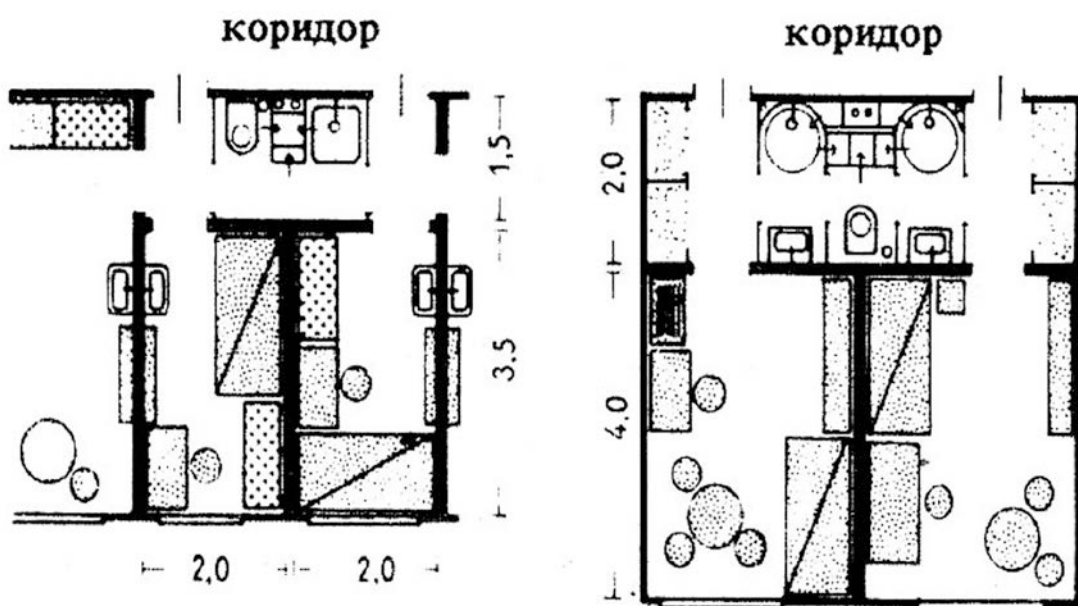
Гуртожиток для працівників представляє собою житлове приміщення, яке, як часто поєднують з зоною прийому їжі. Як правило у гуртожитках для працівників обладнуються двохмісні кімнати з загальним для користування підсобними приміщеннями. Оптимальна кількість проживаючих у гуртожитках 70-90 місць, але ні в якому разі не більше 150 місць. Гуртожиток може складатися із житлових секцій, де проживають групи по 12—15 чоловік. Витягнуті в плані декількоповерхові будівлі гуртожитків є економнішими, в порівнянні з будівлями баштового та павільйонного типу. Споруди павільйонного типу можуть бути рекомендовані при дудівництві тільки дуже великих гуртожитків.

Мал. 2.1. Рядовий поверх у гуртожитку.

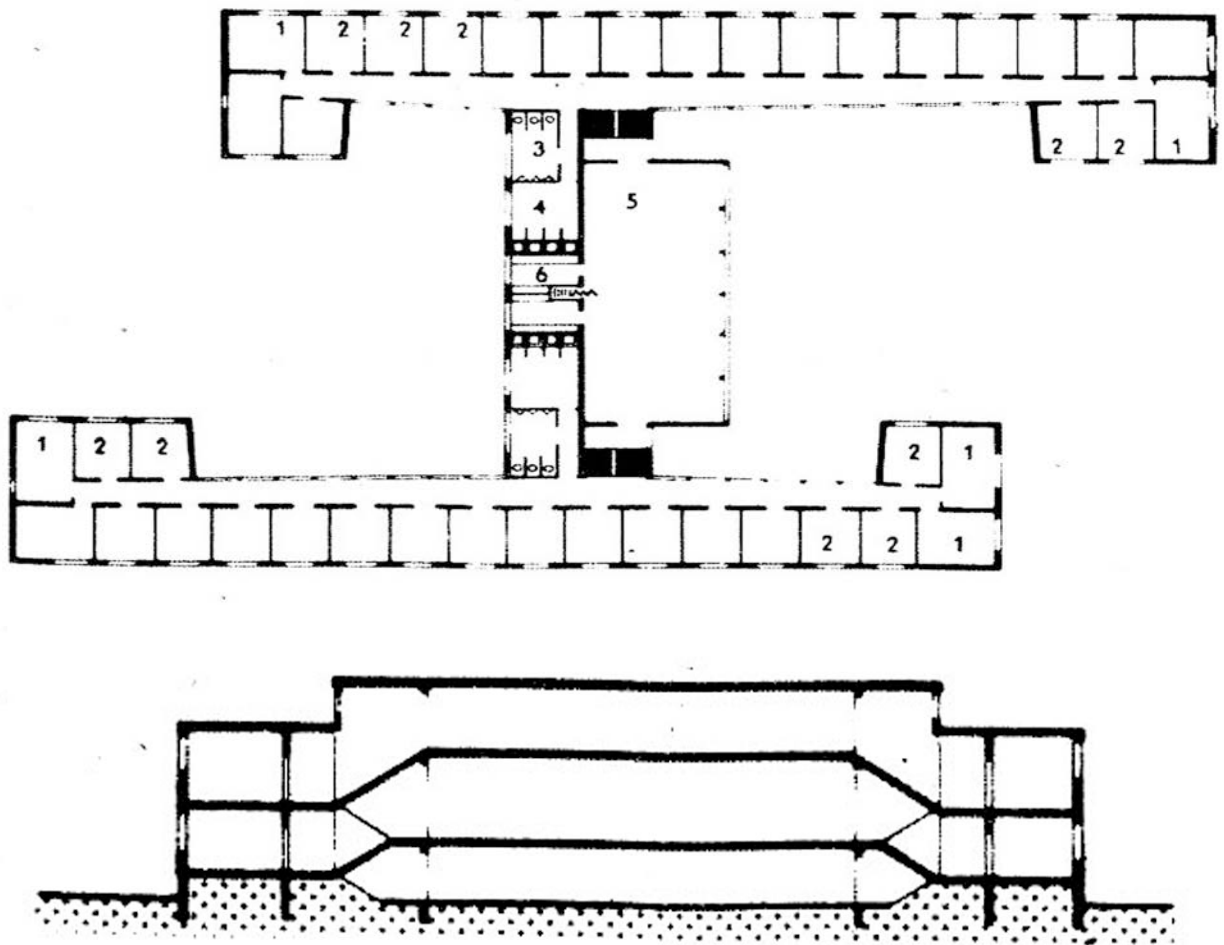

Мал. 2.2. Чотири житлові кімнати, що розташовуються навколо умивальної з чотирма умивальниками, двома душами та однією вбиральнею. На кожні дві кімнати — загальний балкон.

Мал. 2.3. Чотири кімнати розміщені поруч та мають загальну душову і вбиральню; умивальники знаходяться в кімнатах.

Мал. 2.4. Дві кімнати з окремими умивальними та душовими і загальною вбиральнею. При кожній кімнаті вбудовані шафи.

Мал. 2.5. Гуртожиток з гостьовою, буфетною та приміщеннями для персоналу, що розташовуються на проміжних поверхах (рівень підлоги цих приміщень зміщений на півповерху). Архітектор Е. Нойферт. Проект 1956 р.

1 — трьохмісна кімната; 2 — двомісна кімната; 3 — вбиральня; 4 — душова;
5 — гостьова; 6 — буфетна.

Таблиця 2.1. Склад та площа приміщень

Тип приміщення	Площа (м ²)
Одномісна кімната з робочим столом	9—15
Для кожної жилої секції на 10—15 одномісних кімнат на кожну особу передбачається:	
в невеликій гостьовій	0,8—1,2
в буфетній	0,4—0,6
в умивальній	0,5—0,7
в душовій	0,3—0,4
у вбиральні	0,4—0,5
в підсобному приміщенні (для читки одягу та іншого)	0,2—0,3
Всього	2,6—3,7
передбачаються загальні приміщення, які об'єднують житлові секції в єдиний комплекс; їх площа розраховується на основі наступних показників (на 1 особу):	
велика гостьова	0,9—1,2
бібліотека, читальна і т. п.	0,4—1,8
приміщення для ігор, настільного тенісу	0,2—0,4
майстерня для аматорських занять ремеслами	0,2—0,4
Всього	1,7—2,8

Важливо, щоб загальні для користування приміщення розташовувалися на перетині основних горизонтальних і вертикальних комунікацій будівлі.

Буфет з самообслуговуванням та місцем для прийому їжі доцільно об'єднувати з невеликою за площею вітальною для групи кімнат та обладнати як міні кухню-столову, де повинні передбачатися: плита (із розрахунку 1 конфорка на кожні 4-6 осіб), робочий для приготування (з

кислототривким та вогнестійким покриттям), спарена мийка з дренажною площиною, шафа для зберігання столового та кухонного посуду, вентилярована продуктова шафа на кожну особу, холодильник, шафа для зберігання інвентаря для прибирання. Для кожних двох житлових секцій бажано передбачають пральні кімнати для прання, сушки та прасування особистої білизни.

Санітарні зали передбачають: один душ на кожні 4—8 осіб в залежності від постійної способу подачі гарячої води; 2—3 ванні кімнати на весь гуртожиток; 1 унітаз та один пісуар на 6—10 осіб; 1 унітаз на 6—8 жінок. Для обслуговування 20—24 кімнат, а також буфетної, невеликої вітальні, душових і т. п. необхідно мати одну прибиральницю, що працює повний робочий день.

На кожному поверсі повинно бути передбачене закрите приміщення для зберігання інвентарю для прибирання. Доцільно мати візок для інвентаря ти прибиральними машинами, по можливості організувати комунікаційну шахту для скидання брудної білизни. При гуртожитку повинні бути гаражі для техніки: волосипедів, електро самокатів, мопедів, моторолерів, мотоциклів і т. п. Біля вхідної зони у деяких випадках встановлюються магазини для продажу товарів першої необхідності, що кооперуються з пунктом видачу кореспонденції, білизни, кавові кіоски і т. п. . Сигналізація у гуртожитку — централізована звукова або ж репродуктори та місцевий телефонний зв'язок [233; 19].

При односторонньому положенні кімнат вздовж коридорів: ширина корпусу — 5,5 м, глибина кімнат — 3,5 м, ширина коридору — 1,5 м.

При двосторонньому положенні кімнат вздовж коридорів: ширина корпусу — 10 м, глибина кімнат — 3,5 м, ширина коридору — 2 м.

При двокоридорній системі планування з розташуванням в середній зоні шириною 2,5 м штучно освітлюваних і вентиляваних умивальних та підсобних приміщень: ширина корпусу — 14 м, глибина кімнат — 3,5 м, ширина коридорів — 1,5 м. Найпростіший план приміщення гуртожитку

представляє собою житлові кімнати, розташовані в ряд по обидві сторони коридору, приміщення туалетів в торці будівлі.

Площі приміщень. Господарські приміщення. Площа кухні з підсобними приміщеннями складає близько 40% площі обідньої зали, площа мийної близько 20% від площі кухні, площа комор для зберігання продуктів (фруктів, овочів і т. п.) близько 75% від площі кухні.

Встановлюються переважно пристрої системи водного опалення з додатковим калориферним або паровим опаленням залів. Кухонні котли — парові, в деяких випадках газові або електричні.

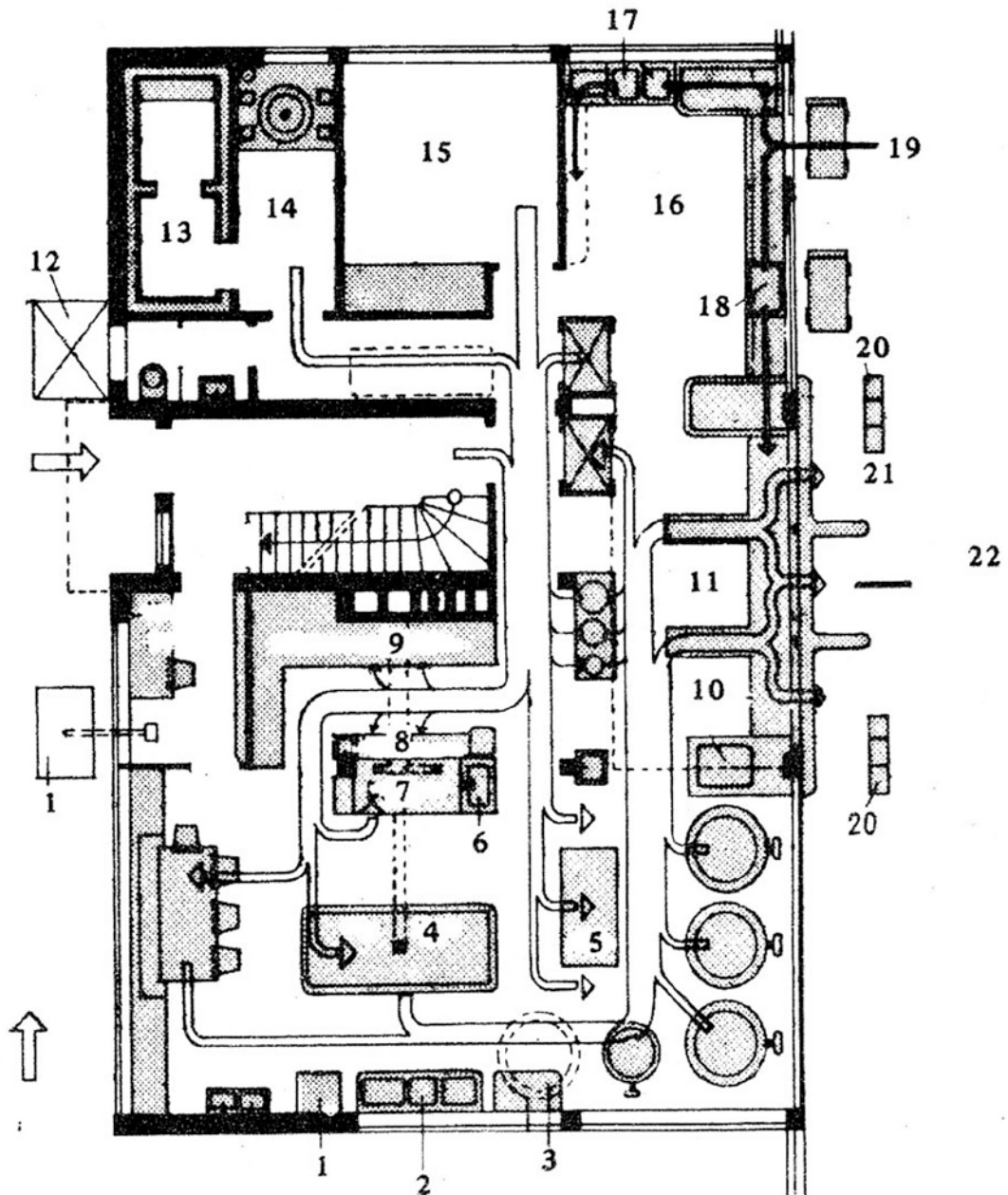
Для передбачення розповсюдження запахів обідній зал та кухня повинні обладнуватися системою штучної витяжної вентиляції; рух повітря повинен бути направлений із оточуючих приміщень і обіднього залу в кухню.

Кухня повинна мати достатню площу та раціональне планування з тим, щоб всі операції, починаючи зі зберігання продуктів і закінчуючи роздачею, відбувалися послідовно без яких-небудь перешкод та зустрічних потоків.

Великі комори для продуктів краще розміщувати не на одному поверсі з обіднім залом, а на поверх нижче. Кухня не повинна розташовуватися поруч з обіднім залом. На одному поверсі з кухнею повинні знаходитися холодильні камери та комори з добовим запасом продуктів, яку завантажують продуктами зранку відповідно добовому розкладу. Ліфт та сходи розміщують біля входу до кухні поруч з коморою добового запасу, оскільки її часто поповнюють продуктами протягом доби. Далі розміщують кухонні машини, столи для обробки продуктів, плити та духову шафу для приготування гарячих страв, варильний котел, знову столи, і нарешті, роздавальну. У деяких випадках при роздавальні розташовують ліфт для подачі готових страв на інші поверхи [23; 19].

Посуд проходить приблизно такий же шлях: брудний посуд на візку поступає до посудомийної машини, потім до сушильних шаф, і, нарешті, до роздавальної. Важливий вибір місця для шеф-повара, котрий повинен мати можливість наглядати через скляні перегородки за господарським входом,

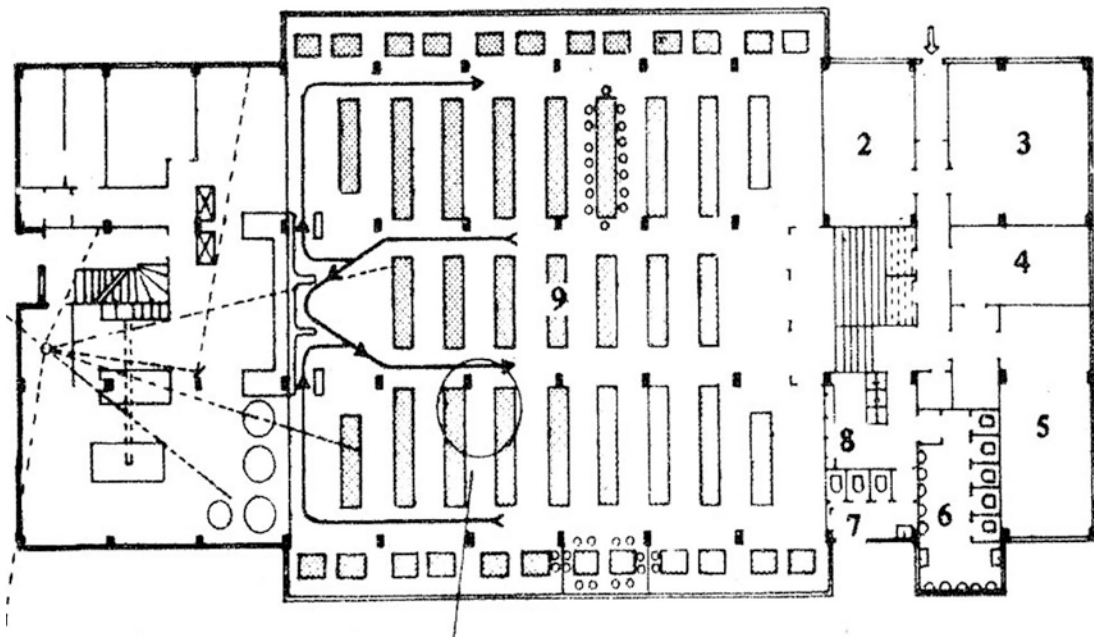
вхідними дверима, сходами в підвал, кухнею та мийною і, нарешті, за обіднім залом.

Мал. 2.6. План кухні в м. Ієна. Архітектор Е. Нойферт.

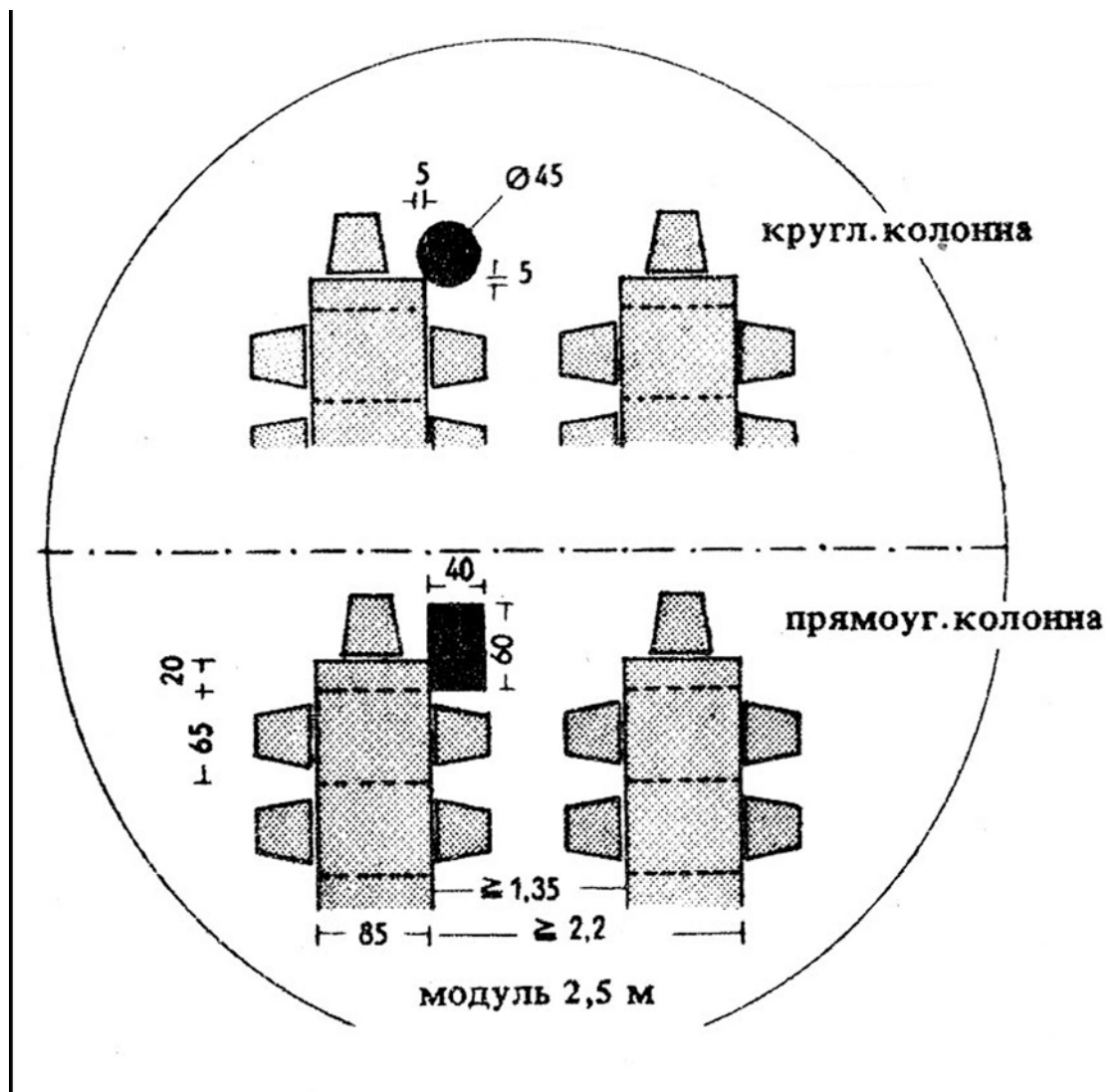
1 — ваги; 2 — мийка для кухонного посуду; 3 — поворотний стіл; 4 — газова плита; 5 — стіл; 6 — мийка для м'яса; 7 — піч для жаркого; 8 — машини; 9 — кухонні машини; 10 — чан з водою; 11 — сервірувальні столи; 12 — люк для подачі бочок; 13 — холодильні камери; 14 — машина для виробництва льоду; 15 — зберігання добової норми продуктів; 16 — мийна; 17 — миття тарілок; 18 — мийна машина; 19 — здача брудного посуду; 20 — прибори; 21 — роздача; 22 — обідній зал.

Перед входом до кухні доцільно встановити стаціонарні ваги з площадкою на рівні підлоги та з коромислом. В приміщення шеф-повара повинен розміщуватися показчик ваги. Прихід відвідувачів до обідньої зали повинен організовуватися в одному напрямі без зустрічних потоків, що досягається за рахунок правильно розстановки обідніх столів враховуючи розташування несучих колон. У запобіганні втрати площі приміщень прийому їжі та посадочних місць колони повинні знаходитися поруч з торцями столів, поблизу їх кутів.

Мал. 2.7. План поверху з обіднім залом в м. Ієна.

1 — лінії обзору з місця шеф-повара; 2 — кімната для засідань; 3 — кімната чергових; 4 — керуючий; 5 — конторське приміщення; 6 — чоловіча вбиральня; 7 — жіноча вбиральня; 8 — умивальна; 9 — обідній зал.

Мал. 2.8. Економічне розташування колон в обідній залі.

Приміщення простору харчування для працівників. Площа визначається з розрахунку $1,2 \text{ м}^2$ на одне посадочне місце, а число місць із розрахунку 2—3 посадки. Площі приміщень у відсотках до площі обідньої зали: вхідний вестибюль та гардероб близько 40%; малий обідній зал — близько 20%; клубний зал (по можливості з урахуванням розширення) — від 20% до 120%; інколи невелика аудиторія близько 20%; в деяких випадках (естрада) близько 10%; в деяких випадках — кімнати жінок (3 кімнати) — близько 10% в деяких випадках — кімнати для зборів — близько 20%; кімнати засідань та бібліотека близько 30 м^2 ; 4—5 кімнат для площею 15— 18 м^2 ; закусочна-буфет — на одного відвідувача близько $1,5 \text{ м}^2$ (число

відвідувачів дорівнює $\frac{1}{4}$ до числа відвідувачів простору для харчування) [23; 19].

Гардеробна розміщується на проміжному поверсі між обіднім та клубним залом (мал. 2.6 і 2.13); кулуари клубного залу можуть бути використані під буфет. Можливе збільшення клубного залу за рахунок приєднання до нього малого обіднього залу для викладачів, буфета та балкона; з цією ціллю вони розділені розсувними перегородками.

Балкон (мал. 2.12 і 2.13) одночасно може використовуватися як аудиторія. Роздавальна при обідній залі повинна обслуговувати більшу кількість приміщень. Як видно з (мал. 1), раздавальна при обідній залі обслуговує обідній зал, буфет-закусочну і приміщення харчування для службовців. У раздавальній розміщені ліфти, позаду яких — службові сходи. Поруч з раздавальною знаходяться комори.

На верхньому поверсі (мал. 2.12) окрім вже згадуваного балкона розташовані кімнати, а також кімната для дозвілля.

Кімнати для розваг розташовуються на проміжному поверсі у рівні естради (мал. 2.11 і 2.13) і одночасно використовуються як артистичні вбиральні.

Будинок в основному розділений на три зони: вхідну, зальну і господарську; у вхідній і господарській зонах ряд приміщень розташовані на проміжних поверхах, сполучених з більш високими залами (мал. 2.13).

Слід враховувати, що всі люди, що проживають в будинку користуються харчуванням з кухні загальної приміщенням для харчування.

Приміщення адміністрації

Контора для адміністрації будинку близько 30 м².

Кабінет директора 15—20 м².

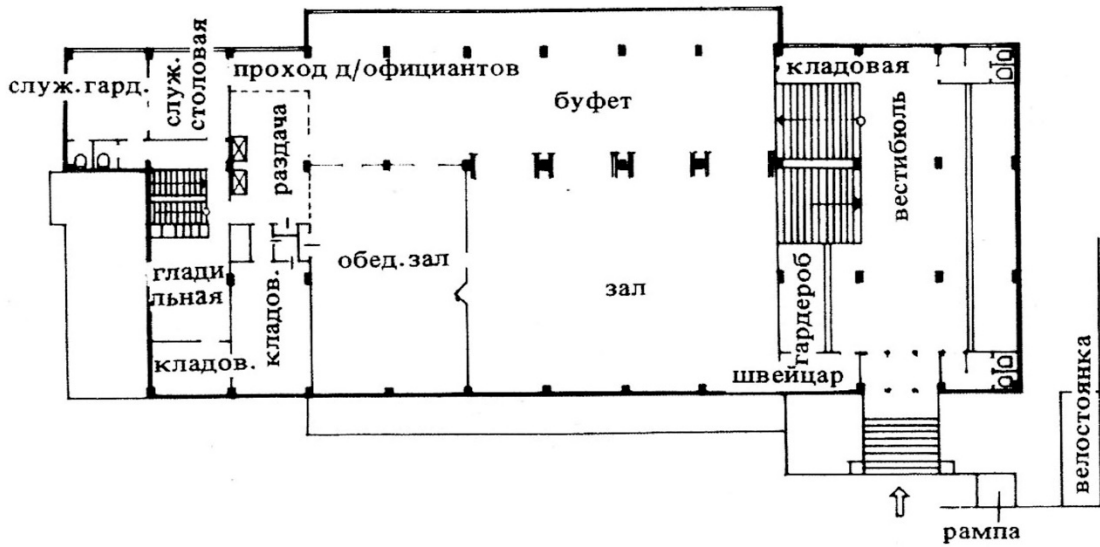
1—2 кімнати для громадських організацій близько 30 м².

Кімната для нарад (в ній розміщується архів) — близько 25 м².

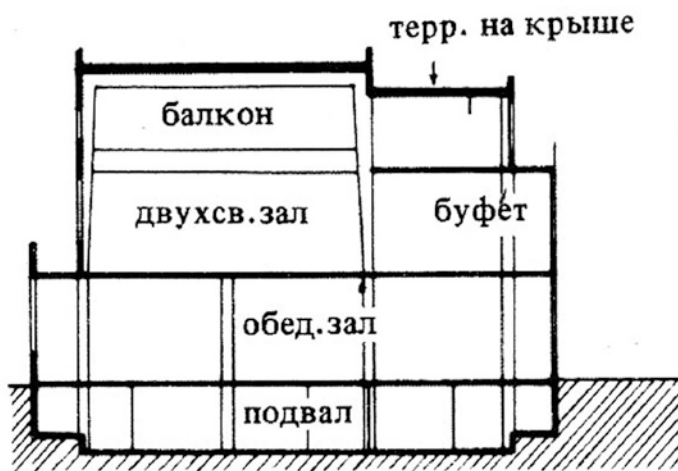
Підсобні приміщення

1 унітаз і 2 пісуари на 60—70 осіб.

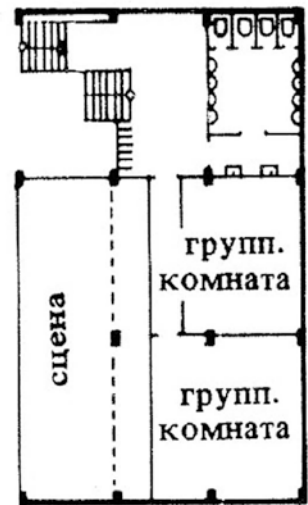
1 унітаз на 30—40 жінок. 1 умивальник на 50 осіб. 1 комора для прибирального інвентаря з раковиною і зливом.

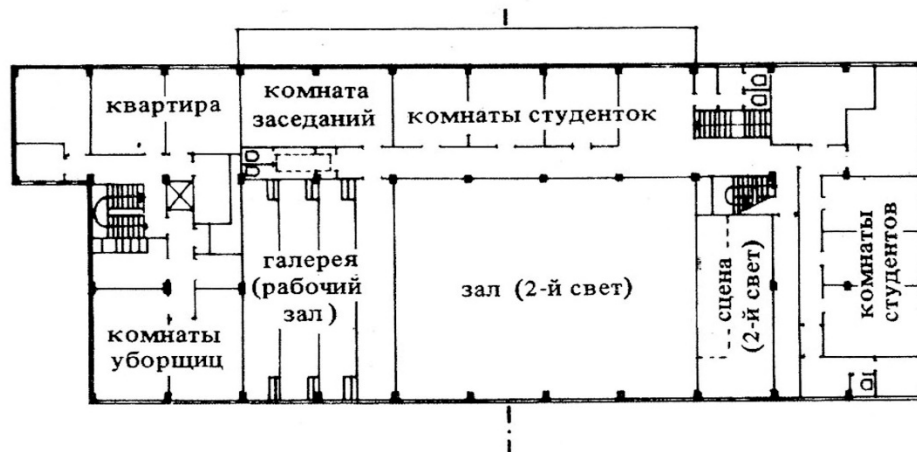
Мал. 2.9. План 2-го поверху з двосвітнім залом. Архітектор Е. Нойферт

Мал. 2.10. Поперечний розріз А-В (до мал. 2.6)

Мал. 2.11. План проміжного поверху (до мал. 2.6)

Мал. 2.12. Гуртожиток м. Іена. План верхнього поверху

Гуртожиток для одиноких. Розташування: необхідно зручне розташування у системі міської забудови, гарне транспортне сполучення з міськими торговельними та культурними установами. Ділянка гуртожитку повинна мати ділянку з озелененням і по можливості розташовуватися поблизу спортивних майданчиків, плавальних басейнів, природних водойм і т.п.

Орієнтація спалень за сторонами світу: південь, схід, захід. При західній орієнтації слід передбачати заходи щодо захисту від перегріву під впливом променів сонця, що заходить.

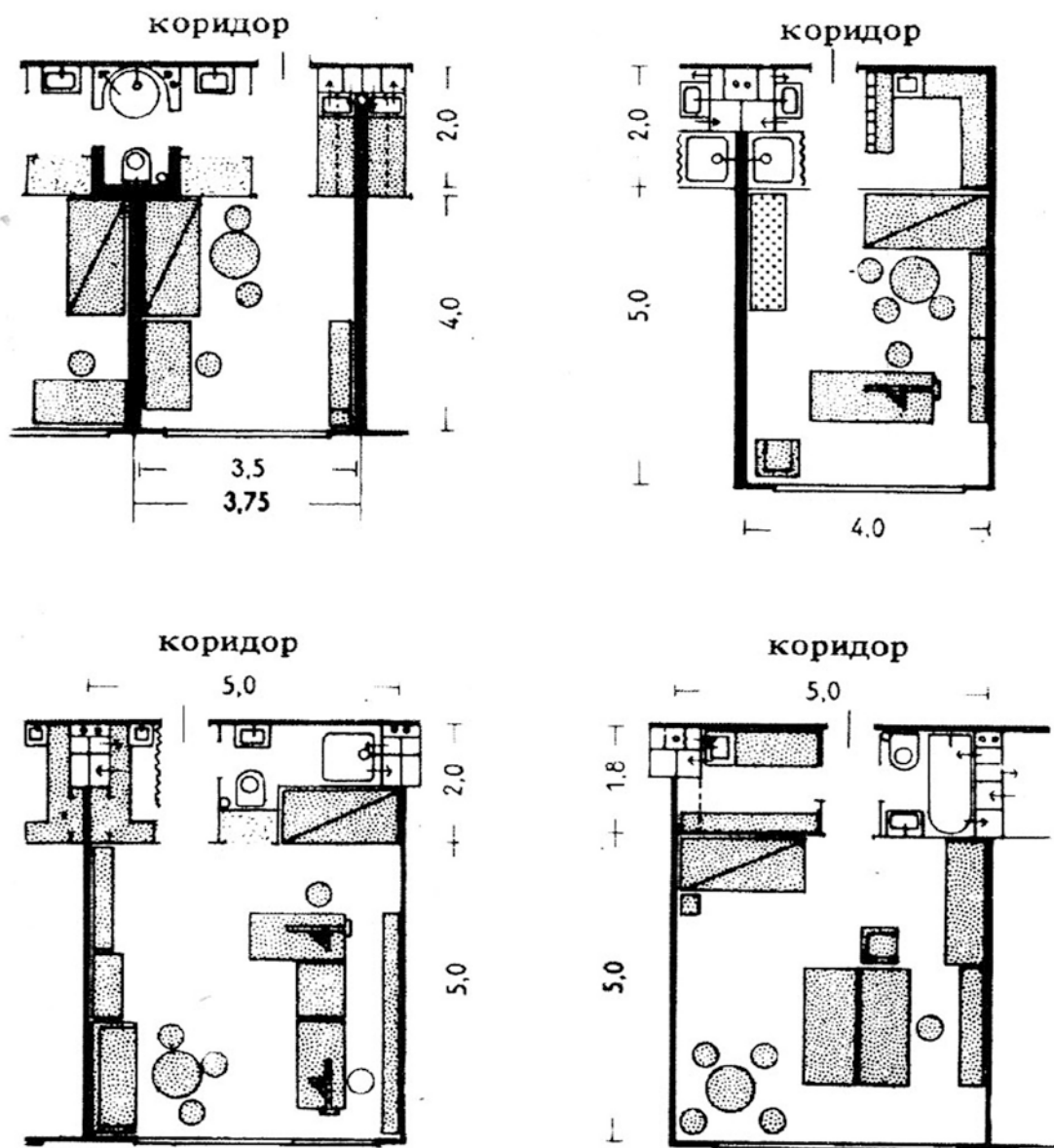
Склад і площа приміщень: раніше в цьому відношенні до гуртожитків для самотніх пред'являлися ті ж вимоги, що й до гуртожитків для робітничої молоді. Сучасні вимоги підвищені і приблизно відповідають вимогам, що пред'являються до американських пансіонів (мал. 2.6).

Система планування: спальні, як правило, розташовуються по одній або двом сторонам коридору (мал. 2.7). У будинках галерейного типу можливі природне освітлення і природна вентиляція підсобних приміщень. При вході в будівлю через внутрішні сходи поздовжню вісь будинку орієнтують у напрямку північ-південь; спальні орієнтують на схід-захід [23; 19].

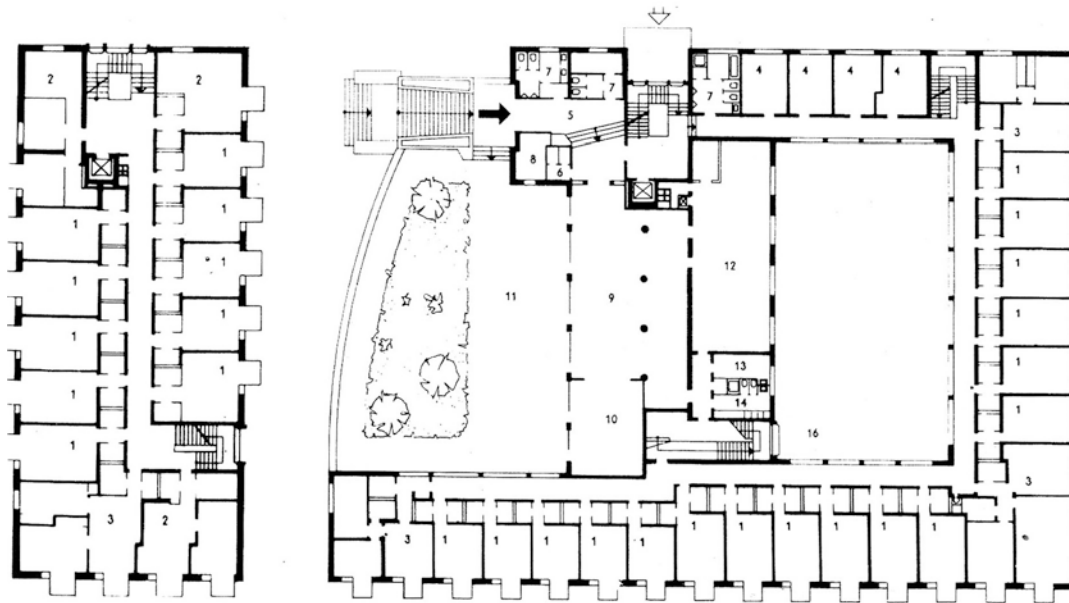
Площа спалень 15—25 м²; при кожній спальні — передпокій площею до 4 м² з необхідним обладнанням, в деяких випадках — з кухнею-нішею. Душ і вбиральня іноді можуть бути суміщені і призначені для спільного користування мешканців двох сусідніх кімнат, передпокої і кухні-ніші

призначені тільки для індивідуального користування. Вбиральні можуть бути розміщені також у загальному коридорі; в таких випадках в передній розташовуються лише умивальник, душ і більш простору кухню-нішу (мал. 2.6, угорі, праворуч).

У деяких випадках габарити кухні-ніші зменшуються, за рахунок чого краще розміщуються душ, умивальник і унітаз. На мал. 2.6 (внизу, праворуч) показана найбільш зручне планування з повністю обладнаним суміщеним санітарним вузлом і окремою кухнею.

Мал. 2.14. Варіанти планування житлових кімнат у гуртожитку

Мал. 2.15. Семиповерховий будинок готельного типу для самотніх з рестораном і магазинами, розташованими на 1-му поверсі м. Дармиштадт. План рядового верхнього поверху (ліворуч), план 1-го поверху (праворуч). Архітектор Е. Нойферт
 1 — житлова кімната; 2 — двокімнатна квартира; 3 — трикімнатна квартира;
 4 — кімната готельного типу (без підсобних приміщень); 5 — вхід;
 6 — телефон; 7 — санітарний вузол; 8 — комора; 9 — ресторан;
 10 — кімната для засідань; 11 — тераса; 12 — кухня; 13 — кімната шеф-кухаря;
 14 — службовий гардероб; 15 — головний вхід; 16 — двір-автостоянка

Гуртожиток для працюючої молоді. Розташування: поблизу місця роботи, за можливості на озелених ділянках, захищених від вітру і пилу, неподалік від спортивних майданчиків, з навітряної сторони від підприємства.

Орієнтація за сторонами світу: спальні повинні бути орієнтовані на схід, кімнати денного перебування — на південь, кухні — на захід або північний захід [22].

Склад і площа приміщень. Розрізняють три види спалень: загальні спальні на 10—20 чоловік (мал. 2.6); спальні на 2-4 чоловік (мал. 2.6—2.16); спальня на 1 чоловік (мал. 2.17—2.22).

Найчастіше влаштовують спальні на 4 особи (мал. 2.7 і 2.8). На відміну від туристичних баз для молоді двоярусні ліжка в кімнатах не застосовуються; відстань між ліжками і ширина проходів в даному випадку на 10% більше, ніж на туристських базах.

Площа спальні на 1 місце: $\geq 2,6 \text{ м}^2$ (мал. 2.6); $\geq 3,7 \text{ м}^2$ (мал. 2.7); $\geq 4 \text{ м}^2$ (мал. 2.8).

Кімнати денного перебування (2—3 кімнати) на 1 чоловік близько $0,3 \text{ м}^2$. Обідній зал: розміри визначаються залежно від кількості посадочних місць. Відповідно до цього розрахункова площа на 1 чоловіка приймається в межах $0,8-1,5 \text{ м}^2$.

Кухня: площа кухні складає 20—25% від площі обідньої зали; нерідко кухня влаштовується в одному блоці з господарськими приміщеннями.

Канцелярія, бухгалтерія, приміщення для білизни розміщуються на першому поверсі.

Приміщення для стоянки велосипедів, пральня, дезінфекційна камера, котельня, склад вугілля, машинне приміщення і т.д. розташовуються в підвалі.

Квартира коменданта гуртожитку розташовується біля входу в будівлю; площа квартири близько 50 м^2 .

Квартира завідувача гуртожитком площею від 75 до 100 м^2 влаштовується по можливості на другому поверсі з входом по запасних сходах.

Ізолятор проектується з розрахунку $9-10 \text{ м}^2$ на кожні 40 місць в гуртожитку.

На кожному поверсі між спальнею і умивальною передбачається комора із шафами (мал. 2.6).

Поряд із ліжком кожного мешканця розміщується шафа розміром ($50 \times 60 \text{ см}$) \times висоту приміщення. Загальна площа полиць у кожній шафі складає 1 м^2 .

1 умивальник в загальних спальнях (мал. 2.6)-на 3—4 чол.;

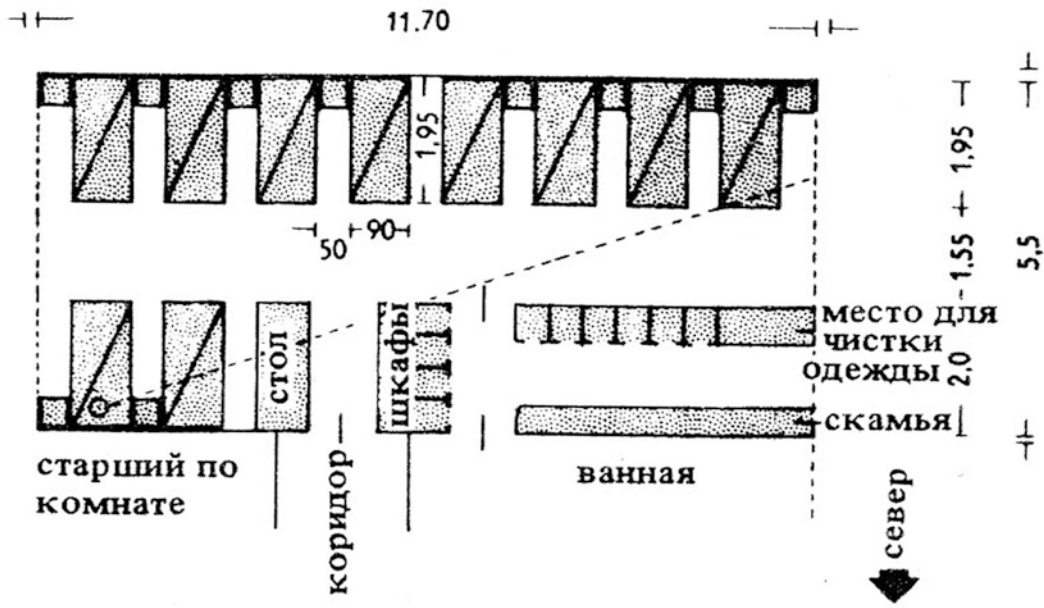
1 умивальник в спальнях (мал. 2.7 і 2.9)-на 2—3 чол.;

1 умивальник в спальнях (мал. 2.8 і 2.10)-на 3—4 чол.;

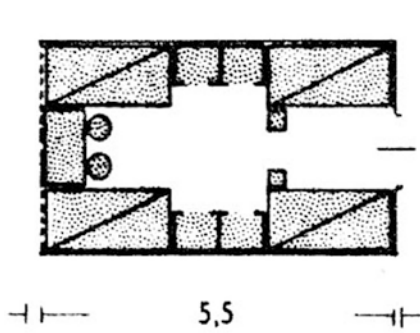
1 душ на 10—15 чол.;

1 ванна на 20—25 чол.;

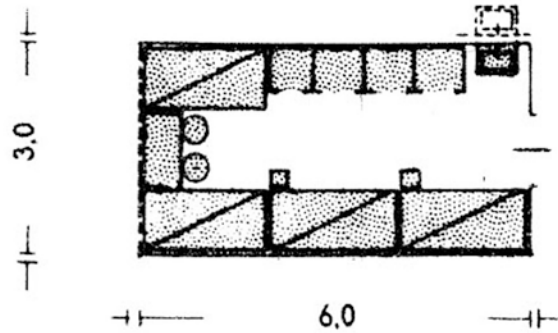
1 унітаз і 2 пісуари на 20 чол. (для чоловіків).

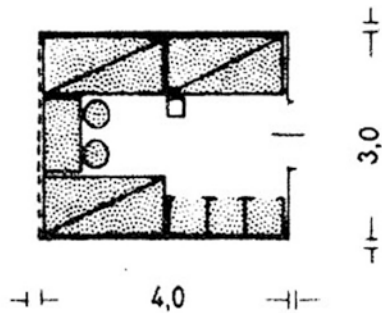
Мал. 2.16. Загальна спальня на 10 чоловік

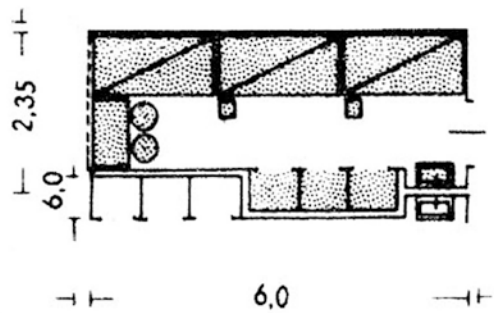
Мал. 2.17

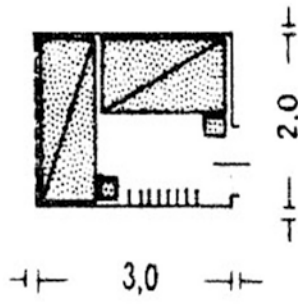
Мал. 2.18

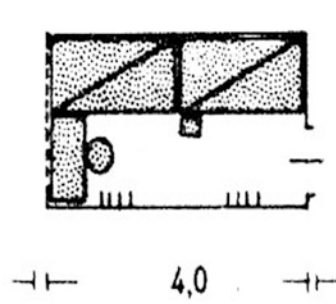
Мал. 2.19

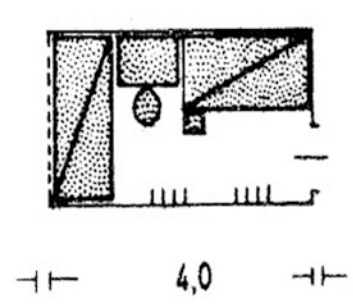
Мал. 2.20

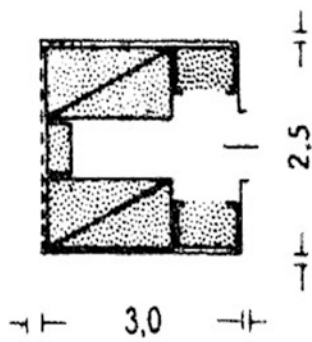
Мал. 2.21

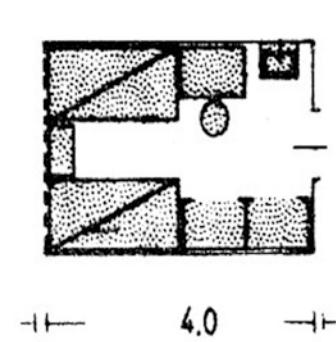
Мал. 2.22

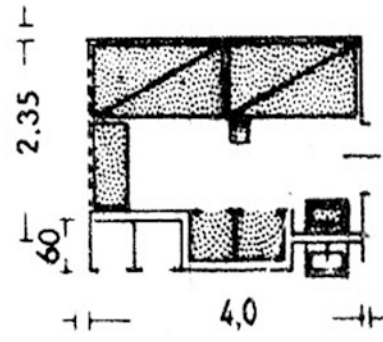
Мал. 2.23

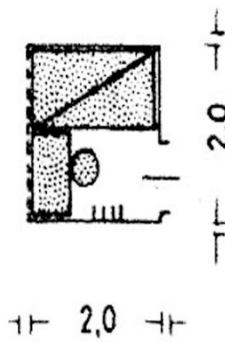
Мал. 2.24

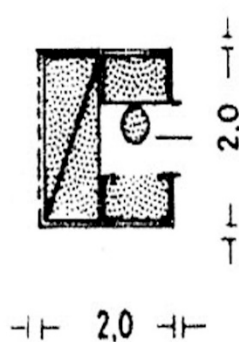
Мал. 2.25

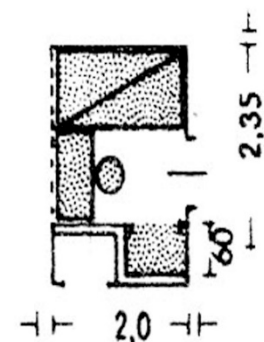
Мал. 2.26

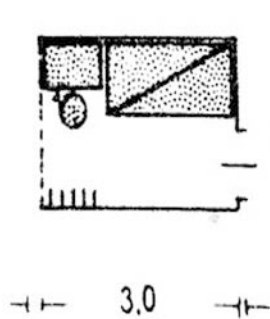
Мал. 2.27

Мал. 2.28

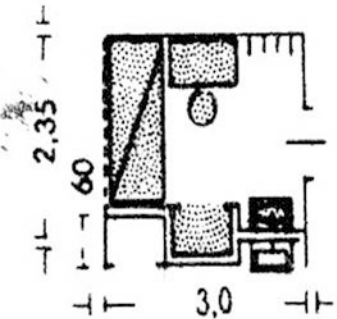
Мал. 2.29

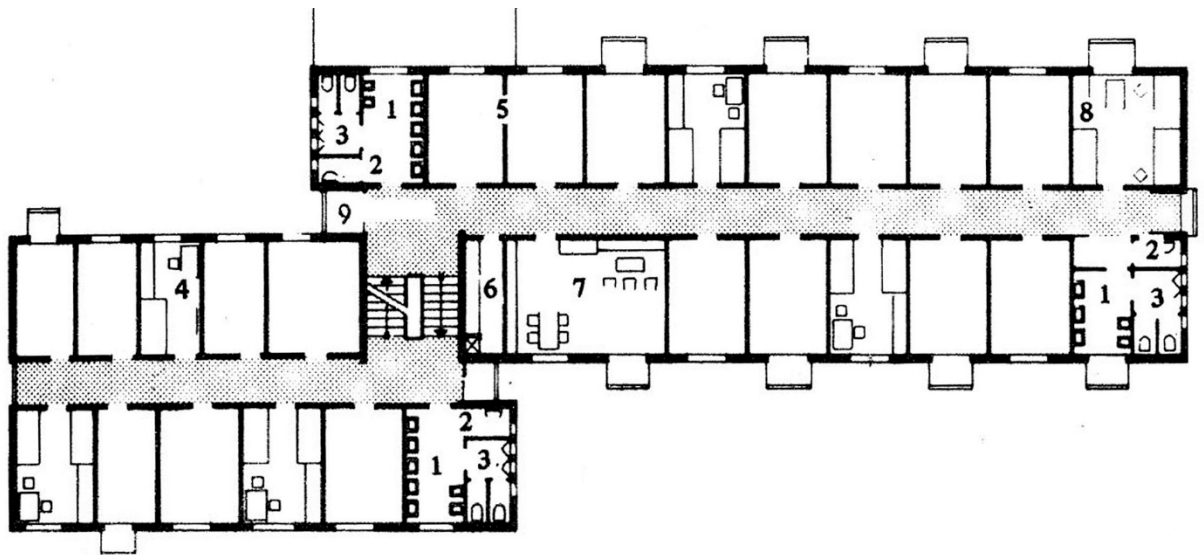
Мал. 2.30

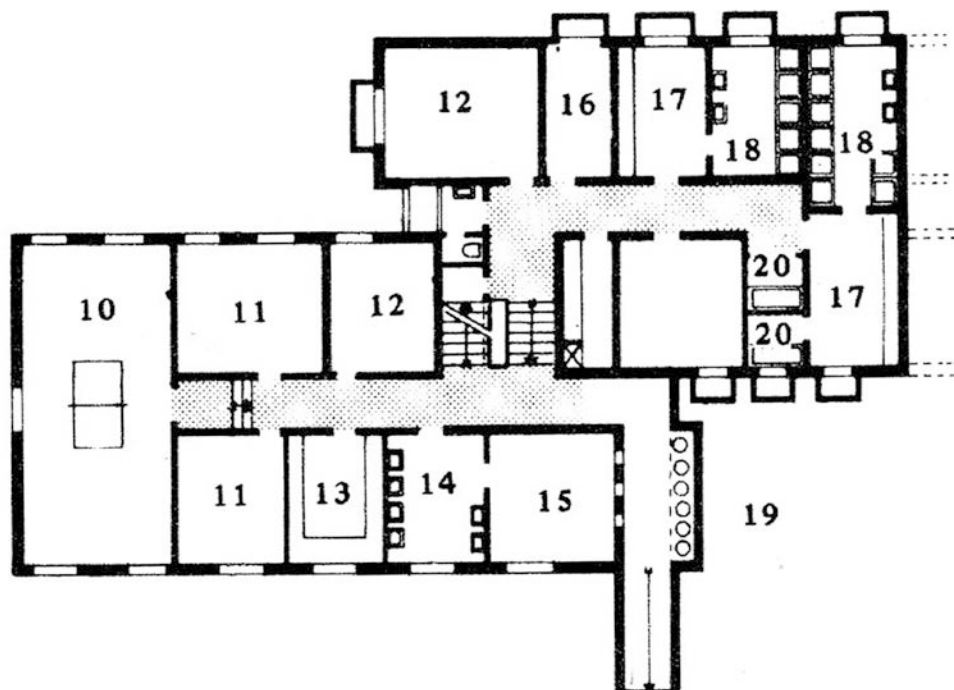
Мал. 2.31

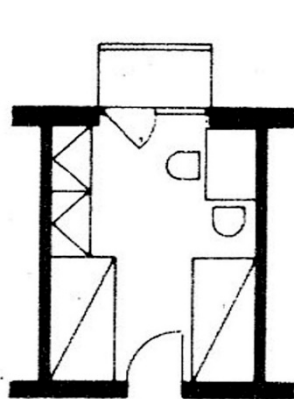
Мал. 2.32

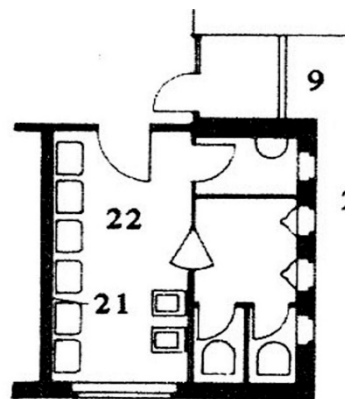
Мал. 2.33. Типовий житловий поверх у гуртожитку

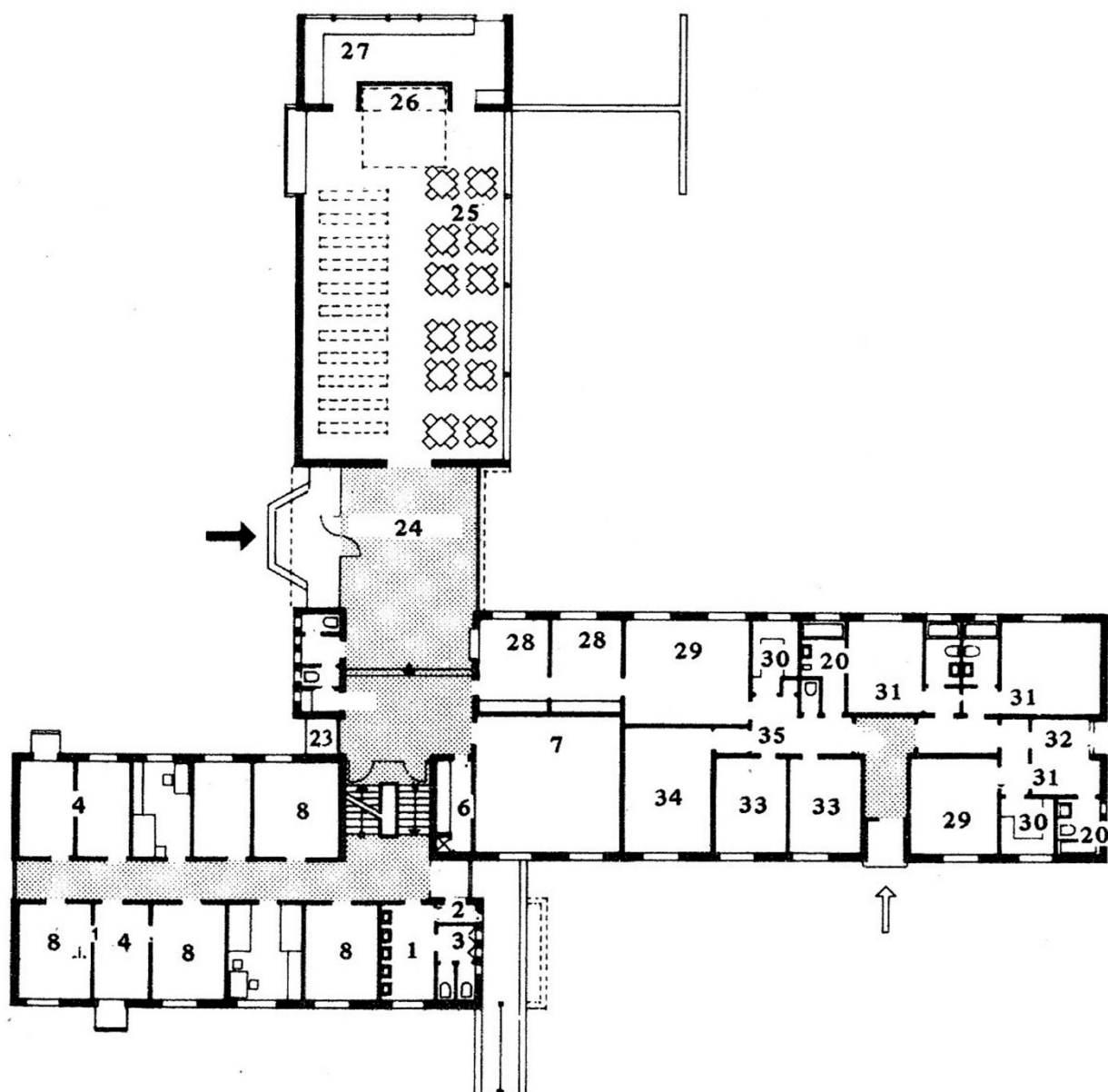
Мал. 2.34. Приміщення підвалу гуртожитка

Мал. 2.35. Двомісна кімната

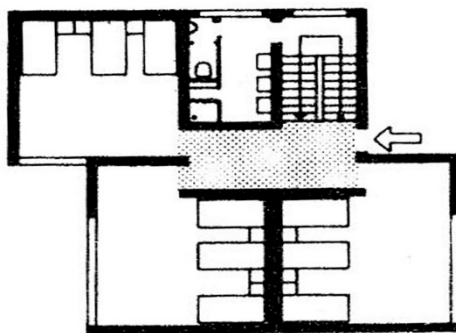

Мал. 2.36. Умивальна

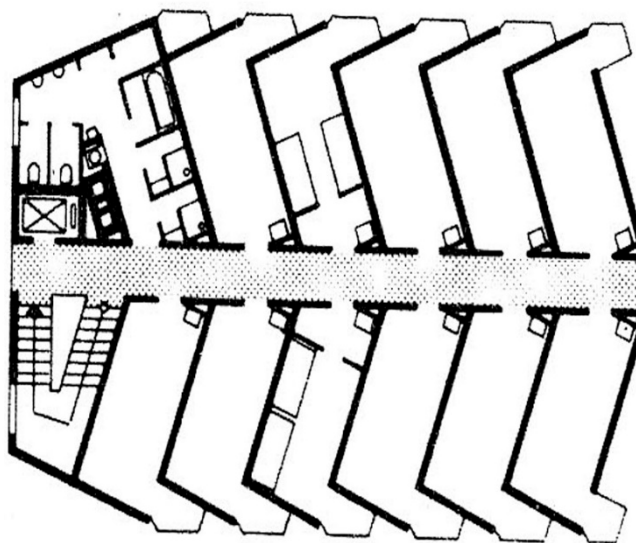
Мал. 2.37. Гуртожиток для працюючої молоді в м. Майнці

- 1 — умивальник; 2 — кімната для чищення взуття та одягу; 3 — вбиральня;
 4 — однокімнатна кімната; 5 — двокімнатна кімната; 6 — пральня; 7 — загальна кімната; 8 —
 тримісна кімната; 9 — балкон (для чищення речей); 10 — зал для настільного тенісу;
 11 — кімната для аматорських занять ремеслами;
 12 — зберігання валіз; 13 — гардеробна; 14 — прання штучної білизни;
 15 — сушарка; 16 — бойлер, 17 — роздягальня; 18 — душова;
 19 — контейнери для сміття; 20 — ванна; 21 — ножні ванни;
 22 — умивальники; 23 — телефон; 24 — вхідний вестибюль; 25 — обідній зал, 26 — сцена;
 27 — буфет; 28 — конторські приміщення; 29 — житлова кімната; 30 — кухня; 31 —
 квартири вихователів; 32 — спальня, 33 — дитяча; 34 — спальня батьків; 35 —
 квартира завідуючого [6].

Мал. 2.38. Блок з шести житлових кімнат з умивальною на проміжній сходовій площадці.

Архітектор Унгер.

Мал. 2.39. В кожній кімнаті — умивальник та балкон. Всі вікна та балконні двері орієнтовані на південь. м. Аугсбург. Архітектор Штромайр.

2.2. Організація простору харчування для працівників

Площу простору для харчування розраховують, виходячи із прийнятих типів обідніх столів та схеми її розташування. Це питання оговорюється до початку проектування, тому що прийняте рішення слугує основою для визначення габаритних розмірів приміщення, розташування і розмірів вікон, відстань між опорами та колонами і т. п.

Існує три види обслуговування:

1. Звичайне самообслуговування — отримання страв з роздавальні.

2. Самообслуговування із супників та страв, які приносить та прибирає зі столу офіціант.

3. Індивідуальне обслуговування кожного відвідувача офіціантом; 1-а та 3-я форма обслуговування часто поєднуються.

На відміну від ресторанів з великою кількістю маленьких столиків, розрахованих на 2—4 чоловіки, в просторах харчування для працівників більш раціональним є застосування простих довгих столиків з стільцями.

Розрахункова довжина столу на одне посадкове місце повинна становити не менше 60 см. Ширина столу складає 65 см, але краще використовувати величину — 75 см.

Площа на одне посадкове місце, включаючи повздовжній прохід між столами — $0,6 \times 1,05 = 0,63 \text{ м}^2$ (без урахування головних проходів).

Площа поперечних проходів, що приходить на одне місце становить $(0,5 \times 1,05) : 3 \text{ місця} = 0,18 \text{ м}^2$. До цих розрахунків необхідно додати площу бокових проходів, також площу перед роздавальною та входом. У відповідності до цього, на кожну особу приходить площа 0,9—1 м².

Місця для сидіння повинні стояти від столу на відстані 8, а краще 10 см; ширина лави 30 см, висота — 40—45 см. Такі габарити дозволяють легко вставати із-за столу.

Пристінні лави мають ширину 40 см; ззаду для полегшення виходу із-за столу передбачається доріжка шириною 12 см. Найбільш зручніший прохід до столу збоку, проте в такому випадку пристінна лава перед столом повинна мати не більше 4 посадочних місць.

В більш упорядкованих просторах для харчування, що обладнані стільцями й більш зручними столами, габарити такі:

довжина столу на одне місце не менше 65 см, ширина столу не менше 70-80 см.

Площа на одне місце, включаючи повздовжній прохід між столами: $0,65 \times 1,15 = 0,75 \text{ м}^2$.

Площа поперчених проходів, що приходяться на одне місце:
 $(0,55 \times 1,15) : 3 = 0,21 \text{ м}^2$.

У відповідності до цього на одну особу з урахуванням додаткових площ приходить 1,1—1,2 м².

Якщо вільний простір біля стіни за лавами використовується в якості головного поперечного проходу, то відстань столів від стіни повинна складати не менше 80 см.

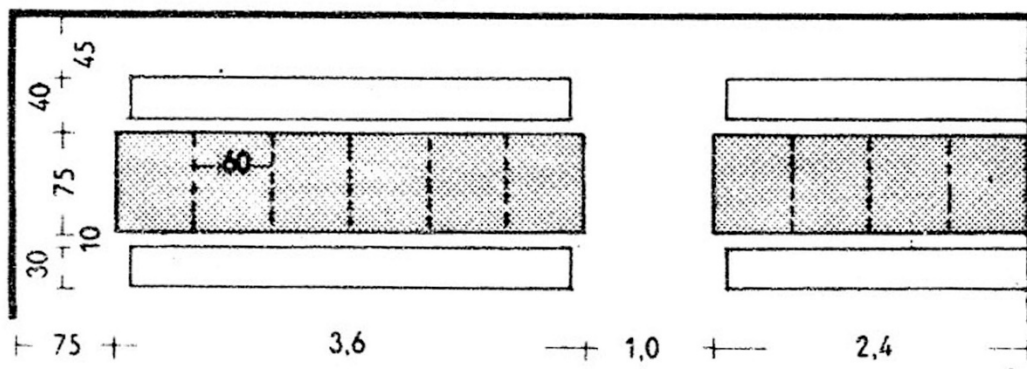
Столи з використанням посадочних місць у торця непрактичні, так як не відповідають принципу рівності умов для всіх сидячих за столом. Площа на одне місце за столом, що стоїть у кутку, становить $(5,9 \times 2,55) : 12 = 1,25 \text{ м}^2$.

З урахуванням всіх поперчених проходів та необхідних додаткових площ на одну особу у даному випадку приходить 1,2—1,3 м².

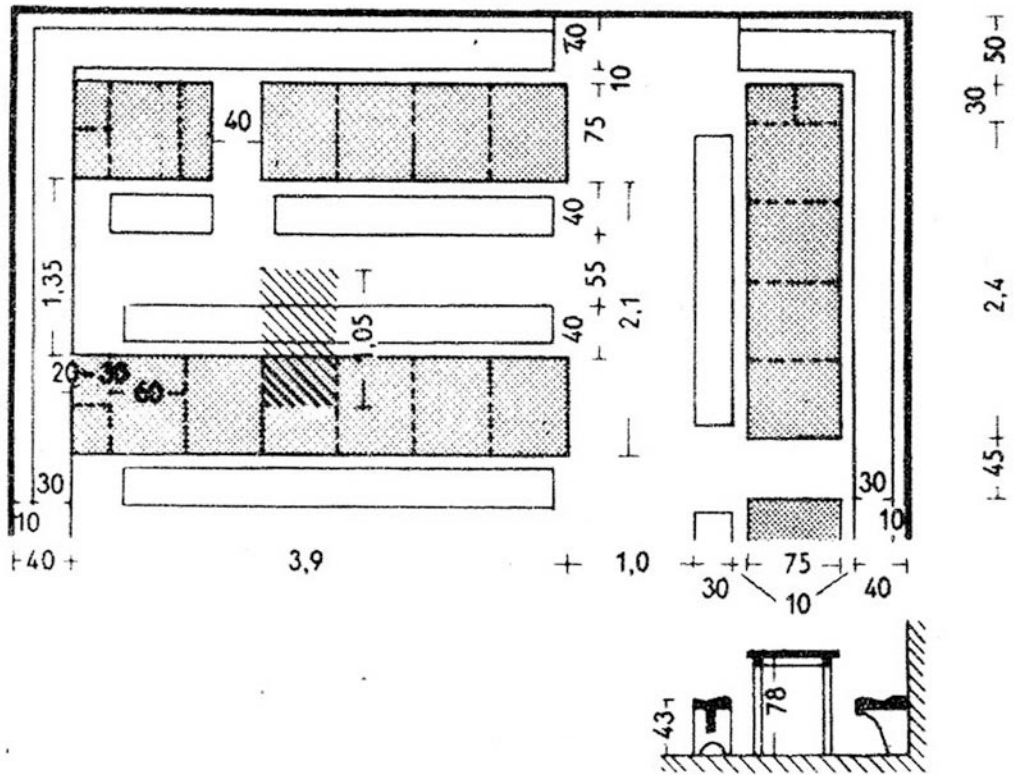
Слід застосовувати орієнтацію за частинами світу: кухня та підсобні приміщення — на північ, обідній зал — краще всього на південь або схід, в деяких випадках можлива його орієнтація на південь.

Кількість людей, що обідає залежить від місце розташування простору для харчування та місцевих традицій; вона може становити від $\frac{1}{5}$ до $\frac{4}{5}$ всього контингенту навчального складу.

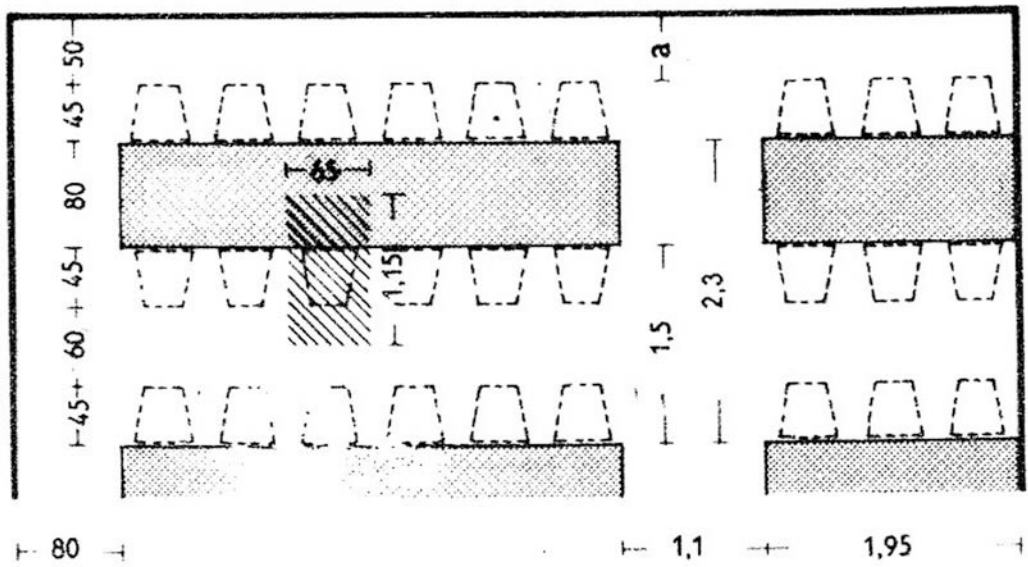
Використання місць: можливі 2—3 посадки в години відведені для сніданку, обіду та вечері.

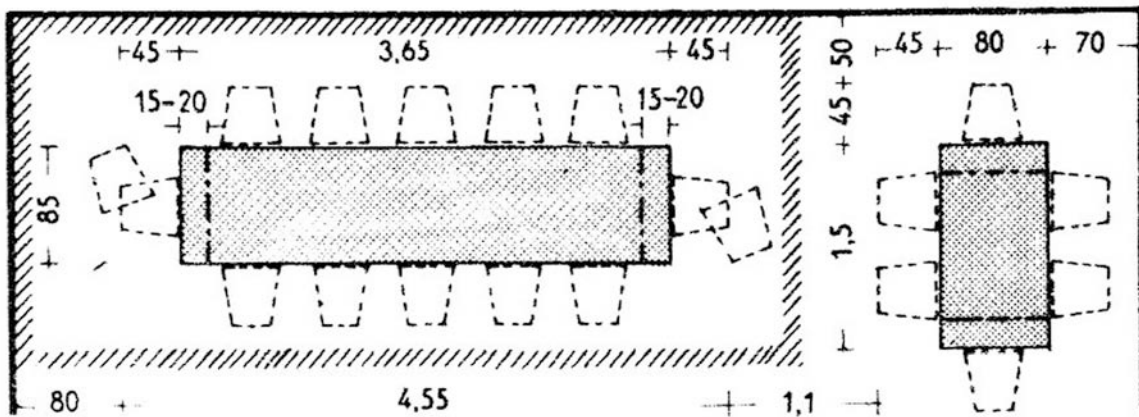
Мал. 2.40. Столи з вільно стоячими лавами

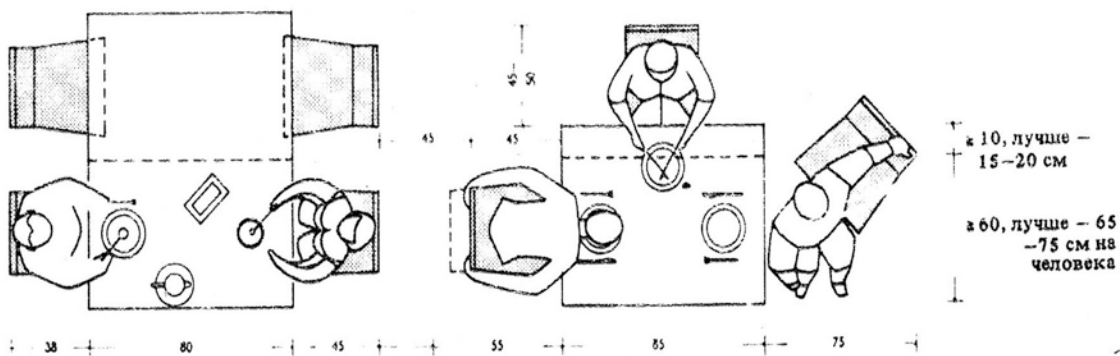
Мал. 2.41. Столи з пристінними лавами

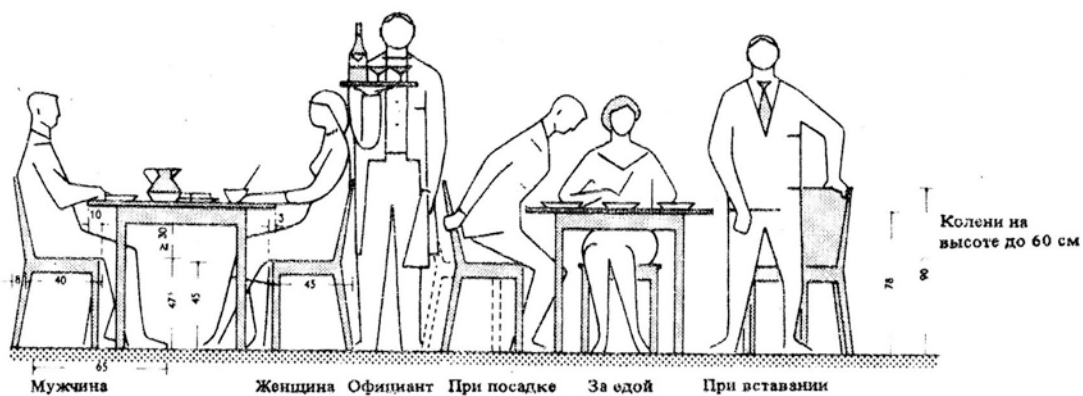
Мал. 2.42. Столи зі стільцями

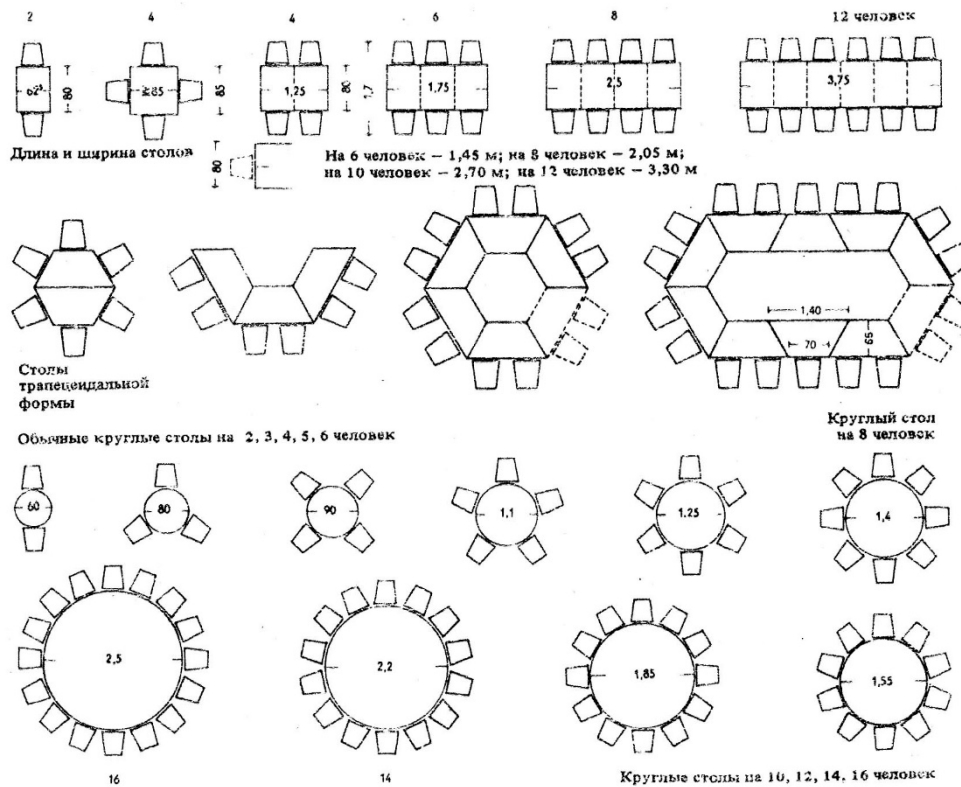

Мал. 2.43. Столи зі стільцями, розміщеними по торцям

Мал. 2.44. Розміщення людей за столиками

Мал. 2.45. Простір для харчування, кафе, ресторани

При застосуванні розстановки столів в обідньому залі (мал. 2.40) між двома рядами чотиримісних столів залишають широкий прохід для обслуговування. Площа з розрахунку на один стіл, включаючи проходи (заштрихована) $2,2 \times 2,425 \text{ м} = 5,32 \text{ м}^2$. Площа на одного відвідувача $1,34 \text{ м}^2$ з урахуванням необхідної додаткової площі біля входу, перед роздавальною і вздовж стін — менше $1,5 \text{ м}^2$. Проміжок між двома суміжними столами може бути використаний для збільшення числа місць (до 10) за допомогою висувних дощок або вузьких столів-вставок шириною 65—68 см; тоді площа на 1 людину зменшується до $1,07 \text{ м}^2$. Найбільш зручне розташування несучих колон — в центрі групи столів (поз. 1 на мал. 2.40) або в кутах столів (поз. 2 на мал. 2.40).

Також можлива діагональна розстановка столів в зоні прийому їжі (мал. 2.41). Площа на один стіл з проходами (заштрихована) $1,7 \times 1,95 \text{ м} =$

Закусочні з самообслуговуванням. В таких закусочних на кожне посадкове місце потрібно більше площі, ніж у звичайних столових, пропускна здатність їх утричі більше завдяки меншій витраті часу на прийняття їжі.

Довжина однієї стійки підковоподібної форми в плані розрахована на 12 посадочних місць (або менше) (мал. 2.59) і становить: при відстані між осями сидінь 62,5 см — 75 см [34; 19].

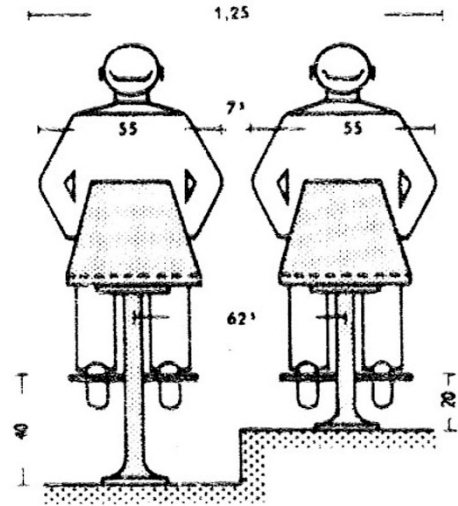
Стіл такої довжини при роздачі готових страв може обслуговувати 1 офіціант. У деяких випадках при необхідності сервірування страв та напоїв потрібні ще 1—2 офіціанта. На прийняття їжі потрібно 20 хвилин що дозволяє використовувати одне посадочне місце 3 рази на 1 годину. Це втричі менше, ніж у ресторанах, де на обід витрачається 1 година.

Площа закусочних за американськими даними: на кожне посадкове місце потрібно 1,48—2,15 м², площа виробничих приміщень складає 25-50% загальної площі, в тому числі кухня—15—25% загальної площі. Доцільно розміщення кухні і мийні на одному рівні з обіднім залом. У кухні передбачаються: сервірувальна; цех гарячих страв, цех холодних закусок і напоїв; цех борошняних і кондитерських виробів, морозива і десертних страв; мийка.

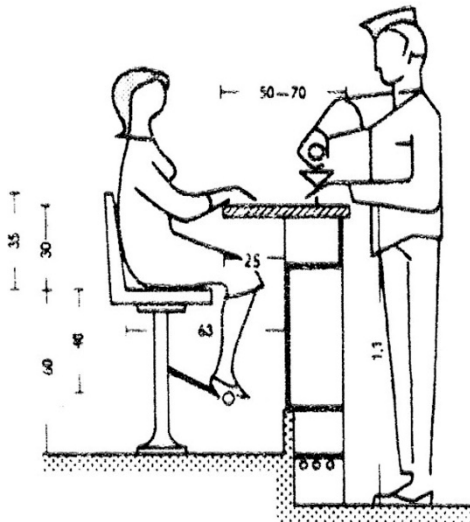
Підсобні приміщення (вбиральні, кімнати відпочинку та гардеробні для персоналу, установки для опалення і вентиляції) розміщують в підвалі. Верхнє плаття відвідувачі знімають рідко, тому досить передбачити на стіні обіднього залу вішалку або ж розставити вішалки стійкового типу. Для капелюхів і пакетів передбачаються полиці або гачки під обідніми стійками. Столовий посуд і прилади зберігають частково в столах роздачі, більш велику начиння в столах перед кухнею (мал. 2.57), уздовж поздовжньої стіни (мал. 2.58) або ж в середині столу роздачі, що має в плані підковоподібну форму. У великих закусочних вхід і вихід влаштовуються роздільними. Каса розміщується біля виходу [32; 19].

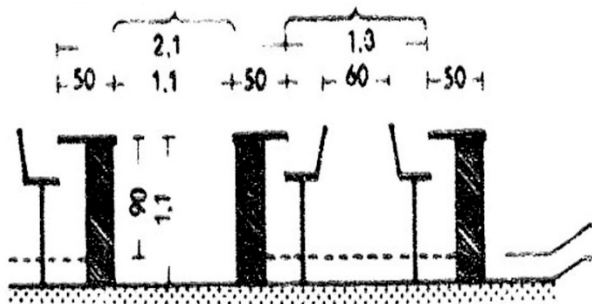
Мал. 2.51. Високі сидіння

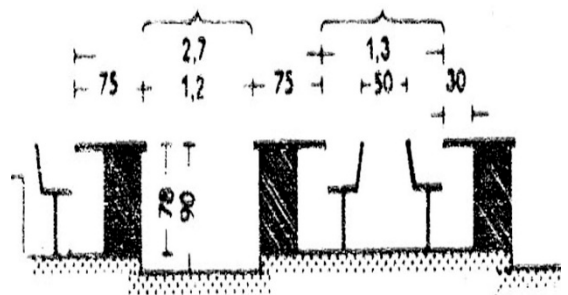
Мал. 2.52. Нормальні відстані між сидячими відвідувачами

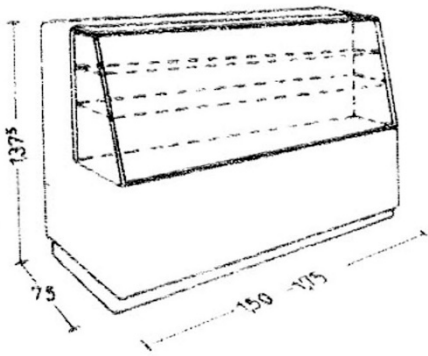
Мал. 2.53. Сидіння середньої висоти

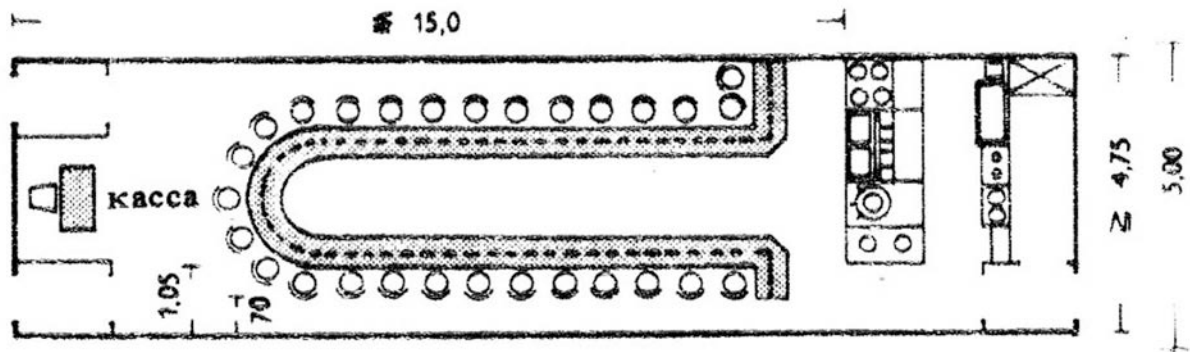
Мал. 2.54. Тісна розстановка вузьких стійок

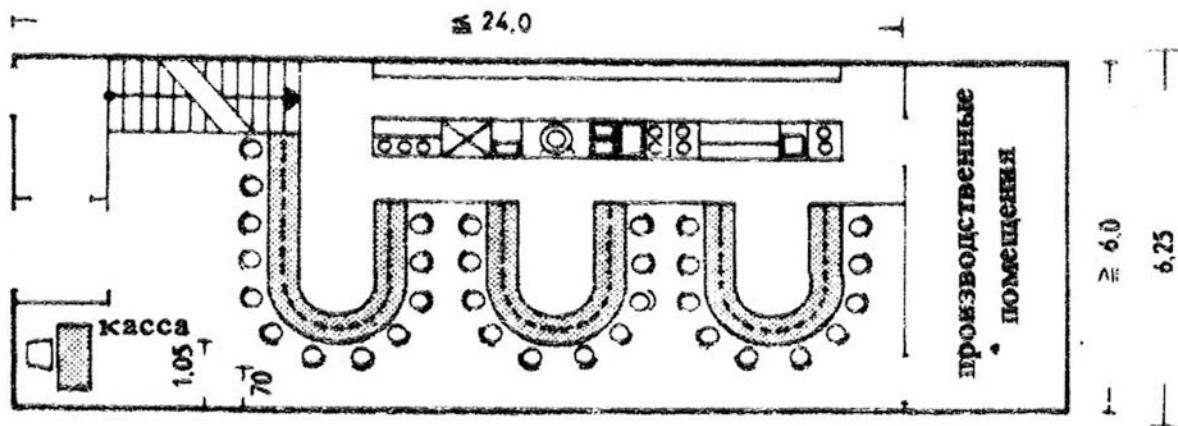
Мал. 2.55. Вільна розстановка широких стійок

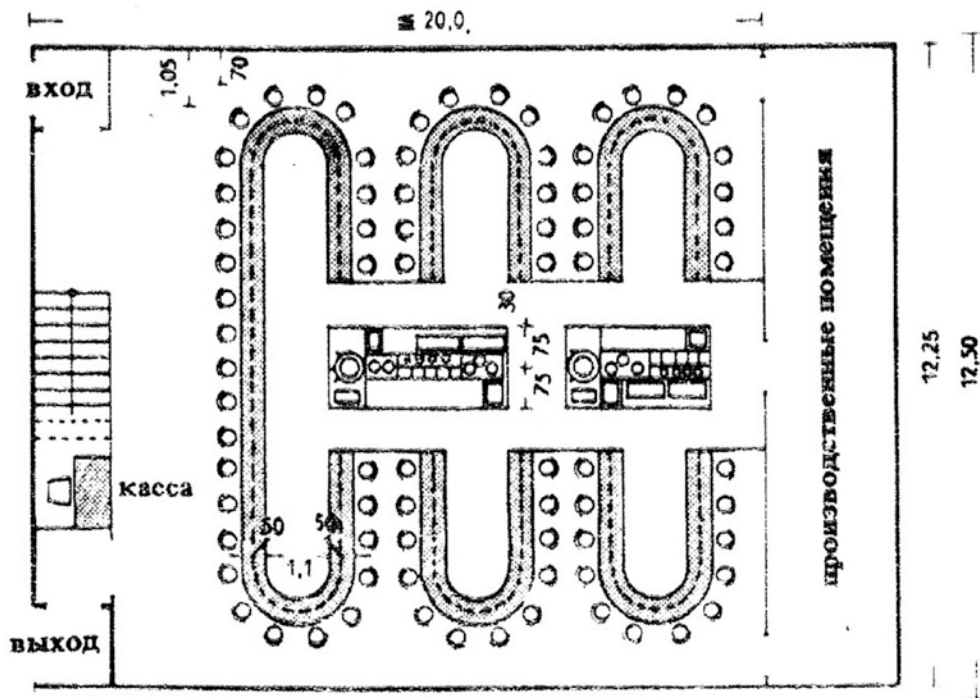
Мал. 2.56. Прилавок з холодильником

Мал. 2.57. Стійка U- подібної форми

Мал. 2.58. Стійка підковоподібної форми у плані

Мал. 2.59. Простір для харчування з самообслуговуванням

2.3. Організація простору приміщень для занять спортом

Роздягальнях передбачається на кожного — 40 см довжини лави. Середня площа роздягальні при довжині лав 16—20 м складає 20—30 м². При розстановці лав паралельними рядами відстань між ними повинна бути ≥ 1.1 м. Застосовують двосторонні лави з розділовою стінкою на висоту гачків для одягу. Стіни в приміщеннях оздоблюють м'якими матеріалами. Підлоги: з рулонних матеріалів (лінолеум, гума, пластики), плиткові або наливні. Ґрати повинні бути не з дерева, а із пластмаси.

Умивальні та душові: по 10 душів в одному приміщенні (по можливості з похилим напрямком струменя, з сітками на рівні плечей або вище); 10 кранів на невеликій висоті, для миття рук і ніг; стік для брудної води по критому жолобу. Стіни облицьовують на висоту до 2 м керамічними кахлями. Підлоги з використанням з рифлених і шорстких плиток; укладання по підлозі дерев'яних елементів не допускається (щоб уникнути передачі грибкових інфекцій).

Приміщення для зберігання спортивного інвентарю (снарядна): глибина 4—5 м, проріз в зал на всю ширину снарядної; підлога дерев'яна. Штукатурка на кутах стін і стовпів повинна бути захищена від пошкоджень кутувими накладками. Для окремих спортивних союзів або федерацій можуть бути передбачені власні снарядні.

Технічне обладнання. Для проведення змагань повинні бути передбачені місця для глядачів з окремим по можливості проходом до них. Пересувні трибуни для глядачів можуть бути вбудовані в стінні ніші. Бажано передбачити в середині залу, навпроти трибун для глядачів, табло із зазначенням часу, мікрофон і щиток управління освітленням [22].

Настільний теніс. Площина столу повинна бути горизонтальною, пофарбованої в матовий зелений колір з білими лініями по контуру.

Висота столу 76 см.

Товщина дошки столу $\geq 2,5$ см.

Для гри на відкритому повітрі стіл краще всього покрити етернітовою плитою товщиною 20 мм.

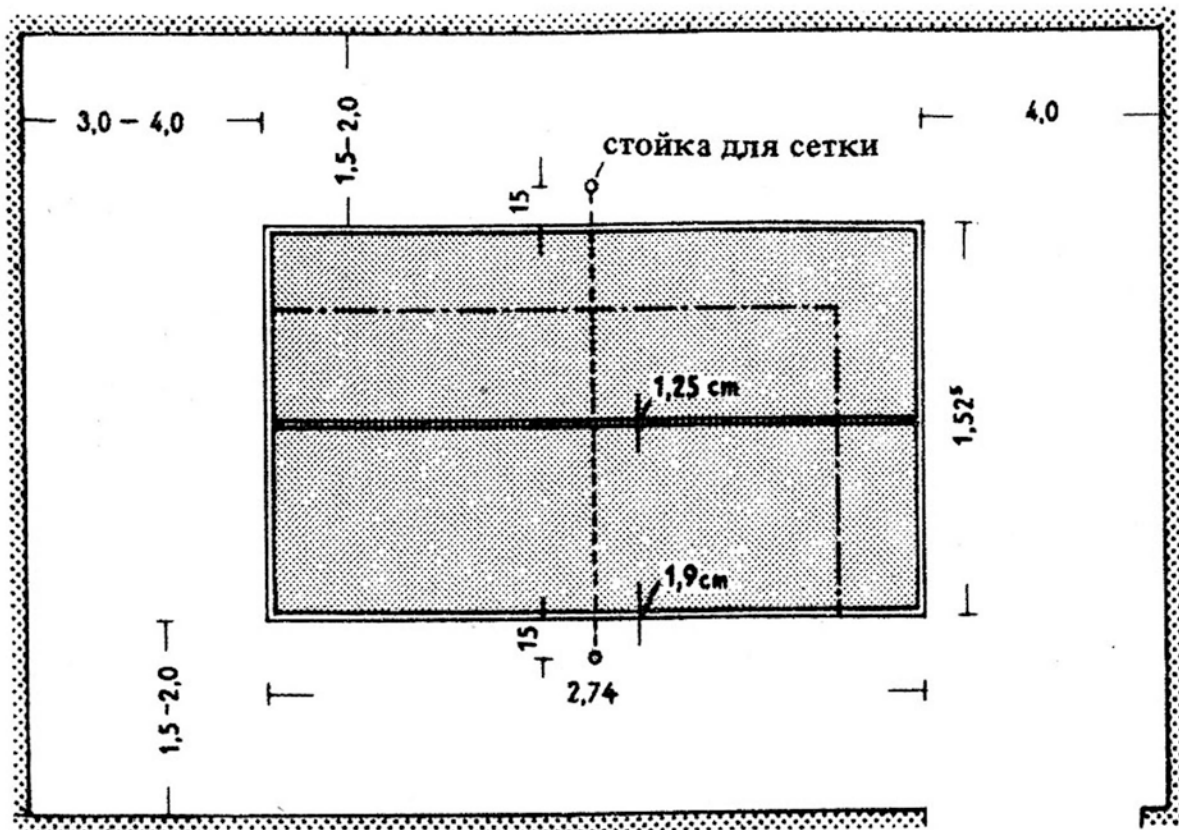
Твердість поверхні столу повинна бути такою, щоб стандартний м'яч при падінні з висоти 30,5 см підскакував на висоту від 23,5 до 25,5 см.

Довжина сітки по осі поля 183 см.

Висота сітки по всій довжині 15,25 см.

Розміри ігрових майданчиків (виділених огороженнями з полотна заввишки 60-65 см) $\geq 6 \times 12$ м; при міжнародних змаганнях — 7×14 м. Глядачі повинні знаходитися поза межами майданчиків (мал. 2.72).

Розміри зменшеного столу $1,22 \times 1,39$ м; інші розміри без зміни.

Мал. 2.72. Основні розміри столу для настільного тенісу

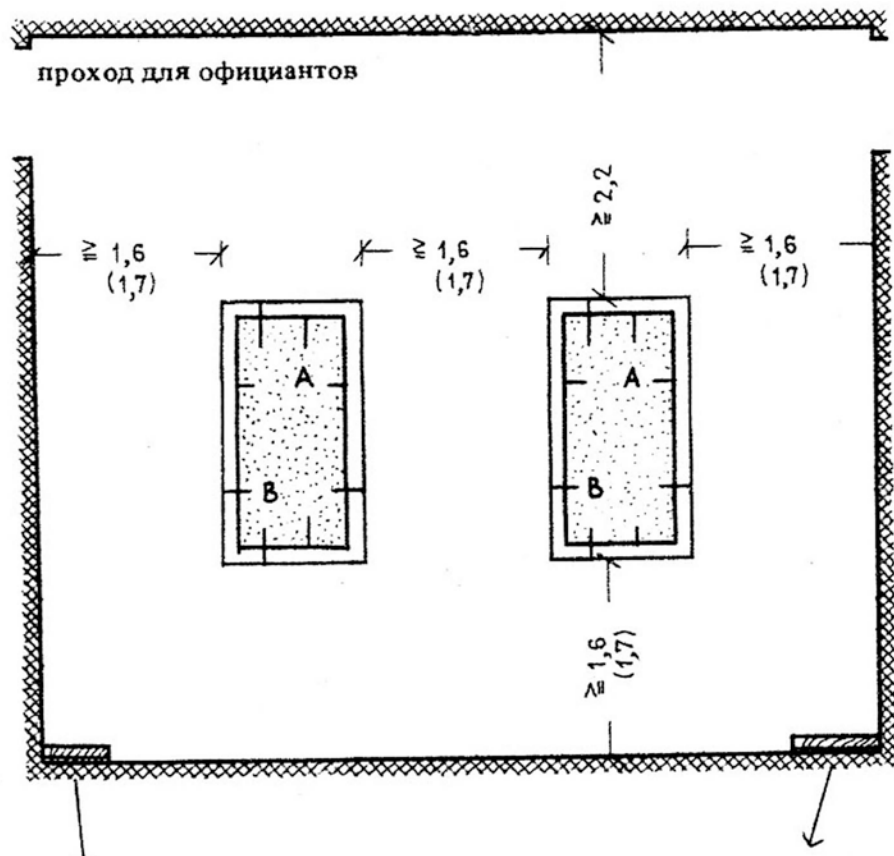
Більярд. Основні розміри подані на мал. 2.73. Приміщення для більярда розташовують у верхньому поверсі або освітленому цокольному, рідше в першому поверсі [37; 19].

Відстань між більярдними столами I і II типу $\geq 1,7$ м, між більярдними столами III, IV та V типів $\geq 1,6$ м; відстань від стіни дещо більше.

З боку проходу офіціантів або місць глядачів відстань до більярдних столів повинно бути збільшено для установки стільців, столів, буфетних стійок і т.д.

Біля стін встановлюють піраміди з киями; на стінах вивішують правила гри. Розміри піраміди на 12 київ 75 x 150 см.

Для освітлення по можливості застосовують невеликі світильники, рівномірно розподіляють світло по поверхні столів. Звичайна висота світильників над столом 80 см. Висота більярдних столів до верху бортів 86 см.

Мал. 2.73. Основні розміри і відстані між більярдними столами

Висновки до 2-го розділу

1. На основі проведеного аналізу виявлено існуючі проблемні ситуації в гуртожитках, а також визначено елементи для створення ідеального житлового середовища.

2. Функціональні вимоги визначаються з врахування призначення приміщень і тими процесами, які в них відбуваються. В залежності від цього підбирають тип меблів і прийоми та схеми їх розміщення. Заздалегіть продуманий дизайн інтер'єру та атмосфера затишку — дві головні умови комфорту в місці тимчасового проживання. Проаналізовано функціональні схеми, які створюються з урахуванням складних технологічних процесів, які протікають в гуртожитках. Для ефективного планування простору різні приміщення гуртожитку групують за функціональними ознаками, що дозволяє організувати між ними чіткі технологічні взаємозв'язки, які відповідають санітарно-гігієнічним та протипожежним вимогам, сприяють зручності експлуатації, а також підвищують рівень комфорту проживання.

3. Визначено специфіку житлового середовища, де мешкають працівники, яке формується в складному цілісному взаємозв'язку відпочинку і спілкування. Середовище спілкування, які мешкають в одному "будинку". Головним завданням і основною проблемою є створення відповідного середовища підтримки гідних умов проживання.

4. Виявлено додаткові бажані послуги і приміщення, асортимент яких, як показало дослідження, досить великий і постійно зростаючий. Проте, досвід зарубіжних країн підтверджує доцільність існування великої різноманітності приміщень різного культурно-побутового призначення, які успішно проектуються і вводяться в експлуатацію. Виявлено співвідношення необхідних додаткових функціональних елементів, які, в свою чергу, повинні увійти до складу завдання на проектування дизайну інтер'єру гуртожитку.

РОЗДІЛ 3.

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ (ГУРТОЖИТКИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ)

3.1. Загальні особливості дизайну інтер'єрів

Специфіка та особливості гуртожитків полягає в їх різноманітні функцій закладених цих об'єктах. Гуртожитки є одночасно житловими та громадськи будівлями, що обумовлює особливості в формуванні інтер'єрів для цих об'єктів.

Інтер'єр - це організація тільки внутрішнього простору будівлі, яке являє собою візуально-обмежене та штучно створене середовище, що забезпечує гідні умови життєдіяльності людини.

Інтер'єр - поняття складне, різнопланове, яке володіє безмежною естетичною психофізіологічною силою впливу на людину.

Сприятливі умови для життєдіяльності людини в гуртожитках забезпечуються завдяки створенню рівня комфорту як у самому будинку гуртожитка, так відповідно і на території, що прилегла до неї. Загальний гідний комфорт внутрішнього простору гуртожитків є інтегруючим поняттям. Та включає екологічний, функціональний та естетичний рівень комфорту середовища будь-якого з приміщень гуртожитку. Рівень екологічного комфорту в інтер'єрах досягається, в основному, завдяки застосуванням системам інженерного забезпечення: вентиляція та кондиціонування повітря, централізоване видалення пилу, опалення.

Рівень екологічного комфорту створюється визначеним оптимальним для організму людини поєднанням температури, показника вологості, швидкості руху повітря та променевого тепла. От як, наприклад, в стані спокою або при виконанні досить легкої фізичної роботи температура в зимовий період не має перевищувати 18-22, а влітку відповідно 23 - 25 ° С; швидкість руху повітря взимку має становити 0,15, а влітку 0,2-0,4 м / с ; відносна вологість складає - 40-60%.

Одним з важливих компонентів для створення мікроклімату будь-якого з приміщень є рівень освітленості – інсоляція, це опромінення сонячними променями та природне освітлення приміщень). Тривалість інсоляції для багатьох

приміщень відповідно до чинних санітарних норм і правил має бути не менше трьох годин на день. Так у приміщеннях, де люди проводять більшу частину доби, повинені завжди бути: чисте і свіже повітря та нормований шумовий режим.

Функціональний комфорт головним чином забезпечується оптимальним набором меблів та устаткування. Одним з головних активних компонентів у формуванні інтер'єрів багатьох приміщень гуртожитків є меблі.

Привильно підібраний функціональний комфорт визначає рівень зручності експлуатації будь-якого з приміщень. Функціональний комфорт забезпечує захист, відмежування від оточення, безпеку і здійснення всіх функціональних необхідних процесів життєдіяльності людини такі як: сон, харчування, відпочинок, забезпечення можливостей з особистої гігієни та ін.

Таким чином, інтер'єр будь-якого приміщення гуртожитку повинен бути екологічним, функціональним та естетичним.

Побудову композиції гуртожитку починають з схеми інтер'єру всієї будівлі з виділенням основних найбільших груп приміщень, таких як громадських та житлових. Вагомість і розвиток тієї або іншої групи мають визначити прийоми колірних рішень і характер їх оздоблення.

Продумується вибір основних декоративних прийомів і засобів, враховується розподіл декоративно-художніх елементів, схема освітлення і особливості оздоблення великих або багатофункціональних приміщень.

У багатоповерховій споруді гуртожитка побудова схеми світлової і колірної композиції інтер'єру вирішується особливим чином. Спершу визначаються основні вузлові елементи споруди по поверхах і по вертикалі. До цього відноситься, як правило, холи на поверхах, вестибюлі, віталені, які визначають своїм оздобленням, кольором і устаткуванням основну композицію поверху по горизонталі.

Оскільки житлові зони в гуртожитках - приміщення ізольовані, їх фарбування може бути різним.

За умов використання простих площинних з'єднань в сучасній архітектурі, коли відсутні пластичні форми, меблі які використовуються є основою, яка вносить

у композицію простору приміщення світлотінь, об'єм і масу. Використання правильного розподілу предметів меблів забезпечує рівновагу композиції, її статичність і цілісність.

Основна мета створення інтер'єру - забезпечити відповідну функціональність меблювання, яка проектується безпосередньо пов'язаного із зручністю і художньою виразністю інтер'єру та комфортабельністю приміщень. Функціональні вимоги визначаються за основним призначенням приміщень і тими головними процесами, які в них відбуваються. Залежно функціональних вимог підбираються тип меблів і прийоми їх розташування в приміщенні.

Розміри та габарити людського тіла, які вимірюються в різних положеннях у спокійному стані та в русі - слугують основою для встановлення нормативів для меблів та їх розміщення в приміщеннях. Нормами відповідно також регламентуються площа приміщень та розстановка меблів. Вони є слугують за основу для проектування і облаштування коридорів, сходових маршів та клітин, санвузлів тощо.

Продумане і зручне розміщення устаткування, предметів мебелі, інвентарю - це перш за все зменшення відстаней для проходу від одного предмета до іншого і використання раціональної послідовності розташування предметів в приміщеннях. У вестибюлях та інших приміщеннях, що виконують не одну, а декілька функцій, меблі включають предмети різного призначення, що відповідають по зонах призначення. Таке розташування створює ілюзію відкритого простору і застосовується для всіх приміщень такого типу. Блоки меблів можуть бути розтавлені вздовж стін або по центру приміщення симетрично або з довільним розташуванням, але завжди мають відповідати певному ритму і рівновазі в цілому.

Для досягнення рівноваги можна застосовувати колірні аспекти, зіставленням вертикальних і горизонтальних об'ємів в приміщення або зіставленням одного великого за об'ємом та декількох менших, або скористатися іншими прийомами, але рівновагу треба неодмінно досягти, інакше композиція в цілому сприйматиметься незавершеною і неспокійною, дизгармонійною.

У будь-якому випадку важливою задачею в створенні інтер'єру є знайти відповідний тип меблів, який найбільш відповідає конкретному приміщенню в будівлі.

Використання особливостей умеблювання невеликих за розміром приміщень всі предмети, виключаючи меблі для сидіння, рекомендовано розташовувати вздовж стін. При цьому бажано розмістити меблі таким чином, щоб проти високих предметів меблів залишити вільне місце або поставити «легкий» низький предмет і не розташовувати однакові за формою та масою предмети меблів симетрично, один проти одного, оскільки це візуально ще більш звужить простір і викличе відчуття тісноти та захаращеності. Прийоми які використовуються при розташуванні меблів у невеликих приміщеннях можна висловити так: нічого ніколи не ставити посередині кімнати; композицію вирішувати шляхом асиметрії; високі предмети меблів по можливості блокувати один з одним; всі меблі ставити тисними групами одного призначення; досягати рівновагу на зіставленні мас, а не завдяки формам.

Функцію меблювання гуртожитка відповідно за типом і видами меблів можливо здійснювати як набором окремих предметів меблів для житлової кімнати, санвузла, тощо, так і загальним поєднанням меблів. При цьому можливе застосування найрізноманітніших видів та типів меблів.

3.2. Сучасні напрямки в дизайні інтер'єрів гуртожитків

Особливості формування та втілення архітектурно-художніх сучасних рішень екстер'єрів та інтер'єрів гуртожитків відповідають різним підходам, шляхам та напрямкам створення образу сучасного закладу тимчасового проживання з урахуванням специфіки архітектурного об'єкта як громадського будинку для працівників. Кожен «елемент» будівлі представляє собою тільки теоретичний принцип з відповідним вибором засобів та методів архітектурно-художньої виразності.

Сучасними дослідниками виявлено низку закономірностей у використанні засобів виразності з метою створення психофізіологічного та емоційного комфорту у таких елементах архітектурного просторового середовища:

екстер'єру та інтер'єру (зонування, умеблювання, підбір обладнання, колірне вирішення приміщень, оформлення творами мистецтва, тканини, озеленення) [39, 24].

Сучасні напрямки в дизайні інтер'єрів в Україні представлені принципами:

- функціональності;
- екологічності;
- зручності (врахуванням цільового призначення приміщення, віку та антропометричних характеристик);
- технологічності;
- мінімалістичності;
- безпечності;
- естетичності.

Архітектурно-художній образ гуртожитка може бути запозичений, наприклад, в інтерпретаціях із запропонованих варіантів образів: європейський, тематичний, нетрадиційний, еkleктичний, екологічний.

3.3. Особливості функціонального зонування приміщень

Об'ємно-просторові і гармонійні колірні рішення, правильно знайдені пропорції приміщень є необхідними складовими інтер'єру, який враховує реальні потреби проживаючих. Всі ці функції можуть бути використані у гуртожитку, тому визначальним у рішенні інтер'єру є доцільне функціональне зонування внутрішнього простору проживання.

Зона прийому їжі. Простір для харчування – місце для відпочинку, а також зібрання колективом, або невеликими групами. Приміщення одночасного тимчасового перебування великої кількості людей.

Мал.3.2. Приклади інтер'єрів зони харчування

Житлова зона. Спальня кімната, місце для відпочинку, а також приміщення тривалого перебування. Використовується для відпочинку, сну, проведення дозвілля.

Мал. 3.4. Житлові кімнати

3.4. Композиційні засоби

Між образним задумом, що існує в уяві та конкретним інтер'єром — дистанція величезного розміру. Дизайн існує одночасно в області мистецтва і в області техніки. Відповідно, засоби композиції, якими оперує дизайнер при створенні певного стилю, поділяються на дві групи засобів композиції.

Першу можна охарактеризувати як художню, її терміни прийшли з живопису і скульптури. Це такі поняття, як ритм, рима, гармонія, єдність, баланс, акцент т.п.

Друга група понять — технічна — влилась в дизайн з галузі техніки, конструювання і будівництва. Так, до технічних понять відносяться перспектива, масштаб, пропорції. Композиція «тримає» простір інтер'єру, організовує його і

підпорядковує законам композиції. До цих законів можна віднести розподіл на зони, виокремлення головного і другорядного.

Пропорція – це співвідношення форм, об'ємів – це основа, на якій будується вся композиція. Пропорції найбільш повно виражають уявлення людей про гармонію. Відповідність «Правильні» і «неправильні» пропорції – поняття, яке в застосуванні до інтер'єру достатньо умовні та теоритичні.

Статичним композиціям характерна стійкість та рівновага, вони потребують спокійних рухів ліній, чітких розподілів по вертикалі та горизонталі. У статичної композиції є центр, навколо якого організується простір. Така композиція краще сприймається людським оком, не викликає емоційних сплесків. Такі композиційні рішення бажано застосовувати при проектуванні холів. Динаміка характеризується рухом та стрімкістю форми. Симетрія завжди вважається одним з канонів краси, бо забезпечує рівновагу в композиції і є одним з важливих засобів в досягненні єдності та художньої виразності. Елементи композиції повинні правильно розміщуватись відносно площини або центру.

Асиметрія поєднує і розподіляє елементи композиції так, що ось чи плоскість симетрії відсутня повністю. В такій композиції дуже важлива зорова рівновага всіх частин по масі та кольору. Такий композиційний засіб характерний для залів. Необхідна динамічна врівноваженість елементів, щоб створювалось відчуття руху в межах цілого. Якщо симетрична композиція сприймається легше і зразу, то асиметричні поступово.

Ритм - це рівномірне чергування елементів, несвідоме або організоване. У дизайні ритм застосовують як засіб для виразності, щоб додати інтер'єру більшої емоційності, визначити дость чіткий порядок стрийняття або, навпаки, «зламати» одноманітність сухість і монотонність простору, додати життя інтер'єру. Ритм може бути пластичний (лінійний), світловий, колірний, ритм об'ємів та просторів. Пластичний, або лінійний, ритм, як правило, задається формою основного, свідомо підкресленого предмета або конструкції. Таким елементом, дость часто, може стати незвичайної форми вікно, будь-який рельєф стіни або стелі. Використання лінії або

форма, неодноразово повтореної в просторі інтер'єра, утворює пластичний ритм. Це можуть бути елементи з різного матеріалу, з різною фактурою поверхні, але їх колір, якщо добиватися саме ритмічної виразності, повинен максимально точно відтворювати один і той же відтінок.

Гармонія і єдність – це найголовніші композиційні елементи, завдяки яким правильно пов'язані та розташовані елементи сприймаються як один. Приміщення гуртожитку – це єдине ціле, єдиний художній об'єкт, який об'єднує всі елементи і основи дизайну. Єдність створює відчуття порядку. Це правильне використання розмірів і контурів, гармонія кольору і форм. Головна мета дизайну середовища проживання - це створення в інтер'єрі єдність та гармонію, а також відчуття симетрії, спокою, порядку. Адже порядок в навколишньому оточенні означає порядок думок і дій працівників. Цього можна досягти, повторюючи елементи, гармонійно розподіляючи їх і додавши до цього трохи різноманітності та ожививши чим-небудь незвичайним.

Виявляючи центр композиції, потрібно підкреслити саме ті елементи та його частини, які виражають основну ідею інтер'єру. Як правило, центр знаходиться всередині зали, наприклад, в зоні очікування часто використовують яскраві декоративні елементи, стенди або особливо декоровану велику колону для позначення центру. Центр композиції може бути зсунений за допомогою іншого контрастного об'єкту.

Акцент - це центр простору, або усієї композиції, фокус, на якому зосереджується увага. Цей центр повинен бути помітний відразу ж, при вході в приміщення; це те місце, яке відразу привертає до себе увагу. Який би інший елемент дизайну не знаходився ближче до входу, цей об'єкт має бути виділений так, щоб всі інші елементи в приміщенні допомагали акцентувати увагу інтер'єру на основному предметі. Акцентом в холі можуть бути інформаційні стенди.

Баланс дає відчуття спокою і закінченості композиції. Добре збалансований вигляд - це правильне рішення для розташування кожного об'єкту інтер'єру в залежності від його візуальної ваги. Лінія, форма, колір і текстура допомагають

змінювати вагу і розмір об'єкта інтер'єру, тобто той простір, який він займає. Щоб зберегти баланс, необхідно правильно розподіляйте об'єкти в просторі. Баланс форми або симетричний баланс створює дзеркальний ефект. Для створення балансу можуть бути використані також різні предмети невеликого об'єму, завдяки чого, досягається рівновага.

Контраст активізує необхідний елемент в інтер'єрах. А при його відсутності приміщення може виявитися маловиразним та нудним. Контрастні зіставлення посилюють загостренню сприйняття в цілому.

Центр композиції - це головне, тому всі інші елементи повинні мати спрямованість, тяжіння до нього по розташуванню, по ритму деталей або по асиметричності композиції. Введення головного композиційного елемента і підпорядкування інших частин йому підсилює внутрішній зв'язок частин між собою і підвищує загальну виразність.

Всі композиційні засоби: ритм, симетрія, асиметрія, динаміка або статика, контраст, нюанс, акцент є віддзеркалення властивостей дизайну інтер'єру. Будь-яка форма складається не з випадкового скупчення окремих незалежних частин і елементів, а є гармонійно структурним в своїй єдності і має певний порядок в побудові.

3.5. Колірне вирішення

Колір є тим засобом, який особливо сильно впливає на естетичну виразність інтер'єрів. Саме колір дає перше враження про інтер'єр, впливає на загальне сприйняття розміру і форми приміщення.

Кольорове вирішення інтер'єрів має серйозний вплив на психічне і загальне фізичне людини.

Головне у кольоровому дизайні приміщень – створення максимально комфортного середовища.

Гармонійне кольорове вирішення приміщень підвищує зосередженість та загальну увагу, впливає на емоційний стан та формує естетичний смак. Сучасне

естетичне оформлення інтер'єрів має сприяти естетичному вихованню, розвивати індивідуальні естетичні смаки та пробуджувати творчу активність. За таких умов поліпшується загальне самопочуття, суттєво підвищується працездатність.

Виходячи з цього, кольорова гама для кожного приміщення повинна підбиратися з розумінням наступних умов зазначених в Таб.4.2. Необхідно відповідно враховувати залежність кольорового рішення від призначення приміщення та впливу часового поясу даного середовища на людину.

Таблиця 4.2 Основні чинники, які потрібно враховувати при виборі кольорової гами для кольоровому оформленні приміщення

№ п/п	Чинники	Кольорова гама		
		холодна	нейтральна	тепла
1	2	3	4	5
1.	Райони країни:			
	північні	-	X	X
	центральні	X	X	X
	південні	X	X	-
2.	Орієнтація вікон:			
	північ	-	-	X
	північний схід	-	X	X
	північний захід	-	X	X
	південь	X	-	-
	південний схід	X	X	-
	південний захід	X	X	X
1	2	3	4	5
3.	Температура в приміщенні:			
	підвищена	X	-	-
	нормальна	X	X	X
	понижена	-	-	X
4.	Характер роботи:			
	нормальний	X	X	X
	підвищеної інтенсивності	X	X	-

	монотонний	-	-	X
5.	Зорове напруження:			
	нормальне	X	X	X
	підвищене	X	X	-

3.6. Вимоги щодо освітлення приміщень

Існує взаємозалежність між станом здоров'я проживаючих та станом освітленості середовища перебування. Штучне освітлення гуртожитків має велике значення для створення комфортних умов для проживання.

Хол є приміщенням, куди люди потрапляють з умов природного світла. Яскраве освітлення (200 люкс) дозволить очам звикнути до штучного освітлення. Стандартний рівень освітленості прилеглих зон складає 100 люкс, але при необхідності він може бути збільшений. Для деяких зон проходу, наприклад, у місцях для сидіння, може знадобитися більш яскраве освітлення. Для освітлення інформаційних стендів необхідно застосовувати рівномірне вертикальне освітлення, яке привертає увагу і забезпечує належне фонове підсвічування. Важливою умовою при цьому є використання високого рівня передачі кольору (мін. Ra 80). Внаслідок освітлення транзитних зон як правило, залишається постійно включеним, споживання енергії можуть зменшити датчики денного світла та руху.

Простір для харчування — освітлення повинне створювати гостинну і розслаблюючу атмосферу та одночас, підтримувати комфорту процесів які відбуваються. Унаслідок високої активності, вимоги до освітленості простору для харчування відповідають 200 люкс. Необхідно рівномірне освітлення лінійними або асиметричними світильниками, як правило, вмонтованими в стелю.

Житлова кімната для одночасно є і спальнею і місцем поведення вільного часу. Отже від привильної схеми освітлення в такій багатофункціональній за використанням зоні напряду залежить загальне самопочуття, людин її психологічний настрій і стан нервової системи. В денний час, коли наповнена сонячним світлом кімната є жвавою, а ввечері м'яке світло сприяє більш спокійній, затишній атмосфері.

Головне правило, якого слід дотримуватися при застосуванні штучного освітлення - це наявність максимально рівномірно розсіяного м'якого світла по всьому приміщенню. У кімнаті не має бути різкого, занадто яскравого освітлення та наявних темних кутів - допускаються виключно плавні світлові переходи в приміщенні.

Розташування і кількість світильників визначається від розмірів приміщення. Кімната ділиться на 2 головні зони – робочу та зону відпочинку, і до кожної з них вимагаються окремі вимоги до штучного освітлення.

У кімнаті для проживання двох людей розміщення освітлювальних пристроїв має бути загальним та зональним, в залежності від потреби використання. Наприклад, коли один сидить за ноутбуком, а другий спить, світло над столом не повинне заважати повноцінному відпочинку.

Рекомендується організувати в кімнаті «периметральне» освітлення за допомогою світлодіодних світильників, які монтуються по периметру стелі, що створюють м'яке, розсіяне, заповнююче світло. Таке освітлення ідеально використовувати для маленької кімнати, для того щоб візуально збільшити простір.

3.7. Предметне наповнення

Для створення середовища, яке б відповідало потребам відпочинку та проведення дозвілля, необхідно створювати інтер'єри, які б відповідали різним видам діяльності. Для цього потрібно максимально урізноманітнити приміщення, також бажано врахувати поступовість у сприйнятті і відповідність даним змінам у приміщеннях.

В зоні очікування можливо розмістити місця для сидіння, які б не заважали транзитним шляхам. Це можуть бути крісла, дивани, стільці або пуфи. Також хол потрібно оснастити інформаційними дошками, на яких буде розміщуватися актуальна інформація.

Зона прийому їжі, в залежності від типу видачі їжі, має бути оздоблена стійкою для видачі їжі, столами та стільцями чи табуретками. Меблі в приміщеннях для харчування краще підбирати прості, але міцні з тривалим строком

використання, виконані з екологічно чистих матеріалів та відповідних умов використання. Кількість столів та стільців має бути розраховано на повний потік проживаючих або на частину, якщо вприйом їжі виконується декілька прийомів.

3.8. Прийоми формування дизайну інтер'єрів

Сучасними дизайнерами внесено ряд значущих корективів до звичних проектів за рекомендаціями проектування основних елементів гуртожитків відповідно до архітектурно – художніх принципів, психології сприйняття та особливостей процесів, які відбуваються в будівлях гуртожитків:

–екстер'єр – виділення нижньої частини будинку, створення акцентів головних вхідних груп, кольорове і композиційне рішення фасадних елементів відповідно до обраного образу гуртожитку.

–сходи – компонування більшої частини сходового маршу відповідно до антропометричних характеристик.

–колірне рішення приміщень – виявлений ряд гармонійних кольорних поєднань для оформлення досить великих площин стін, - у світлих, використання пастельних кольорів (різних за світлом чи тоном); оздоблення невеликих елементів оформлення – з використанням яскравих кольорів, різних за насиченістю та тоном. Наведені розглянуті основні види та способи кольорового оформлення площин підлоги і стель у різних за функцією зонах.

–оформлення творами мистецтва [33, 24]:

Прийоми формування дизайну інтер'єрів:

– гнучке макрозонування приміщень (перегородки та елементи, що трансформуються), використання – мікрозонування приміщень: у просторовому середовищі та в горизонтальній і вертикальній площинах, також в площині стін, підлоги, з обов'язковим урахуванням особливостей сприйняття та усвідомлення й головних антропометричних характеристик. Всі ці види мікрозонування мають здійснюватися для виявлення та визначення різних функціональних зон в кімнатах будівлі.

–ступінь колірної так званої «насиченості» у великих площинах меблів, елементах меблів, що трансформуються, та в фурнітурі для меблів.

–види устаткування та форми меблів, зокрема, столів, які можна застосовувати в різних компоновальних варіаціях:

- модульні, багатофункціональні меблі,
- меблі, що трансформуються,

–тканини – слід аналізувати наявний асортимент, кольорову гаму, вподобання та визначити основні види фурнітури і стиль текстилю який буде використано в оздобленні приміщення. Слід спиратися на принципи композиційної і колірної єдності обраного стилю в шторах, покривалах, інших текстильних елементах та килимових покриттях на підлогах.

–озеленення – квіткові композиції слід обирати, виходячи з різних приміщень, кольорового і формотворчого вирішення елементів декоративного оформлення.

Таким чином, теоретичні принципи та прийоми оформлення (формування) інтер'єрів у сучасному дизайні гуртожитків інтерпольовані на елементи архітектурно-художнього оформлення за допомогою використання необхідних засобів виразності.

3.9. Перспективні напрямки розвитку дизайну просторово-предметного середовища в контексті нових технологій та вимог сталого розвитку

На даний час просторово-предметне середовище життєдіяльності людини трактується як цілісна цілісна структура внутрішнього та навколишнього простору. Просторово-предметне середовище – розглядається як сукупність природних та штучно створених людиною просторів з їх предметним наповнення, яке знаходяться у взаємодії з людиною. Воно включає в себе: природні, техногенні, виробничі, екологічні, гігієнічні і соціокультурні елементи.

Дизайнерське дослідження та проектування дизайну середовища зазвичай розглядають в широкому соціокультурному контексті формування цілісного

середовища в загальній системі «людина-середовище», а також програм та систем його організації. Даний підхід вимагає розгляду даного об'єкта розробки як елемента складної моделі діяльності людини в рамках цілісного соціосистемного середовища.

Людина стала суспільною особистістю, яка здатна планомірно і цілеспрямовано діяти та формувати предметний оточуючий світ, кардинально змінюючи довкілля, своє життя та власну сутність. Її розвиток і культура взаємозв'язків з оточуючим навколишнім світом зумовлювалися завдяки процесам розвитку науки та техніки, матеріальної та духовної культури, процесу формування цілісного єдиного соціосистемного середовища. Промислова революція, яка відбулася в кінці XVIII – початку XX ст. та науково-технічна революція другої половини XX ст. слугували основою науково-технічного і соціального стрімкому прогресу людства. Напрацювання в галузях фізики і хімії, молекулярної біології, інформаційних і нанотехнологій надали змогу людству проникнути у найменші структури живого організму та його генетичну пам'ять, розвиток у створенні безвідходних технологій, широкому відкритті нових видів енергії та шаленому розвитку комп'ютерної техніки. Людина стала майже не залежною у своєму розвитку та життєдіяльності від біотичних чинників, спростилися потреби адаптації до мінливих умов зовнішнього довкілля. Людина вже майже здатна впливати на структурно-функціональну загальну організацію природних екосистем, може створювати штучні екосистеми та геосоціосистеми, сформувала просторово-предметне середовище та підтримує його безпербійне функціонування.

Формування та створення просторово-предметного середовища об'єктів матеріальної та духовної культури вимагає врахування природно-кліматичних і містобудівельних вимог, соціальних, культурних, дієвих, інформаційних, ергономічних, технологічних, естетичних, нормативних, економічних та інших факторів. Стало зрозумілим, що для розв'язання даної проблеми потрібно залучення сукупності всіх необхідних концептів, знань, вмінь, інформації,

матеріальних засобів та способів їх використання та застосування, спираючись на загальні основи загальнонаукової та спеціальних екологічних, використовуючи, архітектурно-урбаністичної, дизайнерської та інші методології. Базовою теорією в дослідженні даної проблеми формування збалансованого та врівноваженого середовища та проектуванні виступає системний підхід та аналіз.

Для дизайну середовища головними є такі концепти та стратегії його розвитку:

- застосування в проектній діяльності «позитивних» урбоекологічних, архітектуробувельних, конструктивних та технологічних рішень середовища на пігрунтях сталого розвитку. Концепція «сталого розвитку» світової спільноти була запропонована в 1987 році як спосіб забезпечення виживання людства Комісією ООН з питань довкілля та розвитку. У своїй доповіді наше спільне майбутнє, комісія визначила сталий розвиток як розвиток, що "передбачає потреби нинішнього покоління без обмеження потенціалу наступного покоління для задоволення своїх потреб";

- використання та застосування «природних» форм, «зимових садів», залучення елементів «зовнішнього» ландшафту в оздобленні інтер'єрів житлового і громадського середовища;

- методів прогнозування та комплексна оцінка можливих негативних наслідків дизайнерської діяльності на сферу навколишнього середовища;

- створення дизайнерського продукту з використанням ресурсо- та енергозберігаючих, нешкідливих і максимально безвідходних технологій виробництва;

- використання традиційних та новітніх екологічно безпечних матеріалів;

- економія природної сировини завдяки методу зниженню матеріаломісткості;

- дизайн предметів з максимально ефективним матеріаловмістом;

- широке застосування в предметному наповненні середовища матеріалів паперово-целюлозного виробництва;
- дизайн предметів з раціональним, економним використання енергоресурсів при їх експлуатації та транспортуванні;
- проектування об'єктів з більш тривалим терміном їхньої служби, з урахуванням можливості наступної утилізації, можливості розподілу, відокремлення та вторинного використання сировинних матеріалів з мінімальною шкодою та загрозою для екології, тобто застосовувати концепцію дизайну «від колиски - до колиски» (Cradle-to-Cradle, скор. C2C);
- цілеспрямованість і раціональність при створенні нових дизайн-продуктів у виборі конструктивних, будівельних і оздоблювальних матеріалів;
- використання та застосування принципів біодизайну як одного з головних із екологічних напрямів проектної діяльності;
- баланс концепцій між багато- і одноразового використання дизайнерського продукту;
- охорона, збереження і відтворення природного середовища як головної умови життєдіяльності людини;
- використання прийомів перетікання, переходу природного середовища в штучне і навпаки;
- застосування при наповненні предметного дизайну та дизайні середовища поєднання нових, мультимедійних аромату і акустики, коли джерелом для проектних образів виступає аромат чи звук;
- урахування особливостей природних та кліматичних чинників регіону експлуатації конкретно об'єкта;
- урахування «життєвого циклу продукту» в процесі створення формування та розвитку дизайнерських продуктів та послуг;
- формування, розвиток та підтримка екологічної культури, органічного способу життя за допомогою розроблених засобів і продуктів дизайнерської діяльності;

- підвищення рівня якості життя людини в контексті основних засад антропоекології та сталого розвитку, формуванні комплексних цілісних соціокультурних ситуацій та збалансованого зваженого середовища життєдіяльності людини;

- забезпечення людині повноцінного психологічного комфорту та повноцінного естетичного освоєння та використання навколишнього середовища, зважаючи на індивідуальні потреби і запити кожної особистості;

- кожна дизайнерська розробка чи ідея просторово-предметного середовища повинна забезпечуватися системою інформації про екологічну і соціально-економічну оцінку соціальних та можливостей економічних ресурсів на засадах сталого розвитку.

- усвідомлення континууму навколишнього простору, соціосфери як самоорганізованої та саморегульованої планетної системи з її компонентами та складовими докільля, складними зв'язками і взаємовпливами та процесами;

- утвердження та стоновлення антропоцентричної спрямованості дизайну як головної всеосяжної мети проектної та дизайнерської діяльності по формуванню збалансованого врівноваженого просторово-предметного середовища;

- людина – визначальний організатор соціосистемного середовища, носій соціокультурних традицій та звичаїв основний виконавець усіх можливих функціонально-технологічних процесів;

- наявність існуючої фундаментальної структурно-функціональної спільності та цілісності між всіма живими системами, предметів і засобів людської, як результату діяльності та умов функціонування об'єкта зумовлює критичну необхідність системного послідовного підходу до формування середовища;

- об'єкт дизайну треба розглядати як елемент складної єдної системи діяльності людини в рамках соціосистемного середовища та аналіз його просторово-часових особливостей;

- дизайн в цілому як діяльність вносить в свою структуру такі структурні елементи: суб'єкт (дизайнер, споживач), об'єкт (готовий дизайнерський продукт), ситуаційний стан (людина та предмети які оточують, їх взаємодія та взаємозв'язок, умови для діяльності), середовище та інші;

- в процесі середотворенні, організації основних процесів життєдіяльності людини категорія часув середовищі стає «четвертим виміром», оскільки будь-яка ситуація є однією з складових частин процесу, який постійно розвивається в часі, і існування поза просторово-часового контексту неможливий;

- врахування взаємозв'язків та взаємозалежностей процесів між природними, соціальними, інформаційними, технологічними та іншими компонентами довкілля в разі підвищує якість та ефективність розвитку та діяльності сформованої системи;

- збереження та відновлення природного середовища матеріального і інформаційного ресурсу вже сформованого простору сприяє сталій реалізації процесів життєдіяльності людини, як біосоціальної істоти, відтворення її генетичної програми, стабільному біотичному росту та соціального розвитку.

- створення умов для біологічної адаптації, соціальної та просторової адаптації людини, людини в просторово-предметному середовищі;

- використання в середовищі максимально природних компонентів ландшафтного дизайну та застосування нерозривності їх природно-екологічних зв'язків між ними;

- використання «природного» способу генерування форм та образів створення, варіативності та різноманіття прийомів і використання засобів їх формотворення;

- врахування особливостей та можливостей диференціації емоційно-художніх можливостей різних засобів та об'єктів природного комплексу в просторово-предметному середовищі;

- широке та повноцінне використання властивостей та можливостей ландшафтних засобів формування середовища для забезпечення різноманіття предметних форм та відтінків його образного змісту;

Неприривні глобалізаційні процеси, стрмкий розвиток науки, матеріальної та духовної культури, дизайну та йогоновий рівень інформаційного забезпечення виконують основну важливу функцію для методологічного орієнтиру в процесі вибору підходів і методів реалізації поставлених системних задач.

Створення дизайнерсько продукту середовища носить ітераційний характер, отже при його здійсненні необхідне застосування послідовного уточнення рішень, прийнятих на найбільш ранніх стадіях проектування та на основі аналізу отримуваних конкретизованих попередніх рішень. У свою чергу ітераційний характер проектування чітко вимагає багатоваріантності проектних рішень. Особливу роль при цьому відіграє загальна визначена система обмежень, вони визначаються індикаторами загального стану довкілля, держстандартами, дефіцитністю матеріалів та їх обмеженістю, загальними конструктивними рішеннями, існуючими можливостями технологіями виготовлення.

Висновки до розділу 3

1. «Перший крок» до формування середовища гуртожитку – формування його загального архітектурно-художнього образу. Джерелами можуть слугувати аналіз і проведення паралелей між архітектурними стилями, образами природи, тощо.

2. Для розкриття архітектурно – художніх принципів найбільш використання таких засобів виразності як: колористичне оформлення, елементи мозаїки, вітражі, розпис, та інші композиційні прийоми.

3. Для кожного окремого елемента формоутворення середовища доцільне використання засобів виразності, різних архітектурно-художніх прийомів, використовуваних для створення максимально комфортного середовища для проживання.

4. Характерними особливостями для створення дизайну інтер'єру гуртожитку для працівників є :

- гнучкість, "відкритість" композиції, що дає можливість розширення, зміни і реорганізацій надалі.
- кожний житловий осередок для працівників має мати виразний просторовий вигляд, вирішений в рамках заданої проектної ідеї. Все частіше ця ідея зводиться до втілення організації зручного, комфортного житла для працівників, створення "домашньої" обстановки.
- на першому плані виділення і збереження малого особистого простору кожного проживаючого, що відповідає його інтересам, потребам та створює осередок його перебування. Поєднання конструкторських рішень і творчої думки, процес перетворення приміщення, з метою додати йому неповторний вигляд, що підкреслює кращі сторони та уміло приховує його недоліки, завдяки чому створюється в ньому атмосфера комфорту та відповідність прямому призначенню. Розроблення планувальних рішень кімнат на основі аналізу багатоманітної діяльності проживаючого з метою створення найбільш сприятливих умов для відпочинку та сну.

5. Основним перспективним напрямком розвитку дизайну просторово-предметного середовища в контексті нових стрімко розвиваючих технологій і вимог сталого розвитку. Можливість визначення принципів та закономірностей утворення просторово-предметного середовища в контексті концепції сталого розвитку, виявлення загальних взаємозв'язків між людиною, навколишнім середовищем та іншими структурно-функціональними наповнювальними компонентами, які використовуються в дизайні середовища дають підстави вважати, що їх застосування сприятиме забезпеченню комфортних умов життєдіяльності людини. Подальші дослідження можливі зорієнтовані на спрямування на формування основ середовищезнавства – як наукового підґрунтя для розвитку інвайронменталістики та сталого розвитку.

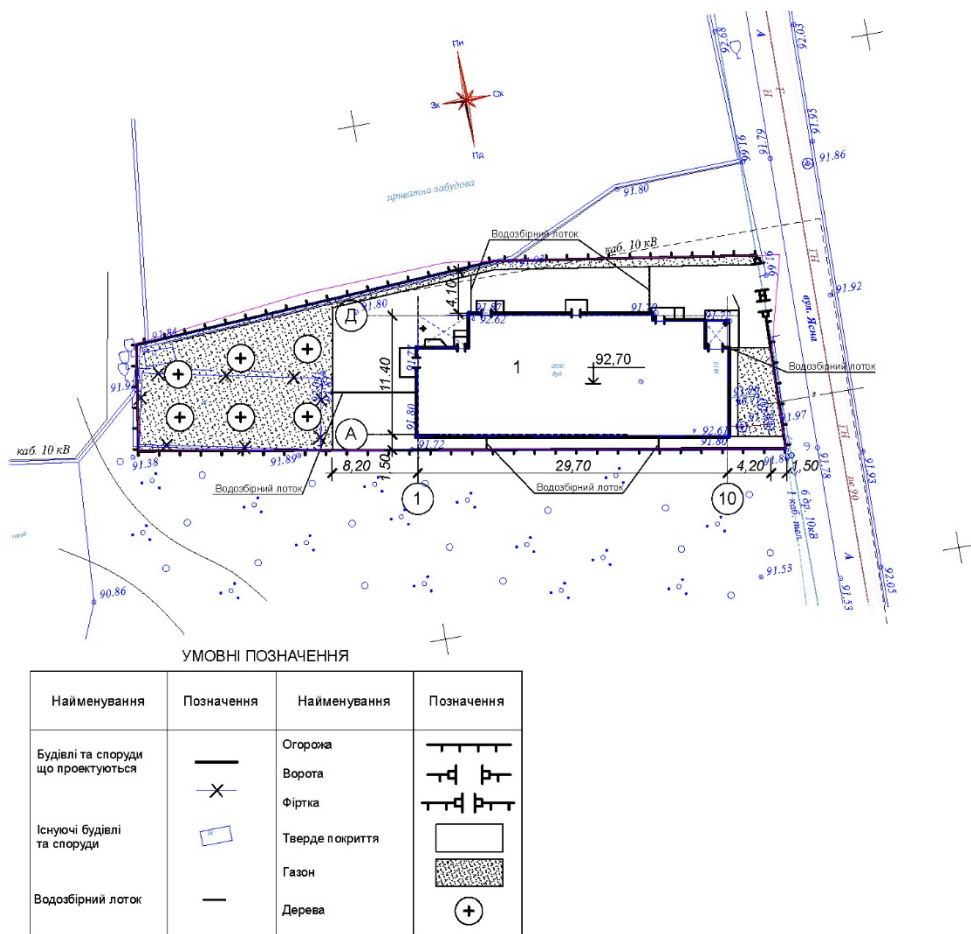
РОЗДІЛ 4

ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ ГУРТОЖИТКУ ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ (ГУРТОЖИТКИ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ)

4.1. Розташування майданчика. Генеральний план

Земельна ділянка, розташована по вул. Ясна, 15 в м. Козин Обухівського р-ну Київської області.

Оточуюча забудова представлена приватними будівлями та господарчими спорудами. Під'їзд до ділянки здійснюється з вул. Ясна

ЕКСПЛІКАЦІЯ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД

№ по ГП	Найменування	Примітки
1	Гуртожиток	

Мал.4.1. Схема розпланування та благоустрою території

Рельєф ділянки рівнинний. Перепад висот з заходу на схід 0,59 м - з відмітки 91,97 у найвищій точці до 91,38 у найнижчій за Балтійською системою координат.

Ділянка на якій розміщена будівля межує:

- з сх. сторони землі загального користування - вул. Ясна
- з пд. сторони землі приватної особи та землі селешної ради
- з зх. землі землі загального користування (проїзд)
- з пн. сторони землі приватних осіб та землі.

В межах благоустрою передбачається: влаштування твердого покриття, влаштування водозбірних лотків, влаштування газонів з багаторічних посівів трав, з сортів що є довголітніми, тіншовитривалими, стійкими до механічного пошкодження (наприклад: райграс багаторічний 30%, мятлик луговий 20%, вівсяниця червона 45%, мітлиця тонка 5%). Планується насадження дерев.

4.2. Об'ємно-просторове рішення

Об'ємно-просторове рішення будівля індивідуального житлового будинку по вул. Ясна, 15 в м. Козин Обухівського р-ну Київської області, розроблені на підставі вихідних даних, з дотриманням до чинних норм, правил і стандартів, що діють на території України та поєднує в собі приміщення громадського та житлового призначення.

Будівля являє собою двоповерхову споруду коридорного типу в якій кімнати мають вихід на загальну сходову клітку через коридор.

На першому поверсі розташовані: хол, простір для хачування та приготування їжі, житлові кімнати з санвузлами, теплопункт та електрощитова з окремим виходом на зовні, пральня та інші допоміжні приміщення.

За відмітку 0,000 принята відмітка чистої підлоги першого поверху будинку.

Загальна площа першого поверху становить 281 кв.м. На першому поверсі передбачене проживання для 16 осіб.

На другому поверсі розташовані житлові кімнати, розрахованні на проживання по дві особи та сансузли.

Загальна площа другого поверху складає 282 кв.м. На другому поверсі передбачене проживання для 24 осіб.

Дане об'ємно-просторове рішення дозволяє організувати в одій будівлі житлові зони, зону прийому та приготування їжі, зону обслуговування представлену пральною, допоміжні приміщення, які забезпечують функціонування будівлі: електрощитова та теплопункт.

4.3. Функціональне зонування

Функціональне зонування – розподіл площей будівлі на окремі частини, які визначені для певного цільового використання, що безпосередньо впливає на вирішення простору інтер'єру гуртожитку.

На першому поверсі розміщені зони загального використання, житлові, технічні. На другому поверсі розташовуються житлові зони.

До транзитної (прохідної) зони належать: сходові клітини, хол, коридори. Транзитна зона поєднує між собою приміщення різні за призначенням приміщення та дозволяє зручно дістатися до кожного з них.

Житлова зона розрахована на проживання по дві особи в кімнаті та представлена окремими житловими кімнатами, які розташовуються на першому й другому поверхах.

Санітарна зона включає в себе санвузли, які розташовані в усіх житлових кімнатах, та загальний санвузол на першому поверсі.

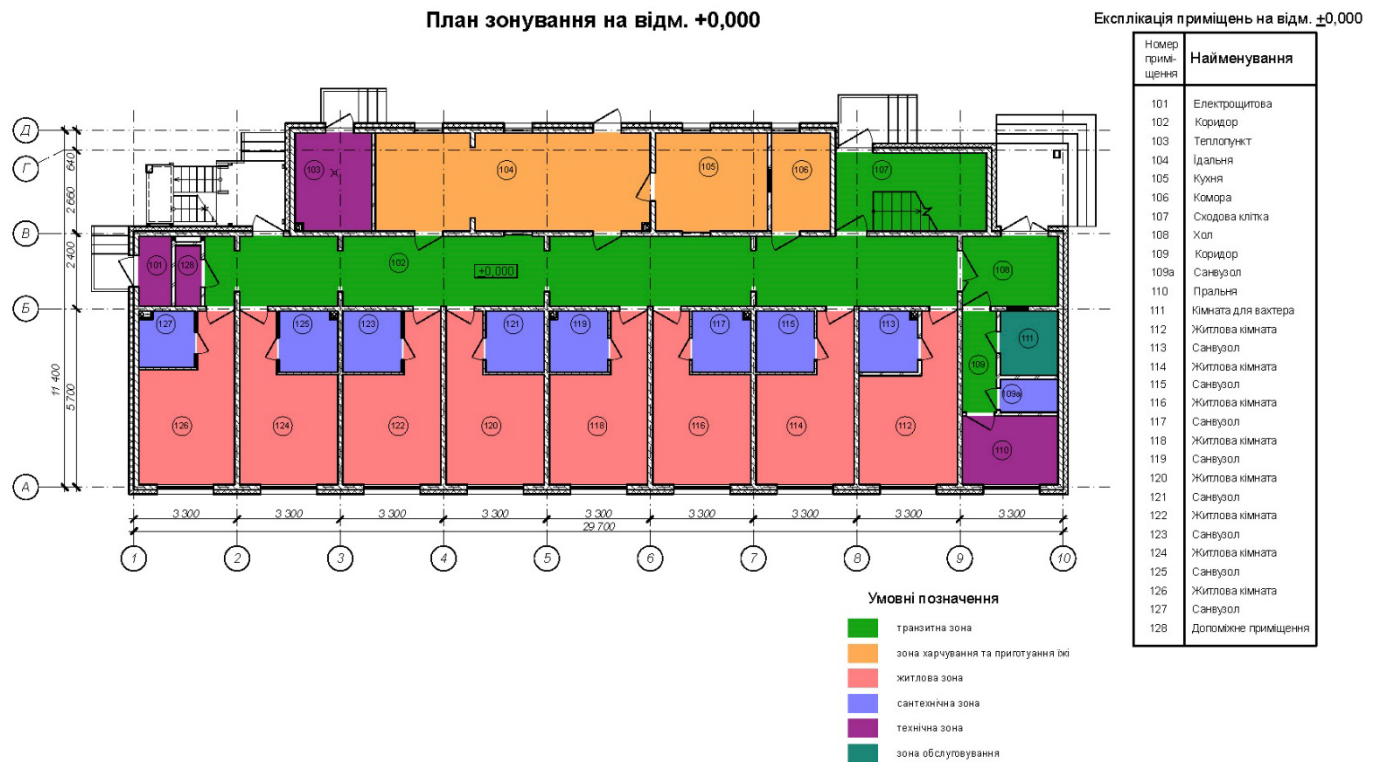
Зона прийому та приготування їжі знаходиться на першому поверсі. Зона приготування їжі розроблена згідно з технічного завдання та дотримання технологічних процесів приготування.

Зона відпочинку представлена балконом на другому поверсі та приміщенням одного поліпшеного номера, який також розміщується на другому поверсі.

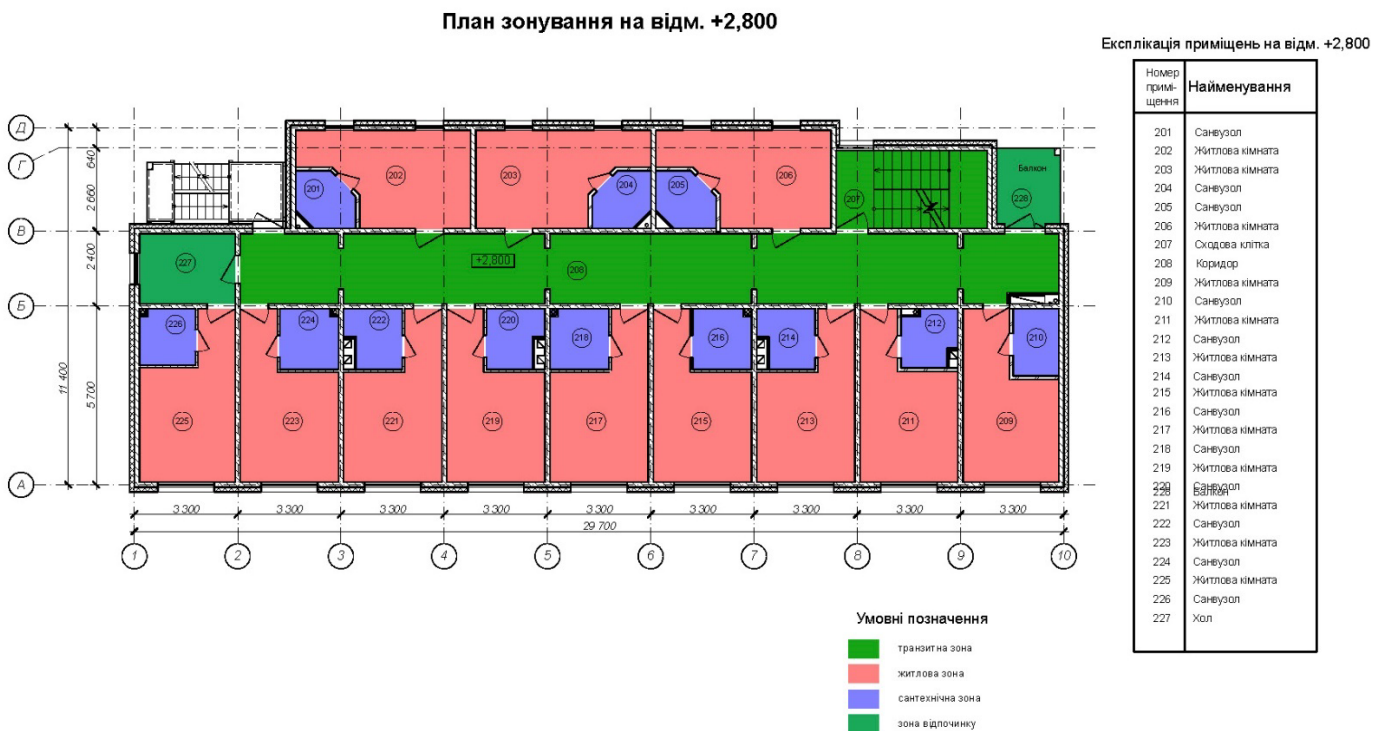
Зони для зберігання речей окремо не виділені та представлені індивідуальними шафами в житлових кімнатах.

Допоміжні приміщення, які забезпечують функціонування будівлі розташовані на першому поверсі, та деякі мають безпосередньо вихід на вулицю (електрощитова

та тепловий пункт). Інші допоміжні приміщення такі, як пральня, приміщення для зберігання прибирального інвентарю також розташовуються на першому поверсі.

Мал.4.2. План зонування на відм. $\pm 0,000$

Мал.4.3. План зонування на відм. +2,800

4.4. Плани поверхів

Перший поверх включає в себе:

— головний центральний вхід, який веде до холу, в якому розташована кімната з робочим місцем для вахтера. Хол має малу площу завдяки компактності будівлі та необхідністю вмістити всі необхідні відповідні приміщення, він головним чином слугує, як зона відокремлення вхідної зони від житлових кімнат та інших приміщень, тому в холі не передбачені місця для очікування та для відпочинку.

— житлові кімнати розраховані на проживання двох осіб.

— місце прийому представлено приміщенням з можливістю одночасного розміщення 22 осіб, завдяки лінійному розміщенню столів, які є наборними елементами, можливе інше розміщення відповідно до подій та нагод. Згідно з діючими нормами в даному приміщенні розташований рукомийник.

— секція, в якій розташовується приміщення приготування їжі сполучена з приміщенням для прийому їжі та приміщенням для зберігання продуктів.

— санвузлові приміщення розташовані безпосередньо з номерами та один загальний санвузол на поверсі.

— пральня з відповідним обладнанням.

— приміщення електрощитової та теплогенераторної мають безпосередньо вихід на зовні.

Другий поверх включає в себе:

— житловий поверх на якому розташовується 12 кімнат з санвузлами, одна з кімнат має поліпшене планування завдяки наявності невеликої вітальні. З поверху окрім основного виходу через сходову клітину є вихід до зовнішніх сходів.

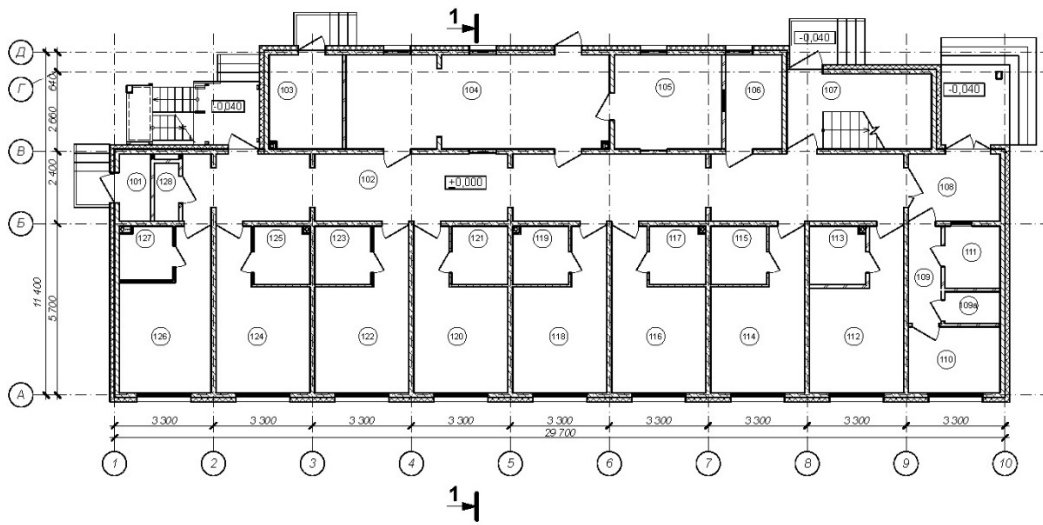
— житлові кімнати розраховані на проживання двох осіб.

— на поверсі розміщується відкритий балкон, який позиціонується як місце відпочинку.

— житлові кімнати розраховані на проживання двох осіб.

— санвузлові приміщення розташовані безпосередньо з номерами.

План на відм. +0,000

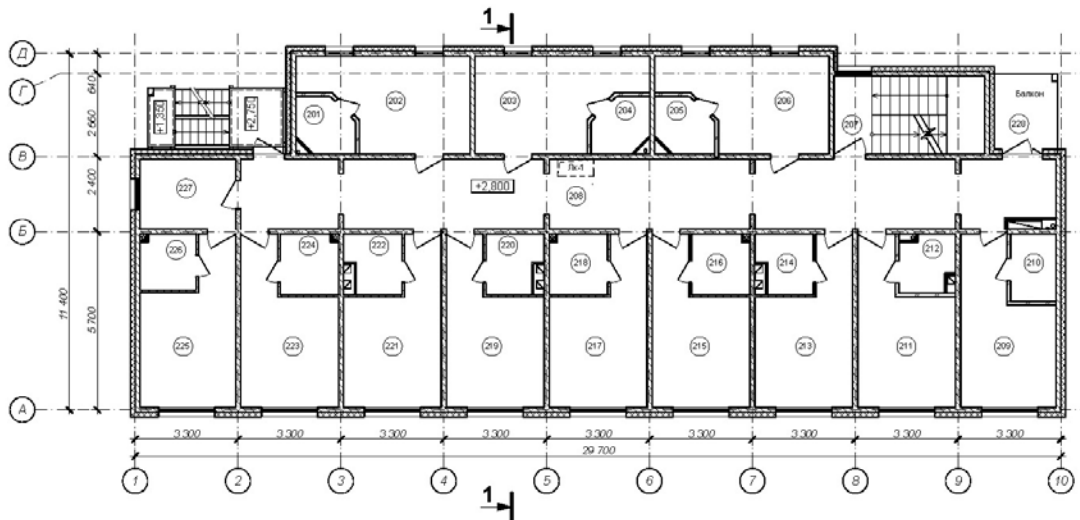

Експлікація приміщень на відм. ±0,000

Номер приміщення	Найменування
101	Електрощитова
102	Коридор
103	Теплопункт
104	Приміщення для прийому їжі
105	Кухня
106	Комора
107	Сходові клітка
108	Хол
109	Коридор
109a	Санвузол
110	Пральня
111	Кімната для вахтера
112	Житлова кімната
113	Санвузол
114	Житлова кімната
115	Санвузол
116	Житлова кімната
117	Санвузол
118	Житлова кімната
119	Санвузол
120	Житлова кімната
121	Санвузол
122	Житлова кімната
123	Санвузол
124	Житлова кімната
125	Санвузол
126	Житлова кімната
127	Санвузол
128	Допоміжне приміщення

Мал.4.4. План на відм. ±0.000

План на відм. +2,800

Експлікація приміщень на відм. +2,800

Номер приміщення	Найменування
201	Санвузол
202	Житлова кімната
203	Житлова кімната
204	Санвузол
205	Санвузол
206	Житлова кімната
207	Сходові клітка
208	Коридор
209	Житлова кімната
210	Санвузол
211	Житлова кімната
212	Санвузол
213	Житлова кімната
214	Санвузол
215	Житлова кімната
216	Санвузол
217	Житлова кімната
218	Санвузол
219	Житлова кімната
220	Санвузол
221	Житлова кімната
222	Санвузол
223	Житлова кімната
224	Санвузол
225	Житлова кімната
226	Санвузол
227	Хол

Мал.4.5. План зонування на відм. +2.800

4.5. Рішення дизайну інтер'єру

Дизайн в інтер'єрі гуртожитків для працівників має бути сучасним та багатофункціональним. Приміщення мають демонструвати чіткий зв'язок та безпосередню приналежність до динамічного розвитку сучасних можливостей та технологій. Матеріали мають відповідати екологічності та бути витривалими за часом в використанні з можливістю повторної переробки проектування об'єктів з більш тривалим терміном їхньої служби, з урахуванням можливості наступної утилізації, можливості розподілу, відокремлення та вторинного використання сировинних матеріалів з мінімальною шкодою та загрозою для екології, тобто застосовувати концепцію дизайну «від колиски - до колиски» (Cradle-to-Cradle, скор. C2C). Кольорова гамма має бути досить лаконічна з окремими кольоровими акцентами.

В оформленні приміщення холу використовуються матеріали підвищеного рівня експлуатації стійкими до агресивних миючих засобів. В вхідній зоні над дверним отвором розміщується повітряний обдув задля попередження проникнення холодного повітря ззовні. Використовується колірна гама світлих відтінків. Стеля підвісна з прихованими елементами інженерних мереж. В зоні холу розташована інформаційна дошка.

Витягнуте приміщення прийому їжі умовно поділяється завдяки виступаючим конструкціям перегородок, створюючи дві зони, перша з розміщенням 14 осіб та друга - 8

Стіни їдальні мають спокійний фон з елементами оздоблення у вигляді тематичних панно. Використовується колірна гама світлих відтінків. Динаміка у цьому приміщенні простежується завдяки декору стін, так і у формі столів і стільців. Стеля підвісна з вмонтованими елементами освітлювальних пристроїв та системи опалення і кондиціонування. Для підлоги застосовується керамічна плитка. Таж сама що використовується для коридорної частини для створення перетікаючого простору.

При оздобленні житлових кімнат використовуються типові меблі для готельного сегменту, але з ухилом в бік екологічності та довговічності матеріалів. Кольорова гама кімнат здебільш нейтральна, що робить їх використання «унісекс». Стеля — натяжна ПВХ біла напівматова «сатин» окрім вхідної зони де розташовується обладнання фанкойла та зони вздовж стіни у вигляді коробу для прокладання електротехнічних мереж живлення – гіпсокартон (фарбування). Стіни пофарбовані в пастельні колори. Підлога вкрита високостійким світлим ламінатом та в зоні входу облицьована плиткою. Сантехнічні вузли передбачають встановлення душової kabіни, умивальника з тумбою з дзеркалом над ними, унітаза, електричної рушникосушки, забезпечені достатньою кількістю розеток, мають примусове кероване вентилування. Оздоблення стін та підлоги – плитка, стеля фарбований вологістійкий гіпсокартон.

4.6. Конструювання меблів та обладнання

Меблі та обладнання, які використовуються мають бути витривалими за часом в використанні з можливістю повторної переробки проектування об'єктів з більш тривалим терміном їхньої служби, з урахуванням можливості наступної утилізації, можливості розподілу, відокремлення та вторинного використання сировинних матеріалів з мінімальною шкодою та загрозою для екології, тобто застосовувати концепцію дизайну «від колиски - до колиски» (Cradle-to-Cradle, скор. C2C).

Так як, площа житлових кімнат у гуртожитку невелика, вони облаштовуються компактними меблями для зручного проживання та відпочинку.

4.7. Ергономічні фактори дизайну інтер'єру гуртожитку

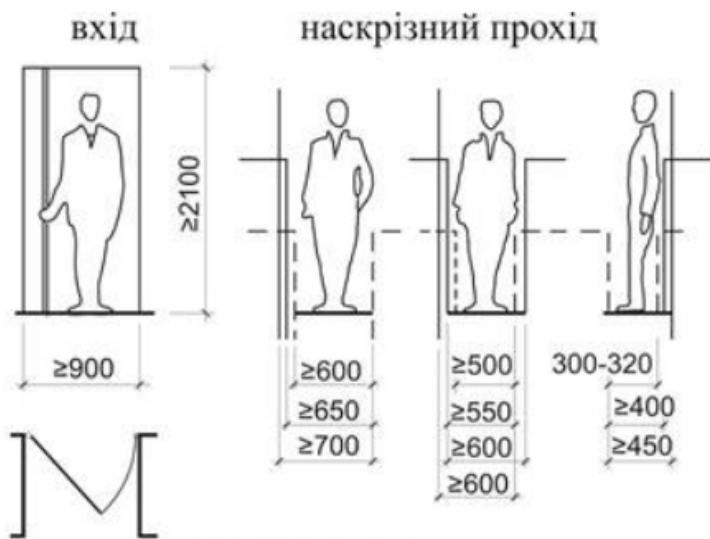
Формування та створення середовища проживання вимагає врахування природно-кліматичних і містобудівельних вимог, соціальних, культурних, дієвих, інформаційних, ергономічних, технологічних, естетичних, нормативних, економічних та інших факторів. Стало зрозумілим, що для розв'язання даної проблеми потрібно залучення сукупності всіх необхідних

концептів, знань, вмінь, інформації, матеріальних засобів та способів їх використання та застосування, спираючись на загальні основи загальнонаукової та спеціальних екологічних, використовуючи, архітектурно-урбаністичної, дизайнерської та інші методології.

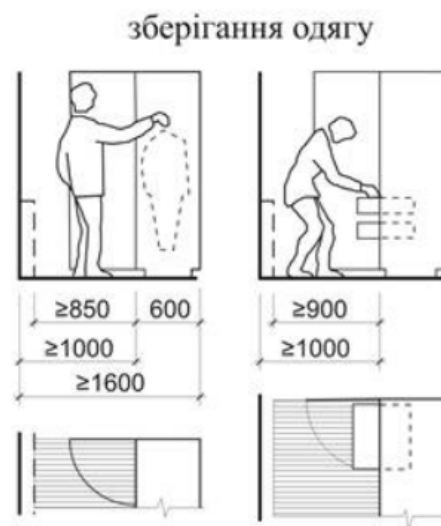
Гуртожиток є тимчасовим житлом для робітників, які потребують максимум зручності та комфорту. Житлові кімнати малі за площею, але мають розміщувати зручні спальні місця та інші предмети меблів та обладнання зручні для використання.

Вагомим аспектом є проживання декількох чужих осіб в одній кімнаті досить тривалий час. Для їх комфортного перебування необхідно створити відповідні умови задля забезпечення гідних умов проживання. Запропоновані для використання меблі для даного гуртожитку допомагають створити досить зручний простір кімнати.

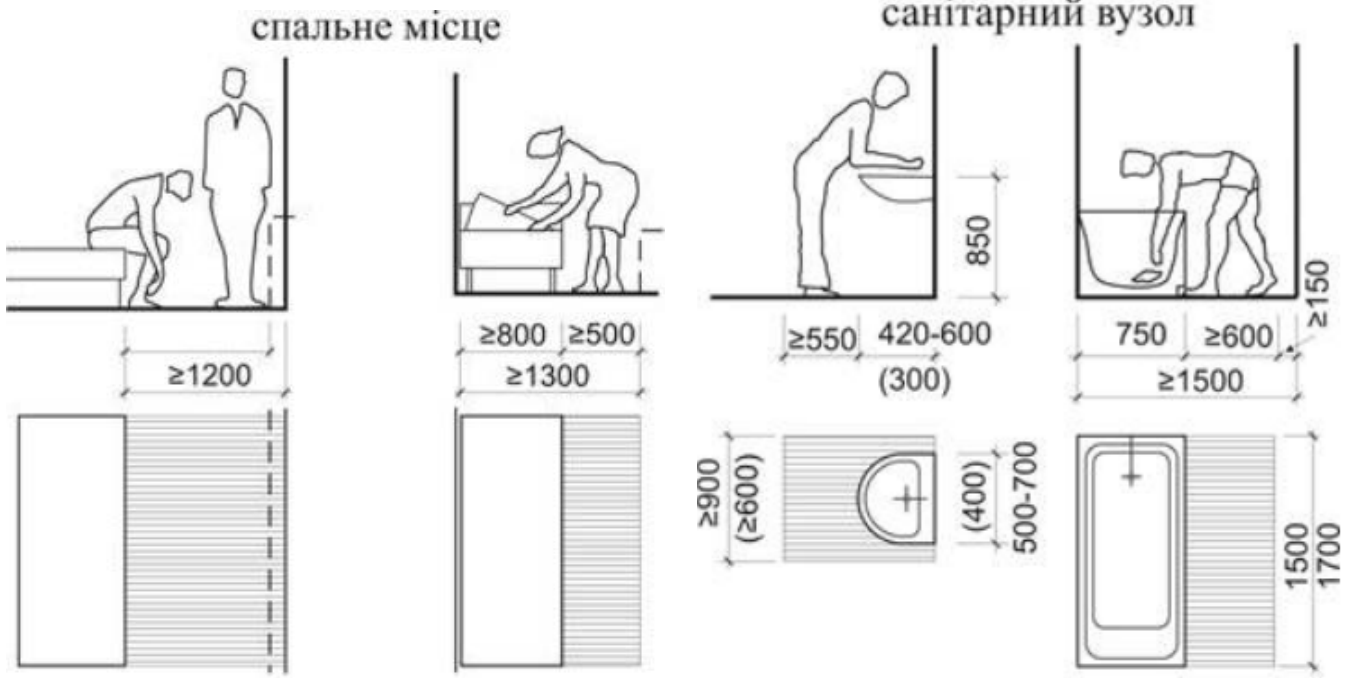
Провідну роль в формуванні дизайну інтер'єру належать антропометричним факторам, яким підчиняються форми та розміри меблів та обладнання, проходи між елементами меблів

Мал.4.6. Розміри проходів

Мал.4.7. Розміри для зберігання одягу

Мал.4.8. Розміри спального місця

Мал.4.9. Розміри санітарного вузла

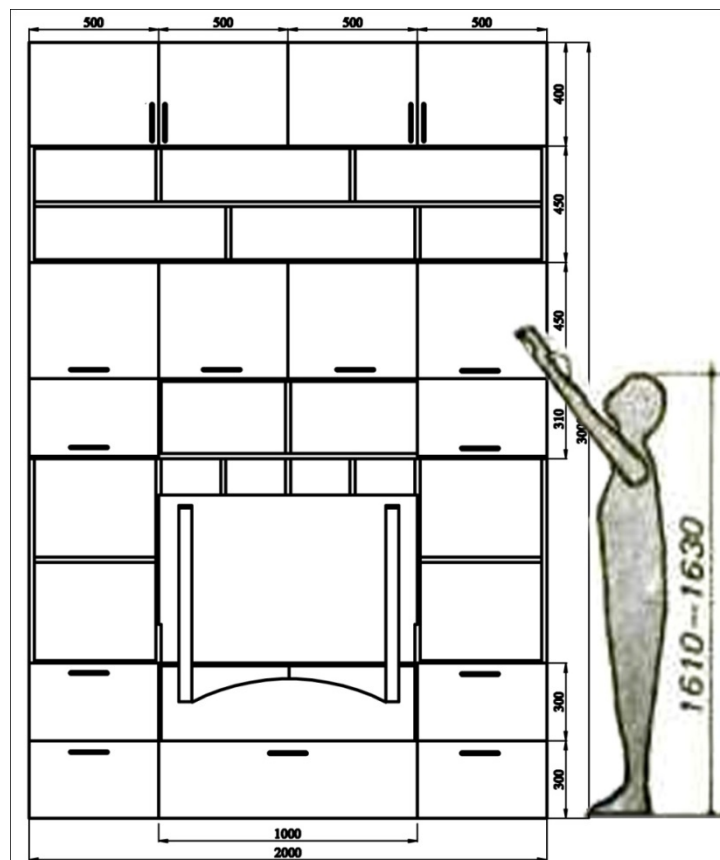

Рис.4.10. Вертикальне положення людини біля шафи

З Житлова кімната для одночасно є і спальнею і місцем поведення вільного часу. Отже від привильної схеми освітлення в такій багатофункціональній за використанням зоні напряду залежить загальне самопочуття, людин їїпсихологічний настрій і стан нервової системи. В денний час, коли наповнена сонячним світлом кімната є жвавою, а ввечері м'яке світло сприяє більш спокійній, затишній атмосфері.

Головне правило, якого слід дотримуватися при застосуванні штучного освітлення - це наявність максимально рівномірно розсіяного м'якого світла по всьому приміщенню. У кімнаті не має бути різкого, занадто яскравого освітлення та наявних темних кутів - допускаються виключно плавні світлові переходи в приміщенні.

Розташування і кількість світильників визначається від розмірів приміщення. Кімната ділиться на 2 головні зони – робочу та зону відпочинку, і до кожної з них вимагаються окремі вимоги до штучного освітлення.

У кімнаті для проживання двох людей розміщення освітлювальних пристроїв має бути загальним та зональним, в залежності від потреби використання. Наприклад, коли один сидить за ноутбуком, а другий спить, світло над столом не повинне заважати повноцінному відпочинку.

Рекомендується організувати в кімнаті «периметральне» освітлення за допомогою світлодіодних світильників, які монтуються по периметру стелі, що створюють м'яке, розсіяне, заповнююче світло. Таке освітлення ідеально використовувати для маленької кімнати, для того щоб візуально збільшити простір.

Таблиця 4.1. Рекомендовані рівні освітленості

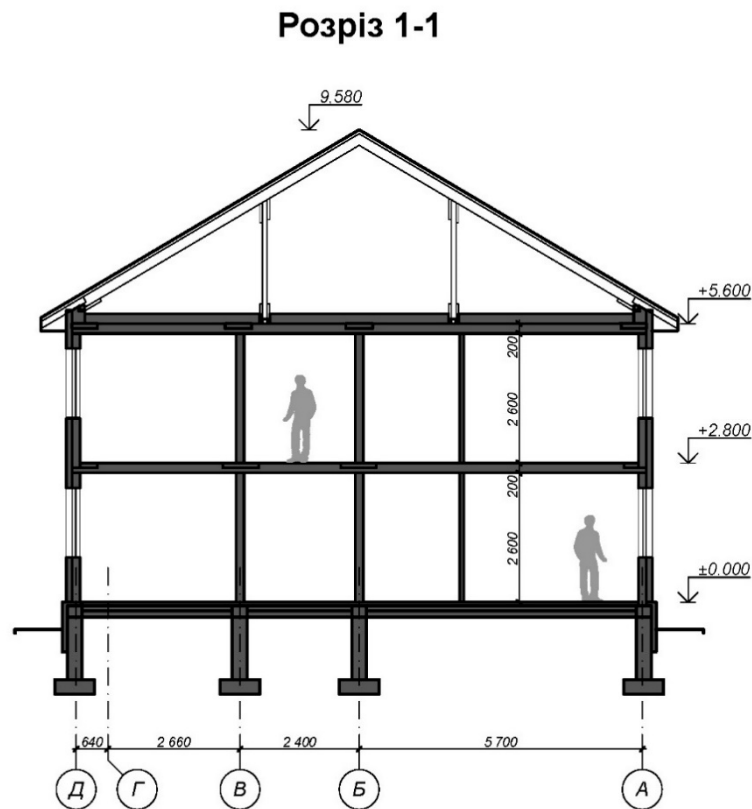
Функціональна зона	Освітленість (лк)	
	Люмінесцентні лампи	Лампи розжарювання
Письмовий стіл	300	150
Місця періодичного читання (крісло, диван, узголів'я ліжка)	200	100
Обідній стіл	200	100

У різних функціональних зонах житлових приміщень згідно діючих норм застосовують «рівень освітленості» з урахуванням загального та місцевого освітлення:

4.8. Інженерне проектування та конструювання

4.8.1. Архітектурно-будівельні рішення

Будівля являє собою двоповерхову споруду з холодним горищем, залізобетонними перекриттями, скатною покрівлею з покриттям з металочерепиці. Конструкції покрівлі виконано з деревини.

Мал.4.11. Розріз 1-1

За відмітку 0,000 принята відмітка чистої підлоги першого поверху будинку.

Конструктивні рішення залізобетонних фундаментів, залізобетонних стін, залізобетонних перекриттів, прийняті по кресленням заводу виробника.

Перекриття над другим поверхом утеплюється пінополістеролботоном 300мм. Дах над будинком не утеплюється. Для захисту крокв від вологи і гниття в даху повинні бути забезпечена вентиляція горища за допомогою продухів.

Мауерлати та інші частини кроквяної системи, що стикаються з матеріалом кладки, ізолюють прокладками із рулонних гідроізоляційних матеріалів.

У разі використання деревини вологістю більше 18% за масою при монтажі кроквяної системи з'єднання елементів слід виконувати тільки на болтах. Елементи кроквяної системи повинні бути гладко застругані з усіх боків.

Несучі елементи виконувати з деревини хвойних порід не нижче другого сорту. Дерев'яні крокви і лати горищних покриттів слід піддавати вогнезахисній обробці.

По верху крокв перед установкою лат укласти гідроізоляційну мембрану. Парапет виконано з червоної керамічної цегли М75 на цементно-піщано розчині.

Зовнішнє оздоблення та утеплення.

Зовнішні стіни будинку утеплено ПСБС 150мм. Оздоблення стін - фарба або кольорова штукатурка.

Цоколь утеплено екструдованим пінополістеролом 100мм, оздоблення - облицювальний камнем.

В місцях розташування зовнішніх дверей влаштовано термовставки, зовнішні відкоси виконано з ПСБС.

4.8.2. Основні рішення водопостачання та каналізації

Водопостачання та каналізація розроблено у відповідності з діючими Державними Будівельними Нормами та на підставі вихідних даних. Якість води в системі господарсько-питного водопостачання відповідає вимогам ДСТУ 7525:2014«Вода питна». Вимоги та методи контролювання якості». Температура води для мережі гарячого водопостачання в місцях вживання складає не нижче 50 оС.

Норми водопостачання та водовідведення на господарсько-питні потреби прийняті згідно ДБН В.2.5-64:2012.

Витрати на пожежогасіння згідно з ДБН В.2.5-74:2013 приймаються 10 л/с.

Тривалість пожежогасіння приймається 3 години.

Необхідні напори прийняті:

- згідно ДБН В.2.5-64:2012 п 6.6 тиск води в системі господарчо-питного водопроводу на відмітці найбільше низько розташованого санітарно-технічних приладів не повинен перевищувати 0.45 МПа, на відмітці найбільше вище розташованих приладів – 0.1 МПа (згідно паспортних даних санітарних приладів).

Водопровід господарсько-питний.

Джерелом господарчо-питного водопостачання будівлі є існуюча артезіанська свердловина.

Проектом передбачено внутрішні мережі холодного та гарячого водопостачання господарсько-питного водопроводу. Мережі водопостачання запроектовані із поліпропіленових труб РЕ-Хс, виробництва "KAN-therm" (Польща) та поліпропіленових труб "ЕКОPLASTIK" (Чехія) згідно з ДБН В.2.5-64:2012 п.9.1.

Запроектована водопровідна мережа холодного водопостачання забезпечує одночасне споживання господарсько-питних потреб.

Мережі водопостачання санітарних вузлів проектом передано із поліетиленових труб Д=18-25 мм "KAN-therm" (Польща). Розподільча мережа водопроводу (під стелею коридору) з поліпропіленових труб Ø25 мм. та Ø32 мм. "ЕКОPLASTIK" (Чехія). Передбачити влаштування компенсаторів на ділянках трубопроводів мереж подаючого (Т3) і зворотного (Т4) гарячого водопостачання.

Прокладка мереж холодного та гарячого водопостачання санітарних вузлів передбачена (в конструкціях підлоги та стін) - методом "труба в трубі" по технології системи KAN - therm прихована.

Труби з'єднуються за допомогою латунних виробів зажимного типу (натяжним латунним або полімерним кільцем). Розподільча мережа водопроводу (під стелею коридору) з поліпропіленових труб Ø25 мм. та Ø32 мм. "ЕКОPLASTIK" (Чехія) є відкритою.

Розподільчі мережі гарячого водопостачання проектом передані із поліетиленових труб $D=20-32$ мм "Екопластик" (Чехія).

Усі трубопроводи мережі гарячого водостачання ізолюються трубною ізоляцією з пористого поліуретану завтовшки 9 мм. ("ISOFOFOM", та інші). Розводка трубопроводів розподільчих мереж поверхова і виконується відкрито по конструкціям стін та конструкціям будівлі з влаштуванням компенсаторів. З'єднання поліпропіленових труб виконується за допомогою горячого зварювання.

Джерелом гарячого водопостачання є тепломеханічне обладнання, яке розташовано у теплпункті на першому поверсі (поз.№103).

Трубопроводи в санітарних вузлах передбачається прокладати приховано. Стояки та магістралі прокладаються закрито в шахтах та нішах, ізолюються від втрат тепла. Як основний теплоізоляційний матеріал передбачається ізоляція типу „Isofom”.

Відведення господарсько-побутових стоків від санітарних вузлів та приборів передбачається до внутрішньо-майданчикових мереж побутової каналізації, з подальшим приєднанням до існуючої міської каналізаційної мережі.

4.8.3. Основні рішення опалення та вентиляції

Системи вентиляції та кондиціонування запроектовані для підтримки необхідних параметрів та санітарно-гігієнічних умов повітря в приміщеннях будівлі.

Вентиляція для всіх житлових приміщень передбачена природно-механічна.

Приплив зовнішнього повітря відбувається через фрамуги вікон житлових приміщень, а видалення повітря передбачається побутовими вентиляторами після перетікання через щілини під дверима (або отвори в дверях).

Витяжні вентилятори розміщуються в площі підвісної стелі санвузлів та гнучкими повітропроводами під'єднуються до викидних каналів, що йдуть на горище в шахти.

В якості вентиляторів санвузлів передбачається використання побутових осьових вентиляторів фірми ВЕНТС з таймером, для всіх інших приміщень з індивідуальним включенням.

Для приміщення кухні проект передбачає механічну припливно-витяжну вентиляцію.

Для підготовки припливного повітря проект передбачає використання установки Вентс МПА 2500В фірми ВЕНТС.

Установка передбачає фільтрацію зовнішнього повітря, нагрівання його в холодний період року та подачу повітря в приміщення.

Повітря подається в приміщення через розподільники повітря DBQ.

Для видалення повітря з кухні передбачається механічними кухонними витяжками. Повітропровід зовнішнього повітря покриваються ізоляцією ISOVER фольгою ним, негорючим ISOTEC KIM-AL.

Для теплого періоду року передбачено охолодження повітря в фанкойлах фірми MYCOND. Функціональна приналежність систем певному приміщенню вказана в характеристики вентиляційно-опалювального обладнання.

Передбаченоє використання двотрубних моделей фанкойлів для охолодження повітря в теплий період та нагріву в холодний період.

В приміщеннях їдальні та кухні встановлені касетні фанкойли МСФК-03, а в приміщеннях житлових кімнат та коридорі встановлюються каналні фанкойли МСФС-02.

Касетні фанкойли вмонтовуються в між стельовому просторі так, що видимою в підвісній стелі є лише лицьова панель. Повітря забирається та подається в приміщення через решітки на лицьовий панелі.

Фанкойли житлових кімнат також вмонтовуються в між стельовому просторі, мають решітку забору рециркуляційного повітря та патрубок з решіткою подачі повітря в приміщення.

Фанкойли, що розміщуються в коридорах, вмонтовуються в між стельовому просторі, мають решітку забору рециркуляційного повітря та гнучкі повітропроводи з розподільниками повітря для подачі повітря.

Всі фанкойли мають фільтри грубої очистки повітря.

4.8.4. Основні електротехнічні рішення

Живлення електроенергією будівлі згідно з ТУ на електропостачання передбачено від РП-0,4 кВ існуючої ТП кабельними лініями, що взаємно резервуються.

Задля забезпечення автономності та збереження навколишнього середовища на даху передбачене встановлення сонячних батарей.

Для вводу електричних мереж, установки ВРП та розподілу електроенергії передбачене приміщення електрощитової на 1 поверсі на відм. 0,000 .

Електрощитова укомплектована захисними засобами.

По ступіню надійності електропостачання електроспоживачі житлового будинку відносяться до II-ої категорії .

Живлення електроприймачів теплового пункту (щит ЩСітп), а також аварійного освітлення, систем зв'язку, систем відеонагляду та замково-переговорного пристрою (щит ЩРА-1) передбачено від двох вводів через пристрої АВР.

Для електроустановки житлового будинку прийнята система заземлення TN-C-S.

4.9. Рішення з інженерної підготовки території і захисту будинків,будівель і споруд від небезпечних природних чи техногенних факторів

Передбачені заходи з інженерної підготовки території яка підлягає забудові. До складу цих заходів входять наступні заходи: вертикальне планування поверхні землі, що забезпечує найбільш доцільні та економічні умови для вертикальної посадки будівель і споруд на місцевості, відведення дощових і талих вод до місць скидання, створення необхідних поздовжніх ухилів мощення.

4.10. Охорона праці

Проектом пропонується керуватися такими нормативно-правовими документами:

- Закон України «Про охорону праці»;
- НПАОП 0.00-1.62-12 Правила охорони праці на автомобільному транспорті;
- НПАОП 0.00-3.07-09 Норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам загальних професій різних галузей промисловості;
- НПАОП 0.00-4.26-96 Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту;
- НПАОП 0.00-6.18-04 Порядок проведення огляду, випробування та експертного обстеження (технічного діагностування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки;
- НПАОП 0.00-8.24-05 Перелік робіт з підвищеною небезпекою;
- НПАОП 40.1-1.21-98 Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів;
- ДСТУ 7238:2011 ССБП. Засоби колективного захисту працюючих. Загальні вимоги та класифікація;
- ДСТУ ISO 7010:2009 Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Знаки безпеки використовувані на робочих місцях і в місцях громадської призначеності.(ISO 7010:2007, IDT);
- ГОСТ 12.1.005-88 ССБТ. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны;

- ДБН В.2.2-28:2018 Будинки і споруди. Будинки адміністративного та побутового призначення;
- ДБН В.2.5-28:2006 Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення;
- ДБН В.2.5-64:2012 Інженерне обладнання будинків і споруд. Внутрішній водопровід та каналізація;
- ДБН В.2.5-67:2013. Опалення, вентиляція та кондиціонування;
- ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень;
- Технічний регламент засобів індивідуального захисту, затверджений постановою Кабінету м міністрів України від 27.08.2008 № 761;

4.10.1. Заходи щодо забезпечення безпеки процесів та виробів

Виробниче обладнання, пристрої та інструменти протягом усього періоду експлуатації повинні відповідати вимогам безпеки згідно з ГОСТ 12.2.003-91.

Небезпечні місця на устаткуванні і в приміщеннях (будинках, спорудах) захищаються спеціальними бортами й огорожами.

Робочі місця, виконання робіт на яких пов'язане з небезпекою для працівників, повинні позначатися знаками безпеки згідно з ДСТУ ISO 7010:2009

Виробничі процеси протягом усього часу їх функціонування повинні відповідати вимогам безпеки згідно з ГОСТ 12.3.002-75.

Профілактичне обслуговування та ремонтування транспортних засобів і технологічного обладнання та апаратів необхідно виконувати відповідно до розроблених технологічних регламентів та процедур.

Профілактичне обслуговування та ремонт обладнання і транспортних засобів проводиться на спеціально відведених робочих місцях (постах), оснащених необхідним обладнанням, пристосуваннями, інструментом, приладами згідно з нормативно-технологічною документацією.

Відповідно до вимог ст.17 Закону України «Про охорону праці», Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом

Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, власник підприємства зобов'язаний за свої кошти організувати проведення попереднього (при вступі на роботу) та періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів обслуговуючого персоналу, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, а також щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року .

Працівникам та посадовим особам на роботах зі шкідливими умовами праці, а також в несприятливих температурних умовах або пов'язаних із забрудненнями повинні видаватися безкоштовно спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту відповідно до НПАОП 0.00-3.07-09.

4.10.2. Заходи щодо забезпечення безпеки процесів та виробів

Електроосвітлення приміщень запроектоване у відповідності з ДБН В.2.5-28-2006, ДБН В. 2.5-23-2003.

Приміщення і робочі місця забезпечені штучним освітленням, достатнім для безпеки виконання робіт, перебування і переміщення людей згідно з ДБН В.2.5-28-2006. Штучне освітлення в приміщеннях і на робочих місцях відповідає вимогам ВНТП 02-85, НПАОП 0.00-1.62-12.

Проектом передбачаються заходи по захисту від шуму та вібрацій, що створюються опалювально – вентиляційним та насосним обладнанням. До них належать:

- використання малошумного низькошвидкісного обладнання;
- влаштування віброоснов та віброізоляторів під вентилятори;
- влаштування гнучких вставок на приєднанні трубопроводів та повітропроводів до обладнання;
- застосування шумоглушників на всмоктувальних та нагнітаючих патрубках вентиляторів.

У приміщеннях перевищення допустимих, згідно ГОСТ 12.1.003-83 рівнів звукового тиску і вібрації від обладнання відсутні.

4.10.3. Заходи з вибухопожежної та пожежної безпеки

Були використані такі нормативні документи:

- Закон України «Про пожежну безпеку»;
- НАПБ А.01.001-2004 Правила пожежної безпеки в Україні;
- НАПБ Б.03.001-2004 Типові норми належності вогнегасників;
- НАПБ Б.03.002-2007 Норми визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою;
- НАПБ Б.06.004-2005 Перелік однотипних за призначенням об'єктів, які підлягають обладнанню автоматичними установками пожежогасіння та пожежної сигналізації;
- ДБН В.2.5-56:2010 Інженерне обладнання будинків і споруд. Системи протипожежного захисту;
- ДСТУ ISO 6309:2007 Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір (ISO 6309-1987, IDT);
- ГОСТ 12.4.026-76 ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности;
- НПАОП 40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок;

Щоб забезпечити вибухопожежну й пожежну безпеку під час експлуатування всі існуючі приміщення обладнані автоматичними установками пожежогасіння та пожежної сигналізації.

Територія а також будівлі й споруди обладнані відповідними знаками безпеки відповідно до ДСТУ ISO 6309:2007.

Приміщення будівлі мають бути оснащені первинними засобами пожежогасіння відповідно до НАПБ Б.03.001-2004.

Щоб запобігати пожежам та своєчасно їх гасити на початковій стадії наказом (інструкцією) установлюють протипожежний режим, що регламентує.

- можливість паління (місце для куріння), застосування відкритого вогню, побутових нагрівальних приладів;

- порядок проведення тимчасових пожежонебезпечних робіт (у тому числі зварювальних);
- правила проїзду та стоянки транспортних засобів;
- порядок прибирання відходів, зберігання примашеного спецодягу та ганчір'я;
- порядок відключення від мережі електрообладнання в разі пожежі;
- порядок проходження посадовими особами й перевірки знань з питань пожежної безпеки, та навчань з пожежно-технічного мінімуму з призначенням осіб, відповідальних за їх проведення;
- порядок експлуатування і обслуговування технічних засобів протипожежного захисту (протипожежного водопроводу, установок пожежної сигналізації, автоматичного пожежогасіння, димовидалення, вогнегасників тощо);
- порядок проведення планово попереджувальних ремонтів та оглядів електроустановок, опалювального, технологічного та іншого інженерного обладнання;
- дії працівників та праживаючих у разі виявлення пожежі.

Працівники та проживаючі мають бути ознайомлені з цими вимогами на інструктажах, під час проходження пожежно-технічного мінімуму тощо. Витяги з наказу (інструкції) з основними положеннями слід вивішувати на видних місцях.

4.10.4.Надання першої долікарської допомоги

Надання першої допомоги при нещасних випадках:

При пораненні необхідно зняти чи розірвати одягу, щоб виявити рану, витерти кров навколо рани і краї її змастити йодом, а після – накласти ватний тампон і забинтувати. Сильний крововилив зупинити за допомогою джгута. Коли немає джгута можна користуватися ремінцем, хусткою чи косинкою.

Джгут накладається літом на 2 години, зимою на 1 годину.

При ударі слід застосувати лід, холодні компреси, стягуючі пов'язки.

При розтягненні м'язів кладуть холодні компреси в область суглоба.

При вивиху руки в ліктьовому суглобі необхідно прибинтувати руку до

тулуба, не міняючи того кута, який виник в суглобі в результаті вивиху. Вправляти вивих без лікаря не можна.

Основне завдання першої допомоги при переломах – створити спокій потерпілому, для чого необхідно накласти шину з дошок, прутів, картону і т. п. При відкритому переломі спочатку накладають стерильну пов'язку на рану, а після уже бинтують шину. Шину слід покрити товстим шаром вати чи матерії, а після перебинтувати.

Втрата свідомості (ВС) – це стан, коли потерпілий не реагує ні на що, нерухомий, не відповідає на запитання.

Причини можуть бути різні, але всі вони пов'язані з ураженням центру свідомості мозку (при травмах, шоці, нестачі кисню, замерзанні тощо). Ознаки ВС виявляються у широкому спектрі симптомів, починаючи від шоку, непритомності, закінчуючи станом клінічної смерті. При ВС велику небезпеку для життя потерпілого становить западання язика і потрапляння блювотних мас у дихальні шляхи, що призводить до їх закупорювання.

Допомога. В першу чергу необхідно винести потерпілого з місця події, потім вивільнити дихальні шляхи, покласти на бік. У випадку зупинки дихання і серцебиття треба розпочати оживлення методом штучного дихання і закритого масажу серця. Людину, що втратила свідомість, не можна поїти. Транспортувати її треба у фіксованому стані на боці.

До оживлення входить проведення двох основних процедур: заходів щодо відновлення дихання (штучне дихання) та серцевої діяльності (зовнішній масаж серця). Тому, хто надає долікарську допомогу, треба розрізняти життя і смерть. Так, серцебиття визначається рукою або на слух зліва, нижче соска, а також на шиї, де проходить найбільша сонна артерія або ж на внутрішній стороні передпліччя. Наявність дихання встановлюється за рухами грудної клітки, за зволоженням дзеркала, прикладеного до носа потерпілого, за звуженням зіниць при раптовому освітленні очей або після їх затемнення рукою.

При встановленні ознак життя необхідно негайно розпочати надання

допомоги. Але навіть при відсутності перелічених ознак до тих пір, поки немає повної впевненості у смерті потерпілого, необхідно надавати йому допомогу у повному обсязі. Смерть складається з двох фаз: клінічної та біологічної. Клінічна смерть триває 5-7 хв., але незворотні явища в тканинах ще відсутні. У цей період, поки ще не сталось тяжких уражень мозку, серця та легень, організм можна оживити. Першими ознаками біологічної смерті є: помутніння рогівки та її висихання, деформація зіниць при здавлюванні, трупне задубіння, трупні синюваті плями.

Штучне дихання (ПД). Найефективнішим способом ШД є дихання «з легень у легені», яке проводиться « з рота в рот» або « з носа в ніс». Для цього відводять голову потерпілого максимально назад і пальцями затискають ніс (або губи). Роблять глибокий вдих, притискають свої губи до губ потерпілого і швидко роблять глибокий видих йому в рот. Вдування повторюють кілька разів, з частотою 12-20 раз на хв. З гігієнічною метою рекомендується рот потерпілого прикрити шматком тонкої тканини.

Якщо пошкоджено і обличчя проводити ШД з «легень в легені» – неможливо, треба застосувати метод стиснення і розширення грудної клітки шляхом складання і притискання рук потерпілого до грудної клітки з їх наступним розведенням у боки.

Зовнішній масаж серця. Здійснюється у випадку його зупинки. При цьому робиться ритмічне стиснення серця між грудиною та хребтом. На нижню частину грудини кладуть внутрішньою стороною зап'ястя одну руку, на яку з силою надавлюють з частотою 60 разів на хв. Покладеною зверху другою рукою. Сила здавлювання повинна бути такою, щоб грудина зміщувалась вглибину на чотири, п'ять см., масаж серця доцільно проводити паралельно з Ш Д для чого після двох – трьох штучних вдихів роблять 15 здавлювань грудної клітки.

При правильному масажі серця під час натискання на грудну клітку відчуватиметься легкий поштовх сонної артерії і звужаться протягом кількох секунд зіниці, а також порожевіє шкіра обличчя і губи, з'являться самостійне дихання. Не втрачайте пильності. Не забувайте про можливість зупинки серця або дихання. Ви

тільки почали надавати першу допомогу. Будьте готові до раптового другого приступу. Щоб його не пропустити, треба стежити з зіницями, кольором шкіри і диханням, регулярно перевіряти частоту і ритмічність пульсу.

Шок. Причини – сильний біль, втрата крові, утворення у пошкоджених тканинах шкідливих продуктів, що призводить до виснажування захисних можливостей організму, внаслідок чого виникають порушення кровообігу, дихання, обміну речовин.

Ознаки – блідість, холодний піт, розширені зіниці, короткочасна втрата свідомості, посилене дихання і пульс, зниження АТ. При важкому шоці –

блювання, спрага, попелястий колір обличчя, посиніння губ, мочок вух, кінчиків пальців, інколи може спостерігатися мимовільне сечовиділення.

Допомога: для запобігання і розвитку шоку є ефективна та своєчасна допомога, яка надається при будь-якому пораненні. Якщо шок посилюється, необхідно надати першу допомогу, яка відповідає пораненню. Потім потерпілого закутують у ковдру, кладуть у горизонтальне положення з дещо опущеною головою. У разі спраги, коли не має пошкоджень внутрішніх органів, дають пити воду. Заходами, що перешкоджають виникненню шоку, є тиша, тепло, зменшення болю, пиття рідини.

Непритомність. Причини – раптова недостатність кровонаповнення, мозку під впливом нервово – емоційного страху, вертикального прискорення тіла, нестачі свіжого повітря тощо. Ці фактори сприяють рефлекторному розширенні м'язових судин, внаслідок чого знекровлюється мозок.

Ознаки – звичайно непритомність настає раптово, але інколи перед нею буває блідість, блювання, позиви до блювання, слабкість, позіхання, посилене потовиділення. У цей період пульс прискорюється, АТ знижується. Під час непритомності пульс уповільнюється до 40-50 ударів за хвилину.

Допомога. При непритомності треба покласти хворого на спину, трохи підняти (на 15-20 см) нижні кінцівки для поліпшення кровообігу мозку. Потім вивільнюють шию і груди від одягу, який їх здавлює, поплескують по щоках, поливають обличчя, груди холодною водою, дають нюхати нашатирний спирт. Якщо потерпілий починає

дихати з хрипінням або дихання немає, треба думати про западання язика. У крайньому разі вживають заходи до оживлення.

Струс мозку. Причини – травматичне пошкодження тканин в діяльності мозку внаслідок падіння на голову, при ударах і забитті голови. При цьому можуть виникати дрібні крововиливи і набряк мозкової тканини.

Ознаки – моментальна втрата свідомості, яка може бути короткочасна або тривати кілька годин. Можуть спостерігатися порушення дихання, пульсу, нудота, блювання.

Допомога. Для запобігання удушенню потерпілого у несвідомому стані від западання язика або блювотних мас його кладуть на бік або на спину, при цьому голова має бути повернута на бік. На голову кладуть охолоджувальні компреси, при відсутності або порушенні дихання проводять штучне оживлення. Потерпілого ні в якому разі не можна намагатися напоїти! При першій можливості потерпілого треба негайно госпіталізувати до лікувального закладу у супроводі особи, яка вміє надавати допомогу для оживлення.

Кровотечі. Причини – пошкодження цілісності кровоносних судин внаслідок механічного або патологічного порушення.

Ознаки – артеріальна кровотеча характеризується яскраво-червоним кольором крові. Кров б'є фонтаном. При капілярній кровотечі вона виділяється краплями. Венозна кров має темно-червоне забарвлення.

Допомога. Артеріальну кровотечу зупиняють за допомогою давлучої пов'язки. При кровотечі з великим припливом крові – передавлюють артерію пальцем вище місця поранення, а потім накладають давлучу пов'язку. При кровотечі стегнової артерії накладають джгут вище від місця кровотечі. Під джгут кладуть шар марлі, щоб не пошкодити шкіру і нерви, і вставляють записку із зазначеним часом його накладання.

Тривалість використання джгута обмежується двома годинами, інакше омертвіє кінцівка. Якщо протягом цього періоду немає можливості забезпечити додаткову допомогу, то через 1,5-2 год. Джгут на кілька хвилин відпускають,

кровотечу при цьому зменшують іншими методами (давлючим тампоном), а потім знову затягують джгут. При кровотечі сонної артерії рану по можливості здавлюють пальцем, після чого набивають великою кількістю марлі, тобто роблять тампонування.

Капілярна кровотеча добре зупиняється давлючою пов'язкою. Для цього шкіру навколо обробляють розчином йоду, спирту, горілки, одеколону. Якщо з рани виступає сторонній предмет, в місці локалізації його треба зробити у пов'язці отвір, інакше цей предмет може ще глибше проникнути в середину і викликати ускладнення. Венозну кровотечу зупинити легше, ніж артеріальну. Для цього досить підняти кінцівку, максимально зігнути її в суглобі, накласти давлючу пов'язку.

Якщо потерпілий відкашлює яскраво червоною спіненою кров'ю – легенева кровотеча. При цьому дихання утруднене. Хворого кладуть у напівлежаче положення, під спину підкладають валик, на груди кладуть холодний компрес. Хворому забороняється говорити і рухатись, необхідна госпіталізація.

Кровотеча з травного тракту характеризується блюванням темно- червоною кров'ю, що зілася. Потерпілому забезпечують напівлежаче положення, ноги згинають в колінах. При значній крововтраті може розвинутиш шок. Перш за все треба зупинити кровотечу, по можливості напоїти чаєм. Потерпілому надають положення, при якому голова, для нормального її кровозабезпечення має бути дещо нижче тулуба.

Переохолодження, дії на організм холодого фактора і розладу функцій життєво важливих систем організму, який настає при цьому. Цьому сприяє втома, малорухомість.

Ознаки. На початковому етапі потерпілого морозить, прискорюється дихання і пульс, підвищується артеріальний тиск, потім настає переохолодження, рідшає пульс, дихання, знижується температура тіла. Після припинення дихання серце може ще деякий час скорочуватись. При зниженні температури тіла до 34-320С затьмарюється свідомість, припиняється вільне дихання, мова стає неусвідомленою.

Допомога. При легкому ступені переохолодження розігрівають тіло шляхом розтирання. Дають випити кілька склянок теплої рідини.

При середньому і важкому станах енергійно розтирають тіло шерстяною тканиною до почервоніння шкіри, дають багато гарячого пиття, молоко з цукром,

100-150г 40% спирту-ректифікату. Якщо потерпілий слабо дихає роблять штучне дихання. Після зігрівання потерпілого і відновлення життєвих функцій створюють спокій, закутують у теплий одяг.

Відмороження. Виникає тільки при тривалій дії холоду, при дотиканні тіла до холодного металу на морозі, і з зрідженим повітрям або сухою вуглекислою, при підвищеній вологості і сильному вітрі, при не дуже низькій температурі повітря (0С). Сприяє відмороженню загальне ослаблення організму в наслідок голодування, втоми або захворювання. Найчастіше відморожуються пальці рук і ніг, ніс, вуха, щоки.

Розрізняють 4 ступеня відмороження тканин:

- почервоніння і набряк;
- утворення пухирів;
- утворення струпа;
- омертвіння частин тіла.

Допомога. Розтирання і зігрівання на місці події. Бажано помістити потерпілого біля джерела тепла і тут продовжити розтирання. Краще розтирати відморожену частину спиртом, горілкою, одеколоном, а також рукавицею, хутровим коміром. Не можна розтирати снігом. Після порожевіння відморожене місце витирають до суха, змочують спиртом, горілкою або одеколоном. Взуття з відморожених частин тіла треба дуже акуратно зняти, якщо це не вдається зробити, треба розпороти ножом ті частини одягу або взуття, які утруднюють доступ до ушкоджених ділянок тіла.

Перегрівання. Настає внаслідок тривалого перебування на сонці без захисного одягу, при фізичному навантаженні у нерухомому вологому повітрі. Легкий ступінь – загальна слабкість, недомогання, запаморочення, нудота, посилена спрага, шкіра обличчя червона, вкрита потом, пульс і дихання прискорені, температура тіла 37,5 – 38,9°С.

Середній ступінь – температура тіла 39 – 40°С, сильний головний біль, різка м'язова слабкість, миготіння в очах, шум в вухах, болі в ділянці серця, виражене почервоніння шкіри; сильне потовиділення, посиніння губ, прискорення пульсу до 120 – 130 ударів за хвилину, часте і поверхневе дихання. Тяжкі ступені перегрівання тіла кваліфікуються по різному: якщо температура повітря висока і його вологість підвищена, говорять про тепловий удар.

Якщо довго діяли сонячні промені – сонячний удар. При цьому температура тіла піднімається вище 40°С, непритомність і втрата свідомості, шкіра потерпілого стає сухою, у нього починаються судороги, порушується серцева діяльність, може спостерігатися мимовільне сечовиділення, припиняється дихання.

Допомога. Треба покласти потерпілого в тінь або в прохолодне місце. Обмити його, облили прохолодною водою. На голову, шию, ділянки серця покласти холодний компрес, дати прохолодне пиття, піднести до носа ватку змочену

нашатиричним спиртом. Якщо різко порушується серцева діяльність, зупиняється дихання, треба налагодити штучне дихання.

Ураження блискавкою. Ознаки подібні до ознак ураження електричним струмом і явищ електроопіку.

Допомога. Дії аналогічні діям при ураженні електричним струмом. Закопувати потерпілого в землю не можна: грудна клітка, здавлена землею не може розширюватись, навіть коли з'являється самостійне дихання.

Попадання стороннього тіла в око. Причини – попадання пилинок, дрібних комах, рослинних часток, тощо. Ознаки – біль, різь, сльозотеча і почервоніння ока, сильне подразнення.

Допомога. Для видалення стороннього тіла необхідно відтягнути або вивернути повіку. Стороннє тіло видаляють кінчиком чистого носовика або тканини.

Отруєння загального характеру. Причина – вживання несвіжих або заражених хвороботворними бактеріями продуктів. Захворювання, як правило починається через 2-3 год. Після вживання заражених продуктів, інколи через 20-26 год.

Ознаки – загальна слабкість. Нудота, блювота (неодноразова), переймоподібний біль в животі, блідість, підвищення температури тіла до 38- 40^oC, частий слабкий пульс, судоми. Блювання і пронос зневоднюють організм, сприяють втраті солей.

Допомога. Потерпілому негайно кілька разів промивають шлунок (примушують випити 1,5-2 л води, а потім викликають блювоту подразненням кореня язика) до появи чистих промивних вод. Потім дають багато чаю, соків, але не їжу. В перший час необхідний постійний нагляд за хворим, щоб запобігти зупинці дихання і кровообігу.

При отруєнні ядохімікатами потерпілого треба негайно винести з зараженої зони, звільнити від забрудненого і тісного одягу. Попавши в очі чи на шкіру ядохімікати потрібно змити великою кількістю води. Очі промити 2% розчином харчової соди чи борної кислоти.

При попаданні ядохімікатів в шлунок потерпілому дати випити кілька склянок води чи слабо рожевого розчину марганцю. Після блювання дати випити півсклянки води з 2-3 ложками активованого вугілля. Ввести слабкі засоби (100-150 мл 30% розчину сірчаної кислоти чи гірської солі 20 г на півсклянки води).

При гострому отруєнні чадним газом потерпілого необхідно винести з зони зараження. Ліквідувати все, що затрудняє дихання, забезпечити тілу зручний стан. При втраті свідомості дати вдихнути нашатиричний спирт, намочити груди і обличчя холодною водою і розтерти.

Коли дихання не порушено, необхідно негайно зробити інгаляцію киснем; при зупинці дихання інгаляцію киснем вводити разом з штучним диханням. Всі заходи першої допомоги проводити до встановлення нормального дихання і кровообігу.

4.11. Оцінка впливу на навколишнє середовище

Об'єкт проектування не є джерелом серйозного забруднення, тому охорона навколишнього середовища представлена комплексом мір, напружені на запобіганні та зменшення негативного впливу людини на природу описані в проектних рішеннях. Діяльність людини супроводжується утворенням великої кількості відходів, що викидаються в біосферу Землі у вигляді газів, рідин і твердих залишків. Значна частина цих відходів є шкідливою не тільки для людини, а й для всього живого. Природне середовище не встигає засвоювати, переробляти та нейтралізувати величезну масу цих речовин, що надходять у біосферу в зростаючому обсязі. В результаті відбувається їх нагромадження в повітрі, воді, рослинах, тваринах. У цьому випадку відбувається хімічне забруднення біосфери. Крім цього, існує багато фізичних факторів техногенного походження, до яких належать насамперед: акустичне (шумове), електромагнітне, теплове та радіоактивне забруднення навколишнього середовища.

Висновки до розділу 4

1. Створення дизайну інтер'єрів сучасного житла для тимчасового проживання є досить важливим в наш час. Приміщення тимчасового проживання для працівників широко використовуються по всьому світу. Великі концерни та заводи забезпечують місцями для тимчасового проживання, особливо ті, що мають вахтовий графік роботи. Аналізуючи досвід як вітчизняний так і закордонний можна сказати, що вітчизняні гуртожитки значно відрізняються від рівня та розповсюдження. Для гуртожитків в нашій країні характерні скоріше косметичні покращення рівня проживання, оскільки основна їх частина це старі будівлі, новобудов досить мало. Останнім часом все у більшій кількості створюються та виготовляються меблі багатофункціональні за призначенням, які чудово розміщуються в малих житлових зонах, застосовуються екологічні аспекти при їх виготовленні.

2. Функціонально-просторові аспекти при організації інтер'єрів гуртожитків мають вагоме значення для створенні дизайну приміщень. При проектуванні слід дотримуватися чинних норм та стандартів. Гармонійне поєднання та перетікання з однієї функціональної зони в іншу забезпечує правильне функціональне зонування та розуміння процесів життєдіяльності та моментів пов'язаних з обслуговуванням.

3. Через компактність будівлі, та специфіку організації процесу проживання в гуртожитках обов'язкова слід враховувати багато важливих факторів та чинників. Правильно розрахована згідно норм площа, відповідна кількість меблів та їх тип, наявність відповідного обладнання, — все це зумовлює комфортне та гідне проживання робітників в гуртожитках.

4. Планування простору, створене на основі засад сталого розвитку являється правильним шляхом до раціонального використання та збереження ресурсів.

5. Залучення та використання новітніх технологій та знань в галузі дизайну створять значно вищі умови для проживання.

6. Для даного типу будівель слід використовувати певні засади при створенні дизайну інтер'єрів:

— функціональні зони мають відповідне планування, оздоблення та колірну гамму, виходячи з її конкретного призначення;

— затверджений стиль приміщень повинен простежуватися в усіх елементах, створюючи відповідний образ даної будівлі;

7. Наведені засади проектування є важливими у створенні концепції дизайну гуртожитку для працівників, який би відповідав сучасним потребам. Забезпечення гідних умов проживання для працівників має пряме відношення до кваліфікації персоналу, якості виконаї роботи та плинності персоналу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

6. «Перший крок» до формування середовища гуртожитку – формування його загального архітектурно-художнього образу. Джерелами можуть слугувати аналіз і проведення паралелей між архітектурними стилями, образами природи, тощо.

7. Для розкриття архітектурно – художніх принципів найбільш використання таких засобів виразності як: колористичне оформлення, елементи мозаїки, вітражі, розпис, та інші композиційні прийоми.

8. Для кожного окремого елемента формоутворення середовища доцільне використання засобів виразності, різних архітектурно-художніх прийомів, використовуваних для створення максимально комфортного середовища для проживання.

9. Характерними особливостями для створення дизайну інтер'єру гуртожитку для працівників є :

- гнучкість, "відкритість" композиції, що дає можливість розширення, зміни і реорганізацій надалі.
- кожний житловий осередок для працівників має мати виразний просторовий вигляд, вирішений в рамках заданої проектної ідеї. Все частіше ця ідея зводиться до втілення організації зручного, комфортного житла для працівників, створення "домашньої" обстановки.
- на першому плані виділення і збереження малого особистого простору кожного проживаючого, що відповідає його інтересам, потребам та створює осередок його перебування. Поєднання конструкторських рішень і творчої думки, процес перетворення приміщення, з метою додати йому неповторний вигляд, що підкреслює кращі сторони та уміло приховує його недоліки, завдяки чому створюється в ньому атмосфера комфорту та відповідність прямому призначенню. Розроблення планувальних рішень кімнат на основі аналізу багатоманітної діяльності проживаючого з метою створення найбільш сприятливих умов для відпочинку та сну.

10. Основним перспективним напрямком розвитку дизайну просторово-предметного середовища в контексті нових стрімко розвиваючих технологій і вимог сталого розвитку. Можливість визначення принципів та закономірностей утворення просторово-предметного середовища в контексті концепції сталого розвитку, виявлення загальних взаємозв'язків між людиною, навколишнім середовищем та іншими структурно-функціональними наповнювальними компонентами, які використовуються в дизайні середовища дають підстави вважати, що їх застосування сприятиме забезпеченню комфортних умов життєдіяльності людини. Подальші дослідження можливі зорієнтовані на спрямування на формування основ середовищезнавства – як наукового підґрунтя для розвитку інвайронменталістики та сталого розвитку.

11. Створення дизайну інтер'єрів сучасного житла для тимчасового проживання є досить важливим в наш час. Приміщення тимчасового проживання для працівників широко використовуються по всьому світу. Великі концерни та заводи забезпечують місцями для тимчасового проживання, особливо ті, що мають вахтовий графік роботи. Аналізуючи досвід як вітчизняний так і закордонний можна сказати, що вітчизняні гуртожитки значно відрізняються від рівня та розповсюдження. Для гуртожитків в нашій країні характерні скоріше косметичні покращення рівня проживання, оскільки основна їх частина це старі будівлі, новобудов досить мало. Останнім часом все у більшій кількості створюються та виготовляються меблі багатофункціональні за призначенням, які чудово розміщуються в малих житлових зонах, застосовуються екологічні аспекти при їх виготовленні.

12. Функціонально-просторові аспекти при організації інтер'єрів гуртожитків мають вагоме значення для створенні дизайну приміщень. При проектуванні слід дотримуватися чинних норм та стандартів. Гармонійне поєднання та перетікання з однієї функціональної зони в іншу забезпечує правильне функціональне зонування та розуміння процесів життєдіяльності та моментів пов'язаних з обслуговуванням.

13. Через компактність будівлі, та специфіку організації процесу проживання в гуртожитках обов'язкова слід враховувати багато важливих факторів та чинників. Правильно розрахована згідно норм площа, відповідна кількість меблів та їх тип, наявність відповідного обладнання, — все це зумовлює комфортне та гідне проживання робітників в гуртожитках.

14. Планування простору, створене на основі засад сталого розвитку являється правильним шляхом до раціонального використання та збереження ресурсів.

15. Залучення та використання новітніх технологій та знань в галузі дизайну створюють значно вищі умови для проживання.

16. Для даного типу будівель слід використовувати певні засади при створенні дизайну інтер'єрів:

- функціональні зони мають відповідне планування, оздоблення та колірну гамму, виходячи з її конкретного призначення;
- затверджений стиль приміщень повинен простежуватися в усіх елементах, створюючи відповідний образ даної будівлі;

17. Наведені засади проектування є важливими у створенні концепції дизайну гуртожитку для працівників, який би відповідав сучасним потребам. Забезпечення гідних умов проживання для працівників має пряме відношення до кваліфікації персоналу, якості виконаї роботи та плинності персоналу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агостон Ж. М. Теория цвета и ее применение в искусстве и дизайне. — М.: Техническая эстетика, 1982. — 184 с.
2. Архітектура та будівництво, wns.com.ua.
3. Бойчук Ю.Д., . Екологія і охорона навколишнього середовища.: навч. пос. для студ. / Ю.Д. Бойчук, О. В. Бугай, Е.М. Солошенко. — Суми : Університетська книга, 2002. — 284 с.
4. Блохин В. В. Интерьер промышленных зданий. — М.: Стройиздат, 1989. — 271 с.
5. Горбов А.Ю. Отделочные работы и материалы / А. Ю. Горбов. — М.: АСТ Сталкер, 2007. — 128 с.
6. Гете И. В. Трактат про цвет. — М.: Слово, 1957. — 340 с.
7. Генрих Гацура. Мебельные стили. — М.: Московский музей Мебели, 2005. — 174 с.
8. Графтон Э. Трансформация интерьера или перестановка в доме. — М.: Ниола 21 век, 2005. — 192 с.
9. Грашин А. А. Краткий курс стилевой эволюции мебели. — М.: Архитектура-С, 2007. — 416 с.
10. Грей Дж. Дизайн кухни. Современные интерьеры. — М.: Арт-Родник, 2007. — 192 с.
11. Детали интерьера // Дом и интерьер №6—7. — К.: "Союз-Пресс" ООО, 2010. — 192 с.
12. Державні Будівельні Норми України. Природне і штучне освітлення: ДБН В.2.5-28 – 2018. – [Чинний від 01-03-19] – К.: Мінбуд України – 2006.
13. Державні Будівельні Норми України. Пожежна безпека об'єктів будівництва: ДБН В.1.1.7- 2016. – [Чинний від 01-06-2017] – К.: Мінрегіонбуд України – 2017.
14. Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення: ДБН В.2.2-15 – 2019. – [Чинний від 01.12.2019]. – К.: Мінрегіонбуд України – 2019.

15. ДБН В.2.2-13-2003. Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди
16. ДБН В.1.2-2:2006 Система обеспечения надежности и безопасности строительных объектов. Нагрузки и воздействия. Нормы проектирования;
17. ДБН В.2.2-13-2003 Здания и сооружения. Спортивные и физкультурно-оздоровительные сооружения;
18. ДБН В.2.2-16-2019 Здания и сооружения. Культурно-зрелищные и досуговые учреждения;
19. ДБН В.2.6-31:2016 Конструкции зданий и сооружений. Тепловая изоляция зданий;
20. ДБН В.1.2-10:2008. СНББ. Основні вимоги до будівель і споруд захист від шуму.
21. Державні Будівельні Норми України. Природне і штучне освітлення: ДБН В.2.5-28 – 2018. – [Чинний від 01-03-19] – К.: Мінбуд України – 2006.
22. ДСН 3.3.6-037-99 Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.
23. Детали интерьера // Дом и интерьер - №6-7. — К.: "Союз-Пресс", 2010. — 192 с.
24. Джилл М. Гармония цвета в дизайне интерьера. — М.: АСТ, 2005. — 160 с.
25. Дубовик Л. П. Дизайн шкільних та офісних інтер'єрів. Програма спецкурсу / Л. П. Дубовик. – Херсон: Видавництво ХДПУ, 2007. – 22 с.
26. ДСТУ Б А. 2.4027: 2008 Система проектної документації для будівництва. Інтер'єри. Робочі креслення.
27. Житловий кодекс УРСР: прийнято 30 червня 1983 року// Відомості Верховної Ради УРСР. – 1983. - № 28. – Ст. 573.
28. Звездина Е.И. Архитектурно-планировочные решения современных квартир и требования к их меблировке. – М.: ВНИПИЭИ леспром, 1984. — 224 с.
29. Ивли Т. Дизайн интерьера. 500 креативных идей. — М.: Эксмо, 2009. — 256 с.
30. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення
31. Каминский Е.А. Планировка квартир. – М.: Энергоатомиздат, 1984. — 208 с.

32. Ковешнікова Н. А. Дизайн: історія і теорія. Вид.: ОМЕГА-Л, Група компаній, 2007.
33. Кулеева Л. М. Основы дизайна / Л. М. Кулеева, С. М. Михайлов. — М.: Новое знание, 1999. — 240 с.
34. Лаврентьев А. Н. Історія дизайну. Навч. посібник для вузів. — М: Гардарики, 2007.
35. Любимов Л. Д. Искусство древнего мира / Л. Д. Любимов. — М.: Просвещение, 1980. — 320 с.
36. Максимова Л.В. Окружающая среда и здоровье человека / Л.В. Максимова. — М., АСТ, 1979. — 214 с.
37. Михайлов С. М, Михайлова А.с.. Історія дизайну. Короткий курс. Навч. для вузів. — Москва: Союз Дизайнерів Росії, 2004.
38. Мягкая мебель // Domus design №10. — К.: МУРАТОР-УКРАЇНА, 2010. — 172 с.
39. Мунипов В. М. Эргономика: человекоориентированное проектирование техники, программных средств и среды / В. М. Мунипов, В. П. Зинченко — М.: Логос, 2001. — 356 с.
40. Нестеренко О. И. Краткая энциклопедия дизайна. — М.: Молодая Гвардия, 1994. — 336 с.
41. Нойферт Е. Строительное проектирование. — М.: Стройиздат, 1991. — 392 с.
42. Отопление, вентиляция и кондиционирование : СНиП 2.04.05-91 (2000). — [Утвержден от 1994-01-21]. — М.: Госстрой России.
43. Панеро Д. Основы эргономики. Человек, пространство, интерьер / Д. Панеро, М. Зелник. — М.: АСТ, 2006. — 320 с.
44. Пономарева Е.С. Цвет в интерьере. — М.: Высшая школа, 1995. — 167 с.
45. Примірне положення про студентський гуртожиток вищого навчального закладу: затв. наказом МОН від 13 листопада 2007 року № 1004 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. — Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.

46. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13 січня 2005 року № 2342-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 6. – Ст.147.
47. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 № 3334-IV// Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 19-20. – Ст. 159.
48. Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків: Закон України від 04 вересня 2008 року № 500-VI// Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 46. – Ст.323.
49. Раннев В. Р. Интерьер. — М.: Высшая школа, 1987. — 232 с.
50. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків: проблеми та шляхи їх вирішення»: схвалено Постановою Верховної Ради України від 02 вересня 2014 року № 1674-VII [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: [http: rada.gov.ua](http://rada.gov.ua).
51. Розенсон І.А. Основы теории дизайна. — М., 2006. — 224 с.
52. Рунге В. Ф. Історія дизайну, науки і техніки. — Москва: Архітектура-С, 2006.
53. Рябушин А. В., Шукурова А. Н. «Творчі суперечності в новітній архітектурі». М., 2003.
54. Смирнов В. В. Архитектурное проектирование зданий общеобразовательных школ: учеб. пособие к курсовому и дипломному проектированию / В. В. Смирнов. – М., 2006. – 60 с.
55. Соболев Н. Н. Стили в мебели. — М.: Сварог, 1995. — 349 с.
56. Сучасний довідник дизайнів інтер'єру, www.dwelling-design.ru.
57. Федюкина Г. В. Современное освещение школ // Под редакцией проф. Ю. Б. Айзенберга / Г. В. Федюкина. - М.: Знак, 2011. – 16 с.
58. Фрід Кох «Енциклопедія архітектурних стилів». М.: БММ, 2005.
59. Френч Х. Історія архітектури. Пер. з англ. М. С. Ремизовой. М. ТОВ «Видавництво АСТ», 2003. Періодичні видання

60. Фрилинг Г. Человек – цвет – пространство. – М.: Стройиздат, 1995. — 157 с.
61. Холмянский Л. М. Дизайн / Л.М. Холмянский, А. С. Щипанов. — М.: Просвещение, 1985. — 240 с.
62. Шевелев И. принцип пропорции. — М.: Стройиздат, 1986. — 200 с.
63. Шихеев В. Н. Интерьер школы: Монография / В. Н Шихеев, Т. Е. Астрова. – М.: Просвещение, 1972. – 200 с.
64. Федосеева Т.Р. Право громадян на житло у фондi соціального призначення: автореф. дис. канд. ... юрид. наук: 12.00.03 – Х., 2003. – 22 с. Виноградова Г.В.
65. Гредновская Е. В. «Мир общаги» как микрофизика власти // Гендерные отношения и гендерная политика в вузе. Екатеринбург, 2003. — С. 301—305.
66. Мигаль С.П., Купчик Р.М. Дизайн мебели в контексте новых технологий и требований устойчивого развития / Дизайн и технологии художественной обработки материалов: Материалы XIV Всероссийской науч.–практ. конф. (Архангельск, 16-20 мая 2011) / Под.ред. П.Н.Рыбицкого. – Архангельск: Северный (Арктический) федеральный университет, 2011. – С.103-106.
67. Орлова О.О. Екологічний фактор формоутворення в дизайні: Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства:05.01.03. – Харк. держ. акад. дизайну і мистецтв. – Харків, 2003. – 20с.